معلومات مدنیه

ایکنجی قسم

مکاتب رشدیه‌یه مخصوص اولوب اصول اداره وحیات اجتماعیه‌مزه دائر مباحث مفیده‌یی حاویدر .

محرری

دوقتور : حاذق

یکی پروغرامه توفیقاً عموم مکاتب رشدیه‌لرینک اوچنجی سنه‌سنده تدریس ایدلمك اوزره قبول ایدلمشدر .

اوچنجی طبعی

محرری طرفندن یکیدن تصحیح وتعدیل اولنمشدر .

صاحب وناشری : کتابجی الیاس

درسعادت

قناعت کتبخانه ومطبعه‌سی

۱۳۲۸

قناعت کتابخانه‌سی

باب عالی جاده‌سنده

برنجی بحث

جمعیت بشریه‌نك صورت تشكلی

لسان ویازینك منشائی

انسانلر جمعیت تشكیل ایتمزدن اول بربرلرندن آیری اوله‌رق اورمانلرده ، طاغلرده ، مغاره‌لرده یشارلردی . بو اندقلری محللرده‌كی حیوانلری آولامق ، كندی كندینه یتیشن آغاجلرك میوه‌لرینی یمك صورتیله كچینیرلردی . اللرنده آلت مدافعه اوله‌رق بسیط بر ذكالرندن باشقه هیچ بر شی یوقدی . فقط بوسایه‌ده انسانلر اك مدهش اك قورقنج حیوانلری بیله هلاك دوزاغنه دوشوررلردی . قارنلری آجیقدیغی زمان آو آرامغه كیدرلر و بیك درلو قورنازلقله آولرینی الده ایدرلردی . یاقالادقلری حیوانلرك اتلرینی یر ، دریلرینی دخی كییرلردی .

صوغوغك شدتنه مانع اولمق ایچون آغاج داللرندن قیالر آره‌سنه نهرلر، كوللر كنارینه ، قباتاصلاق برر قولبه یاپارلردی . ایشته بو صورتله حیات سورن ایلك اجدادمزده اتحاد واجتماعه بر میل طبیعی كوریلوردی . حیوانلرده دخی اجرای حكم ایدن بو آرزوی جمعیت بوتون حیواناتك اك مكملی اولان انسانلرده بالطبع دها زیاده ایدی . چونكه انسانلر اتحاد واجتماع

ایتمه‌مش اولسه‌لر ایدی شوواراق غوغانك دهاایلك هجومنده مغلوب اولملری ، دیگر حیوانلرك پنجه‌لری آلتنده ازیلوب گیتملری شبهه‌سز ایدی ... اوت ! اتحاد واجتماع ایتمیوبده حال انفراددهقالانلر غدای یومیلرینی بیله تدارك ایده‌میه‌رك آجلقدن صوسزلقدن اولوب گیدرلر ؛ دیگر وحشی حیواناته شکار اولورلردی . ایشته ایلك اجدادمز کندی موجودیتلرینی تأمین ایتمك ومجادلهٔ حیات صفحه‌سنده غالب گله‌بیلمك ایچون تا اوزماندن اتحادك قوت یاپدیغنی ایبدنابی‌یه درك ایتمشلر ، بتون ترقیات وکمالاتك اساس ومنبعی اولان قوتك دخی آنجق اتحادله الده ایدیله بیله‌جکنی دوشونمشلر و اویله‌جه حرکت ایتمشلر ایدی . ایشته تا اوزماندن ـ تخمیناً یوزبیك سنه اول ـ باشلایان ایلك اتحاد واجتماع بویله‌جه طاغلرده کوچبه‌حالنده بدء ایتمشدی . ایشته بوایلك اتحاد سایه‌سنده‌ایلك اجدادمز کندی‌دشمنلرینه غلبه چالدیلر . وبوسایه‌ده ادارهٔ حیاتلرینی تأمین ایتدیلر .

او ایلك اجدادمزك باشلیجه دوشونجه‌لری شو ابتدائی جمعیتلرینی ترقی ایتدیرمکدی . بونك اوزرینه جمعیتلرینی چوغالتمغه و نقصانلرینی اکماله چالشدیلر . ابتدالری اوتوز قرق قولبه‌لی برکوی ویا قبا حصیرلردن طوقونمش چادرلرده ساکن برر کوچبه حالنه گلدیلر . فقط اوچ درت کشیدن عبارت اولان بر عائله‌ده بیله اداره وانتظام طبیعی اولدیغندن بونلرده کندی ادارەلرینی تنظیمه باشلادیلر . ایچلرنده هیسنك اعتمادي اولانلر

دن برینی کندیلرینه رئیس انتخاب ایتدیلر و یکدیکرلریله اولان حسن امتزاجلرینی تأمین ایچون‌ده آره‌لرنده بر طاقم بسیط قانونلر قویدیلر .

اوزمانك عالم ، فیلوسوف وبوتون خلقنك ذهننی اشغال ایدن مهم برمسئله وار ایدی‌که اوده آره‌لرنده تعاطیٔ افکار ایچون برلسانك وجودی ایدی . کرچه ابتدالری بر طاقم اشارتلر، حایقرمه‌لر، مختلف اوضاع واطوارایله یکدیکرینه افادهٔ مرامه مقتدر اولیور ایدیسه‌لرده بو اونلرك افکار وحسیاتنی ترجمانه کافی کلمزدی .

ایشته فلسفه بشریت قدر قدیمدر . فقط فلسفه دائما مبرم اولان مجهولاتی حل ایتمکله اوغراشدیغندن اوزمانك فلسفه‌سی‌ده برلسان یاپه‌بیلمك ایچون لازم کلن کلمه‌لری بولمقدن عبارت ایدی . ایلك اجدادمز بونی دخی پك قولای وطبیعی بر صورتده بولدیلر. ایلك اول کوزه چارپان هرجسمه، هرشیئه برر اسم ویرمك لازم‌ایدی. بواسمی‌ایسه او جسمك ویااوشیئك طبیعی اوله‌رق حاصل‌ایتدیکی صدا ایله توسیم ایتدیلرکه بوکا توسیم‌بالتقیدالصوت « onomatopée » دینور . مثلا برنهره اسم‌ویرمك ایچون اونهرك آقارکن حاصل ایتدیکی حشیرتی‌یی ، بر آغاجه اسم ویرمك ایچون روزکار اسرکن حاصل ایتدیکی اهتزازی ، الحاصل بر قوشه ، بر حیوانه بویله‌جه حاصل ایتدکاری‌صدای طبیعی‌یی‌عیناً تقلیدایدرك اونلره‌اسم ویردیلر ؛

ایشته بو صورتله لسان ابتدائینك ایلك كلمه‌لری بولندی . فقط
بر طاقم جمله‌لر وار ایدی كه اونلر طبیعی اوله‌رق هیچ بر
صدا چیقارمزلر ایدی . حالبوكه بونلره ده برر اسم ویرمك لازم
ایدی . بزم قوجه داهیلر بونكده چاره‌سنی بولدیلر . اولجه
صدانی تقلید ایده‌رك بولدقلری كلمه‌لرك بر ایكیسنی بر بریله
برلشدیره‌رك صدا چیقارمیان جمله‌لره اسم ویردیلر . برزمان
صوكره كوزه چارپمیان فقط فكراً موجود اولان بر طاقم
شیلره‌ده اسم ویرمك واونلر ایچونده برر كلمه بولمق لازم كلدی .
اوایلك فیلوسوفلر بوكاده موفق اولدیلر . كرك صدانی تقلید ایله
وكرك اونلرك امتزاجیله بولدقلری كلمه‌لرك اول وآخرلرینه كایشی
كوزل برر حرف ویا كلمه علاوه ایدرك بو صورتله فكراً موجود
اولان شیلره‌ده اسم ویره‌بیلدیلر . الحاصل بوسایه‌ده ایلك لسان
یواش یواش تكمل ایتدی . علم السنه‌نك فلسفه‌سنه كوره بو ایلك
اجدادمزك توسیم باتقلید الصدا ایله بولدقلری ایلك كلمه‌لرك عددی
بشیوز صدای طبیعیدن عبارتدر . حال حاضرده هرهانكی بر لساندن
اولورسه اولسون بر كلمه آلوبده علم السنه اشتقاقنجه اصلی واساسی
آرانیلورسه الك نهایت او بشیوز صدای طبیعیدن بریسنه منجر
اولیور[*] فقط لسانیونك بولدیغی بو ایلك بشیوز صدای طبیعینك

[*] مثلا: فرانسزجه تاریخ معناسنه اولان histoire كلمه‌سنی اله‌جق
اولورسه‌ق بونك اصلی لاتینجه histor كلمه‌سندن عبارتدر . بو ایسه
his ایله tor دن مركبدر . his اصل اولوب tor ایسه صوكره‌دن

اوزمانلرهانكى جسمه اسم ويرلديكى بوكون مجهول اولوب اساساً معلوم اولسه بيله بوكا لزوم يوقدر .

بر برينك ديلندن آكلاميان ايكى كيمسه بر برينه مرام اكلاتمق ايچون ابتدائى اولان بو اصوله رعايته مجبور قاليرلر . اولاً اشارتله صوكره بيان ايتمك ايستدكارى اشيايى تقليد ايله مرام آكلاتيرلر . انسان بوقدر تكمل ايتديكى حالده قوللانديغمز كلمه لرك ايچنده پك چوق تقليدلر واردر . مثلا جيو جيو ، هودهود ، غوغو ، هب او حيوانلرك صدالرينى عيناً تقليد ايله ويرلمش برر اسمدر .

بوندن صوكره ايلك جمعيتك داهيلرينك ذهننى بر مسئلهٔ مهمه دها اشغال ايدركه اوده كرك بولدقلرى بوكلمه لرى وكرك بوكلمه لرله افاده ايتدكارى فكرلرى بريره يازارق اونلرى ابدياً حفظ ايتمك مسئله سى ايدى . بونى دخى پك قولايلقله بولديلر . اسم بولمق ايچون اجسامك صدالرينى تقليد ايديورلر ايدى . كلمه بولمق ايچون ده اجسامك شكللرينى تقليد ايتمكه باشلاديلر . بر آغاجك ، بر قوشك ، بر نهرك رسمنى چيزمكله اونلرى افاده ايدن كلمه لرى بولديلر . يازى يى ابتدالرى قوملر اوزرينه ؛ سياه كومور وتباشيرلرله ديوارلر ، ياپراقلر وتخته لر اوزرينه يازمغه باشلاديلر . لسان تكمل ايتدكجه يازى ده تكمل ايتدى . نصل كه بوكون قوللانديغمز

علاوه ايدلمش بر ادات انتهائى اولديغندن كيرى يه اصل اوله رق his قاليركه ايشته بو his اوبشيوز صداى طبيعيدن بريسيدر .

لسانك هر بر كلمه سى اك ابتداكى صدايى تقليدايله قونيلان كلمه لرك تركيب وتخليطيله حاصل اولمش ايسه شمديكى حروفاتمزده الك ابتداكى اشكالى توسيم ايله بولنان حروفاتك تحريف وتبديلندن حاصل اولمشدر. بوكون هر هانكى لساندن بر حرف آلنوبده اصول مخصوصه سنه حال ابتدائيسى آرانلسه بر قوش، بر حيوان ويا بر جسمك رسمنه منجر اوله جغى شبهه سزدر . خلاصه، جمعيتك ايكى ركن اعظمى اولان لسان ايله يازى بولندقدن صوكره آرتق جمعيت بشريه ساحهٔ ترقيده سريع آديملر آتمغه باشلادى . جمعيت بشريه تكمل وترقى ايتدكجه اوجمعيتى اداره ايتمك ايچون قونيلان قانون ونظاملرده زمانه كوره تعديل ايديلير وهر زمانه موافق، سعادت ورفاه عموميه يه مطابق يكى يكى قانون ونظاملر قونولور ايدى. بشريت ابتدا كنديسنه بويله يك طبيعى وحقيقى بر يول بولديغى، تكمل وترقيسنه آهنكدار بر صورتده دوام ايتديكى حالده ينه كندى غفلتى نتيجه سى اوله رق اوكنه بر طاقم مانعه لر چيقدى كه بشريتى بيكلرجه سنه دنبرى ساحهٔ ترقيده بر خطوه بيله آتديرمديكى كبى نيجه عصرلردن برى طيرمانه ديديكنه الده ايديلن بوقدر محصول مساعيى، آثار عموميه يى دخى محو ونابود ايتدى . بشريت قورتلسى مشكل وبلكه ده غير قابل بر كيرداب هوا يه دوشدى . بومانعه لر ، بو كيردابلر اديان ومذاهب باطله نك ظهوريدر . انسانلر كنديلرنده تجلى ايدن بو نور عقل سايه سنده نظرلرينه چارپان بر طاقم علائم وحادثات طبيعيه يه قارشى مفتون وحيران

قالیرلردی . ایی دوشونلری حیرت وتقدیرلرینی جلب ایدن بو
علائمی تماشا ایتدکجه اونلرك برصانع حقیقینك وجود وموجودیتنه
دلالت ایتدیکنه قائل اولورلر واو علائمه دکل ، او صانع
حقیقی یه قارشی تعبد ایدرلردی. فنا دوشونلری ایسه اوقدر
درینه وارمیوب کوزلرینه چارپان هرعلائمی برر معبودمطلق
کبی طانیرلر ایدی .

فقط مع التأسف ابتدائی بر ذکاده آنجق شق ثانی کثیر
الوقوع وغالب ایدی . شق اولدن بولنسه بیله پك ایلری
وارەمزلر ونهایت طوفان بطلان ایچنده بوغیلورلر ایدی .
بشریت ادیان ومذاهب باطله‌دن مشکل سورلر ایچنده اسیر
اولدی . او دهشتلی مانع ترقی سورلری ییقمق غیر قابل
ایدی . چونکه زمان ایله بشریتك تکملی یرینه او اسرار
و استبداد سورلری تحکیم اولنوردی .

برزمانلر بشریت پتلره اسیراولدی . طاشدن طوپراقدن
یاپیلان صنملره طاپدی . برزمانلر کونشه ، قره ییلدیزلره
خلاصه آتشه پرستش ایتدی . بر زمانلرحکمدارلره اسیر
اولدی . بونلرك هر بریسی بیکلرجه سنه دوام ایتدی . بو
زمانلر هپ « ماضیلری آتیلره قلب ایتمکه مأمور » ایدی .
الك نهایت پك یقین زمانلرده، تخمیناً ایکیوز سنه اول انسانلر
راه حقیقتی کورمکه باشلادیلر ، کندیلرینی محو ایدن موجو-
دیتلرینی کمیرن اسباب و موانعك کافه‌سنی سوکوب آتمغه

جسارت ایتدیلر چونکه حقیقت بینیرسه مدافعه ایدیلیر . نور معارف پك یقین زمانلرده حقیقتی انسانلره اظهار ایده بیلمش ایدك . پك یقین زمانلرده انسانلر مشروطیتلر تأسیس ایتدیلر ، جمهوریتلرك اساسنی قوردیلر . حریتی دائما اوکلرنده حقیقتك بررهبری اتخاذ ایدندیلر . فقط مع التأسف بونلر پك محدود فرقه‌لر ایچنده وقوعه کلدی . محنهٔ بشریتك بر کوشه‌سندن چیقان بو صدای حقیقت هر طرفه عکس ایتمدی . هند ، چین کبی بر طاقم ادیان ومذاهب باطله‌نك اسیری اولان و بیکلرجه سنه‌لردنبری ساحهٔ ترقیده بر آدیم بیله آتمیان ایکی قوم ضاللین بشریتك کوز یاشلریله ، قانلریله ، غیرتلریله الحاصل بوتون موجودیتلریله دیدینوب طیرمانه میدانه کتیردیکی اومجموع کمالاتی محو ایتمك ایچون حاضردر . اونك ایچون کندمزی دکل هم جنسلرمزی ده ایقاظ وتشویق ایتملی یز . اکر بز یالکز باشمزه تکمل ایدرده محیطمزی جاهل براقیرسه‌ق بز اونلره اونلرده بزه قارشی امانسز برر دشمن ، دواسز برر درد اولور . سعادت عمومیه حصوله کله بیلمك ایچون عموم انسانلرك متحداً تکمل و ترقیلری شرط اعظمدر . عکس حالده برینك فضائلی دیکرینك رذائلیله ستر واخفا اولنور .

خلاصه

۱ — انسانلر جمعیت تشکیل ایتمزدن اول ناصل یشارلرایدی؟

انسانلر جمعیت تشکیل ایتمزدن اول بر برلرندن آیری‌اولەرق داغلرده ، اورمانلرده ، مغاره‌لرده یشارلر ایدی .

۲ — انسانلر جمعیت‌تشکل ایتمکه نه‌دن لزوم کوردیلر؟

انسانلراحتیاج اوزرینه جمعیت تشکیل ایتمکه لزوم کوردیلر .

۳ — انسانلرده‌کی بو احتیاج نه ایدی ؟

انسانلرده‌کی بو احتیاج حیات شخصیه وحیات نوعیه‌لرینك حفظ ووقایه‌سندن عبارت ایدی .

٤ — حیات شخصیه نه‌در ؟

حیات‌شخصیه دیمك‌یمك ایچمك، کیمك ودیکر بردشمنك شرندن کندینی محافظه ایله‌مك کبی ترکی غیر قابل برطاقم لزوم‌واحتیاج‌قطعیدن عبارتدر .

٥ — حیات نوعیه نه‌در ؟

حیات نوعیه انسانك‌بقاونسلی ایچون چوجق یتیشدیرمسندن‌واونك دخی کندینی اداره ایده‌بیله‌جك برراده‌یه‌کلنجه‌یه قدرحیات‌شخصیه‌سنی محافظه ایلسندن عبارتدر .

٦ — جمعیتدن نه فائده وار ؟

جمعیت اتحاد ، اتحاد ایسه قوت دیمکدر . بر جمعیت نه‌قدر قوتلی اولورسه او نسبتده کندی دشمنلرینه مقابله‌ایدر واونلرك دندان تعرضنه دوشمکدن قورتیلور . بوندن باشقه هرکس بربرینه یاردم ایدرك بربرینك احتیاجنی تسویه ایدر .

۷ — انسانلر ایلك جمعیتی تشکیل ایدر ایتمز اك چوق نه‌یه احتیاج حس ایتدیلر ؟

انسانلر ایلك جمعیتی تشکیل ایدر ایتمز ، یکدیکریله تعاطیٔ افکار ایچون ، اك زیاده لسانه لزوم واحتیاج حس ایتدیلر .

۸ — ایلك اول ایلك لسانی ناصل بولدیلر ؟

ایلك اول ایلك لسانی هرشیئك سه‌سنی تقلید ایدرك بولدیلرکه بوکا سه‌سی‌تقلید ایله اسم ویرمه دینور .

٩ — سەس چیقارمیان شیلره ناصل اسم ویردیلر ؛
سەس چیقارمیان شیلره دخی اسم ویرمك ایچون اولجه سەس چیقاران جسملره ویردکلری اسملرك بر قاچنی بربریله برلشدیرەرك اسم ویردیلر .
١٠ — ذهناً موجود اولان شیلره ناصل اسم ویردیلر ؟
ذهناً موجود اولان شیلره اسم ویرمك ایچون اولجه بولدقلری اسملرك اول وآخرلرینه برطاقم کلمات علاوەسیله اسم ویردیلر .
١١ — لساندن صوکره الك زیاده نەیه احتیاج کورلدی ؟
لساندن صوکره الك زیاده یازی‌یه احتیاج کورلدی .
١٢ — ایلك اول ایلك یازی‌یی ناصل بولدیلر ؟
ایلك اول ایلك یازی‌یی اجسامك شکللرینی تقلید ایدەرك بولدیلرکه بوکاده شکلی تقلید ایله یازی دینور .
١٣ — انسانلرك ترقیسنه مانع اولمق ایچون نه کبی اسباب ظهور ایتدی ؟
انسانلرك ترقیسنه مانع اولمق ایچون ادیان ومذاهب باطله ظهور ایتدی .
١٤ — انسانلرك ترقیسنه مانع اولان بو ادیان ومذاهب باطله نەلردر ؟
انسانلرك ترقیسنه مانع اولان بو ادیان ومذاهب باطله پك چوق ایسەده باشلیجەلری پت پرست ایله مشرکین وسائرەدر .
١٥ — ادیان ومذاهب باطلەدن ماعدا انسانلرك ترقیسنه مانع باشقه بر سبب وارمی ایدی ؟
ادیان ومذاهب باطلەدن باشقه انسانلرك ترقیسنه مانع اولان مستبد وظالم حکمدارلرك ظهوری ایدی . دین غوغالریله حکمدارلرك حرص وطمعلری دنیایی آلت اوست ایدردی .
١٦ — سعادت عمومیه حصوله کلەبیلمك ایچون نه لازمدر ؟
سعادت عمومیه حصوله کلەبیلمك ایچون عموم انسانلرك متحداً ومتفقاً تکمل وترقیلری شرط اعظمدر . عکسی حالنده برینك ایلکی دیکرینك کوتولوکیله افنا اولنور .

ایکنجی بحث

حکومتلرك صورت تشکل وانواعی

انسانلر هر درلو احتیاجلرینی آنجق یکدیکرینه معاونت سایه‌سنده تحت تأمینه آله‌بیلیرلر . بو معاونت ایسه تقسیم اعمال وسعی مشترکله میدانه کلیر . تقسیم اعمال وسعی مشترك دخی انسانلری جمعیتله یشامغه مجبور ایدر . شو حالده جمعیت عین بر مقصد اوزرینه اجتماع واتحاد ایدن و بر برینك منافع وسعادتنی تأمینه چالیشان بر چوق انسانلرك هیئت مجموعه‌سیدر . فقط بر جمعیتك مقصد تشکلنده غایت مهم بر نقطه واردر که اوده او جمعیتی تشکیل ایدن افرادك کافه‌سنك محافظهٔ حقوق وتأمین سعادتلریدر . بر جمعیت کندی افرادینك حقوقلرینی محافظه وسعادتلرینی تأمین ایده‌مزسه او جمعیتك وجودیله عدم وجودی مساویدر . او حالده هرشیدن اول جمعیت کندی موقعنی تحت تأمینه آلملی که آندن صوکره افرادینك حقوق وسعادتنی دوشونه بیلسون . بوندن آکلاشیلیور که هر برشیدن اول جمعیتك انتظام ودوامی شرطدر . جمعیتك انتظام ودوامی ایچون حکومتك وجودینه احتیاج واردر . چونکه حکومت اولمازسه بر جمعیت دخلنده انتظام

و آهنك عمومی پایدار اوله‌مز . افكار بشریه پك مختلفدر ، الك مطلق برنقطه‌ده بیله برچوق معارضلر بولنور . بعضاً ایكی كشینك فكرینی بیله برنقطه‌ده جمع ایتمك ممكن اوله‌مز . حالبوكه مجموعی میلیونلره بالغ اولان بوقدر انسانلرك فكرلرینی هر زمان عین برنقطه‌ده جمع ایتمك قابل دكلدر . بونك ایچون دائما اكثریتی قازانانلره حق ویرمك ودیكرلرینی سكوته دعوت ایتمك لازم كلیر . بوندن بشقه برجمعیت داخلنده مضر كیمسه‌لر اكسیك اولمز . برجمعیت افرادینك كافه‌سی عین صورتله تكامل ایده‌مز ، ایچلرنده جاهللر سفیللر ده ، قاتللر ده بولنور . بونلر ایسه یادوشونجه‌سز حركتلریله ویا افكار ظالمانه‌لریله جمعیتك دیكر افرادینی ، بالذات كندی قرداشلرینی اضراره ، ماللرینی جانلرینی یاغمه وتلفه قیام ایدرلر . او جمعیت داخلنده‌كی شیرازهٔ انتظامی بوزارلر . راحت عمومیه‌یی سلب ایدرلر . بناءً علیه اورته‌لق قارمه قاریشیق اولور . میدانده نه جمعیت نه‌ده افراد قالیر . ایشته حكومت آهنك وانتظام عمومیی‌ی تأمین ایتمكله برابر جمعیتك بقاسنی تحت امنیته آلمش اولور . بناءً علیه جمعیت انسانلر ایچون ناصل بر امر طبیعی ومجبوری ایسه حكومت ده او جمعیتك بقا وتأمین سعادتی ایچون اویله‌جه بر امر طبیعی و ضروریدر . جمعیتلری اداره ایدن بو حكومتلر پك مختلفدر . فقط باشلیجه بش بیوك صنفه تقسیم ایتمك ممكندر . بونلردن برنجیسی حكومت مطلقه ، ایكنجیسی حكومت مشروطه ، اوچنجیسی حكومت جمهوریه ، دردنجیسی حكومت

خواص، وبشنجيسى دخى حكومت عوامدن عبارتدر .

١ـ حكومت مطلقه: جمعيتك ادارەسى صرف حكمدارك ادارۀ كيفيه سنه تابعدر. پك نادر اولەرق بونلرك ايچنده ارباب كمال كايرسه بو حكومت ترقى ايده بيلير . فقط بويله برادارەده ظلم واستبداد يوزده يوزدر. چونكه يالكز بركشى هم ده كوچكدنبرى فقر وسفالت چكمه مش، اهالينك حالنه واقف اولمامش جاهل بركشى نەقدر عقللى، درايتلى اولورسه اولسون ميليونلرجه كشينك احتياجلرينى بيلەمز؛ وبيلسه بيله عمومى حسن اداره ايدەمز . بونلرك ايچنده حسن نيت صاحبلرى بولنوبده ملتك سعادتنه چاليشسه بيله ينه قاش ياپاركن كوز چيقارر . نتيجەسى ظلم وهلاك عظيمدر . حكومت مطلقه بوكون دنيادن قالد يرلمشدر . فقط مع التأسف اهاليسى نسبتاً جهالت ايچنده قالان بعض يرلرده ينه اجراى ظلم وخيانت ايتمكدەدر . حكومت مطلقەنك اجراى حكم ايتديكى محللرده ذرەقدر تكمل وترقيدن اثر كوريلەمز . چونكه حكومت مطلقەنك حكمدارلرى آنجق كندى موقع خودبينانەلرينى تحت تأمينه آلهبيلمك ايچون دائما اهالىيى جاهل براقق وانجق بو سايەده كندى اوامر ونظامات مستبدانەلرينه منقاد ومطيع ايتمك مسلك سقيمنى تعقيب ايدرلر . نور معارفك كيرمديكى بريرەايسه نه تجارت ، نه صنايع، نه زراعت كيرر . هركس ظلم ايچنده حقيقى كورەمز . بركور قوغاسيدر كيدر . آوروپاده بوكون بزه حيرت ويرن ترقيات

استبداد دورنده دگل حریت زماننده وجوده گلمشدر. اونلرده ظلم واستبداد آلتنده بولندقلری زمان بزدن دهافنا برحیات سفالیه‌یه محکوم اولمشلر ایدی . بزم حکومتمز آلتیوز سنه‌لك برحکومتدر . عجبا بومدت عظیم ظرفنده انسانیته نافع آلتی پاره‌لق براثر تکمل وترقی گوستره‌بیلیرمی‌یز ؟ خیر! چونکه بز آلتیوز سنه‌دنبری انسانیت ایچون دگل آنجق برحکمدارك کیفی ایچون چالشدق ، قان دوکدك . گوزلرمز اوزمانلری نورحقیقتدن محروم اولدی ، وطنمز فقر وسفالتك مدهش برمنبعی حالنی آلدی. بزم پادشاهلرمزك بر قاچندن ماعدا هپسی مستبد وظالم ایدی؛هپسی صرف کندی منفعتی ایچون چالیشیردی .تاریخمز بونك شاهدعدلیدر .کندی قرداشنی ،باباسنی،اوغلنی اولدورمین آز بولنور .

مقصدممالکتلری فتح ایتمك دگل اونلری حسن اداره ایتمکدر بزم اسکیدنبری اولان سوء اداره‌مز سائقه‌سیله درکه وقتیله قوشه‌رق سنجاغمزك آلتنه گیرن صربلر ، بلغارلر ، قره‌طاغلیلر ، مجارلر ، لهلیلر ، رومانیالیلر ، تاتارلر ، گورجیلر ، صوکره‌دن قان دوکه‌رك بزدن آیرلدیلر . چونکه بز اونلرك سعادتلرینی تأمین ایتمك شویله طورسون حقوق حریتلرینی‌ده غصب ایتمش ایدك . فقط بوگون برحکومت مشروطه‌یه مالکز ، او سایه‌ده اسکی ضررلرمزی تضمین ایچون بوگوندن اعتباراً متین وسریع آدیملر آتملی‌یز . چونکه اوتوز اوچ سنه‌دنبری چکدیکمز

استبدادی دكل آلتیوز سنه‌دنبری اوغرادیغمز فلاكتلری ، دوچار اولدیغمز ضایعاتی تضمینه مجبورز .

۲ — حكومت مشروطه : بونده حكمدار ایستدیكی كبی حركت ایده‌مز حكمدار ایله ملت آره‌سنده بر طاقم شرائط وضع اولنور كه هر ایكیسی‌ده اوشرائطدن آیریله‌مز . هرنه اوله‌جقسه ملتله حكمدارك وكیللری طرفندن مذاكره اولندقدن صكره قبول واجرا اولنور . حكومت مشروطه بوكون اك ایی بر حكومتدر .

حكومت مشروطه ملت وكیللری طرفندن اداره اولنور برحكومت اولدیغندن بالذات ملت حاكمیتنی محافظه ایدر . هر مملكتك احتیاجی اومملكتك كوندردیكی وكیل طرفندن میدانه قونور ، وهپسی براكده عموم وطنك منفعتنی دوشونور . ملتك ویردیكی ویركولر حكمدارك ذوقنه كیفنه صرف ایدلمز . ینه ملتك كندی آرزوسیله احتیاجنه ، شوكت وسطوتنه صرف ایدیلیر . بزم حكومتمز هنوز مشروطه اولمشدر . ۱۰ تموز سنه ۳۲٤ و ۱۰ نیسان سنه ۳۲۵ تاریخلری اونودایه‌جق برر كوندر . ۱۲۹۳ سنه‌سنده مرحوم مدحت پاشا طرفندن یازیلوب قبول ایتدیریلن قانون اساسیمز بیك درلو حیله ودسیسه ایله غصب اولندی . ملتمز ۳۳ سنه‌دنبری ظلم واستبداد آلتنده چوروش ومحو اولمش ایدی . اتحاد و ترقی جمعیتنك سایه‌سنده روم ایلی طرفلرنده عموم عسكر واهالی حكومت مستبده علیهنه قیام ایدرك

اك نهایتنه اردوایله استانبوله کله‌رك حریتمزی قیلجلریله سونکو-
لریله آلدیلر .

۳ — حکومت جمهوریه : حکومت مشروطه‌نك عینی اولوب
یالکنز بش آلتی سنه‌ده بر دفعه دکیشمك شرطیله ملت وکیللری
طرفندن منتخب بر رئیس ایله اداره اولنور . جمهور رئیسی ایله
ملت آره‌سنده بر طاقم شرائط وقوانین قونولور . بوتون حکو-
متلرك اك منتخبی واك حر و مترقیسی بودر . طبقی حکومت
مشروطه کبی اولوب یالکز حکمدار مجلس مبعوثان ایله اعیان
طرفندن انتخاب اولنور . بوکاده جمهور رئیسی دینور .

٤ — حکومت خواص : بر جمعیتك زادکان و زنکینلر
طرفندن اداره اولنمسیدر . هر نه قدر انکلتره بوکا بر نمونه اوله‌رق
کوستریله بیلورسه‌ده اصل بونك نمونه‌سی یونانیلرك فیلوسوفلق
دورلرنده بعض مملکتلرده‌کی زنکینلر اهالینك هم اداره وهمده
تعیشنی درعهده ایدرمش . مختلف شهرلرده‌کی زنکینلر مأمور-
یتلری اولادلرینه انتقال ایتمه‌مك شرطیله اوملکتی اداره ایدرلر
ایمش . بوده بر نوع استبداد دیمکدر . همده آلتندن قورتلمسی
غیرقابل بر استبداددر . چونکه دشمن بر دانه دکل که قفاسنی
ازیویرملی .

٥ — حکومت عوام : بر جمعیتك اموراداره‌سنك دوغرودن
دوغرویه اوجمعیتك اهالیسی طرفندن اداره ایدلمسیدر بو اداره‌ده
زنکین فقیر هپسی ذی مدخلدر . یاپیله‌جق هر درلو اجرا آت

عمومك رأييله ياپيلور . بونلرك يعنى اهالينك فوقنده هيچ بر مأمور يوقدر . هپسی حقوق واداره خصوصنده مساويدر . شمدی‌يه قدر بو طرزده بيوك بر حكومت تشكل ايتمه‌مشدر . فقط هر مملكتده آز چوق بونك نمونه‌سی كوريلور . اكثر مملكتلرده اهالينك مجتمعاً طوپلانوب اجرا آت پايه‌لری كبی . فقط بونلرده حكومت دينه‌مز .

خلاصه

— حكومتلر ناصل تشكل ايتدی ؟

حكومتلر جمعيت بشريه‌نك انتظام و آهنكی ايچون بالمجبوريه تشكل ايتدی .

٢ — حكومتلرك تشكلندن مقصد نه‌در ؟

حكومتلرك تشكلندن مقصد جمعيتك انتظام و دوامنی تأمين ايتمكله برابر اهالينك حقوقنی دخی محافظه ايله‌مكدر .

٣ — قاچ نوع حكومت واردر ؟

بش نوع حكومت واردر . اونلرده : مطلقه ، مشروطه ، جمهوريه ، عوام ، خواص .

٤ — حكومت مطلقه نه‌يه ديرلر؟

حكومت مطلقه برملتك اداره‌سنك يالكز برحكمدارك ادارهٔ كيفيه‌سنه براقلمسندن عبارتدر. بونك نتيجه‌سی ظلم واستبداداولوب اونكده نتيجه‌سی هلاك عظيمدر .

٥ — حكومت مشروطه نه‌يه ديرلر ؟

حكومت مشروطه بونده حكمدار ايستديكی كبی حركت ايده‌مز

چونکه ملت حقوق وحریتنه مالکدر . علی العموم اداره ملتك الندهدر . هربر قوانین ونظامات بالذات ملتك وکیللری طرفندن قونولور . کرك حکمدار کرك ملت بوقوانیندن اصلا آیریلهمز . بوقوانینك زمانه کوره تبدیل وتعدیلی لازم کلیرسه ینه ملت وکیللری طرفندن تبدیل وتعدیل اولنور .

۶ — بزم حکومتمز ناصل برحکومتدر ؟

بزم حکومتمز برحکومت مشروطهدر .

۷ — بزم حکومتمز نه زمان مشروطه اولدی ؟

بزم حکومتمز ۱۲۹۳ سنهسنده مشروطه اولمش ایسهده صوکرهدن بعض حیله و دسیسه ایله غصب اولنمش ایدی . نهایت ملتمز ۳۳ سنهدنبری ظلم و استبداد آلتنده ازیلوب محو اولمش ایدی . یکرمی بش سنهدنبری آوروپاده چالیشان اتحاد وترقی جمعیتنك اثر تشویقیله روم ایلیده کی بوتون عساکر و اهالی اسکی حکومت ظالمهنك علیهنه قیام ایتدیلر . بونك اوزرینه هیچ قان دوکلمکسزین چارهسز قالان بردشمنك تسلیم اولمسی کبی اسکی ظالم حکومت افرادی ده تسلیم اولمغه ومشروطیتی قبول ایتمکه مجبور اولدیلر . فقط ۳۱ وقعهسنده مرتجعلر تکرار قیام ایتدکلرندن روم ایلیدن حرکت اردوسی استانبوله کلهرك عاصیلری تأدیب ومشروطیتی تحکیم ایتدیلر .

۸ — اتحاد وترقی جمعیتی ناصل برجمعیتدر ؟

اتحاد وترقی جمعیتی دور استبدادده وطنمزی ظالملرك الندن قورتارمق ایچون پارسه ، انکلترهیه ، مصره ، برلینه الحاصل بوتون حر مملکتلره فرار ایدن و اهالینك ذهننی آچمق ایچون اورادن بر طاقم غزته و کتابلری یازوب کیزلی کیزلی مملکتمزده نشر ایتدیرن کنج ترکلردن عبارتدر . بونلر اوتوز سنهدنبری چالیشمقدهدرلر . کندیلری بیك درلو فقر وسفالت ایچندهبولندقلری وحکومت مستبده ایسه کندیلرینه صندوقلر دولوسی آلتونلر ویردیکی حالده ینه تنزل ایدوب موافقت ایتمدیلر . وطنك ، ملتك سلامتی ایچون چالیشدیلر . جناب

حق‌ده کندیلرینی بو حسن نیتلرندن دولایی امللرینه موفق ایتدی . بوکون اوتوزملیونلق برملتی ساحهٔ سلامته چیقاردیلر وطنمزی پوارلنمقده اولدیغی کیرداب فلاکتدن قورتاردیلر .

۹ — اتحاد وترقی جمعیتی شمدیدن صوکره ینه دوام ایده‌جکمی؟ ووطنه باشقه برخدمت ایلیه‌جکمی ؟

اتحاد وترقی جمعیتی شیمدیدن صوکره ینه دوام ایده‌جك ووطنه ایکنجی بر خدمت دها ایلیه‌جك که اوده مملکتمزده معارف ، صنایع زراعت وتجارتك ترقیسنه چالیشه‌جق وعین زمانده ملته وحکومته‌ده رهبرلك ایده‌جکدر .

اتحاد وترقی جمعیتنك بدایت تشکلندن بری ایکی مقصدی واروایدی: بریسی وطنك تخلیصی ، دیکری دخی تعالی وترقیسیدر . حمد اولسون برنجیسنه موفق اولدی . ایکنجیسی ایچون ده جداً چالیشمقده‌در . عون صمدانی ایله اوکاده موفقیتنی کمال خلوص ایله تمنی ایلرز .

۱۰ — حکومت جمهوریه نه‌یه دیرلر ؟

حکومت جمهوریه حکومت مشروطه‌نك عینی اولوب یالکز رئیس حکمدار برقاچ سنه‌ده بر دکیشمك اوزره عموم طرفندن انتخاب اولنور .

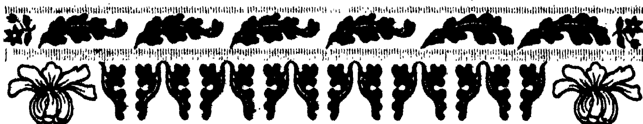
۱۱ — حکومت خواص نه‌یه دیرلر ؟

حکومت خواص ملتك زنکینلر ویا زادکانلر طرفندن اداره اولنمسیدر .

۱۲ — حکومت عوام نه‌یه دیرلر ؟

حکومت عوام ملتك علی‌العموم اهالی طرفندن اداره اولنمسیدر .

اوچنجی بحث

حاکمیت ملیه

حاکمیت ملیه ملتك بالذات کندی کندیسنی اداره ایتمسیدر . دنیاده نه‌قدر حکومت وارایسه هپسی مختلف صورتده بر حاکمیت ملیه‌در . هیچ برزمان برویابرقاچ آدم‌میلیونلرجه آدمدن عبارت اولان برملتی اداره‌ایده‌مز . بوعقلاً شرعاً اوله‌مز . اگر بویله‌اوله‌جق اولورسه مطلق ظلم استبداد تولد ایدر . ظلم استبداد اوزرینه قوریلان برحکومت‌ایسه بوزاوزرینه قورلمش بربنا کبی هم موقتدر، هم نتیجه‌سی هلاك عظیمدر . شوحقیقتی بزه تاریخلر کوسترییور. ملتك حکمداری اولان بعض ظالملرله اونلره آلت اولان بعض آلچاقلر اهالینك جهاندن غفلتندن استفاده ایتمکه، ملتی کندی هوسات نفسانیه‌لرینه آلت ایدیمکه قالقیشیورلر ، ومیلیونلرجه افرادی کندی ذوق‌وصفالری اوغورنده محوه چالیشیورلر . فقط بینه‌ظلم ظالم نفرت‌عمومی‌یی موجب اولویور . عدالت وحقانیتسزلك عدالت وحقانیت قدرپایدار اوله‌میور .

بر مدت صوکره هرکس یدیکی ضربه‌نك انتقامنی آلمغه ، حقنی حریتنی طلب ایتمکه قیام ایدییور ایشته اوغدارلر اوظالملرده یایدقلرینی بولیور .

ظالم بر ظلمه کرفتار اولور آخر
البته اولوراو ییقانك خانه‌سی ویران

ایشته بوصورتله حاکمیت ملیه‌یی قالدیرمق ظلم واستبداده میدان ویرمکدر . شایدبوصورتله ملتك حقوق وحریتی غصب اولنه‌رق حاکمیت‌ملیه اورته‌دن قالدیرلسه‌یله بویله‌موقتدر . بر مدت‌صکره ملت کندی حقوق‌وحریتنی کندی‌سلاحیله مدافعه ایدر . فقط مع التأسف بوحال ملته‌یك‌بهالی‌یه مال‌اولور . چونکه ملت‌سلاحله حقوقنی‌طلب‌ایتمك ایچون عموماً یااتحاد عصیان ایتمسی‌ایجاب‌ایدر . بوایسه بوتون‌ملتك طوفان‌ظلم واستبداد ایله خراب‌اولمسنه‌متوقفدر . هرکس‌استبدادیبلدیرمیله چاربیلملی که حقیقتی آکلاسون و مدافعه‌یه چالیشسون . اونك ایچون ملت حقوق وحریتنی‌قایدیرمامق ، حاکمیت‌ملیه‌سنی محافظه‌ایده‌بیلمك ایچون دائماً متبصر ، متیقظ اوللی ، تدبیر واحتیاطلی بولنملی وعموماً متحد اوللیدر . ملتك عموم افرادینك انتظام‌وسعادتی ایچون برطاقم قوانین‌ونظاماته لزوم واردر . بوقوانین ونظامات ایسه اوجمعیت افرادینك حقوق و وظیفه‌لرینی تعیین و تحدید ایدر . دیمککه برجمعیته منسوب اولان هر فرد هرشیدن اول حقوق و وظیفه‌سنك نه‌دن عبارت اولدیغنی ، اوجمعیتك ناصل

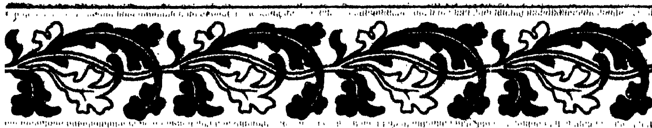
قوانین اوزرینه مؤسس بولندیغنی ایجه بیلمایدر . اونك ایچون
هرکس هرشیدن اول حقوق و وظیفه‌یی ، تعیین ایدن قوانین
و نظاماتی اییجه بیلمایدر .

خلاصه

۱ — حاکمیت ملیه نه‌یه دیرلر ؟
حاکمیت ملیه ملتك بالذات کندی کندیسنی اداره ایتمسیدر . دنیاده
نه قدر حکومت وارایسه هپسی مختلف صورتده برر حاکمیت ملیه‌در .
۲ — حاکمیت ملیه اولدیغی حالده استبداد ناصل حاصل اولیور ؟
حاکمیت ملیه اولدیغی حالده استبداد برقاچ صورتله حاصل اولور .
برنجیسی ملت بیلمیه‌رك کور کورینه حکمدارك ویا مستبدلرك اوامرینه
انقیاد ایدر . بوایسه جهالتدن ایلری کلیر . ایکنجیسی بیلدیکی حالده
مستبدلر طرفی غالب کلدیکندن قورتیله‌مز . اوچنجیسی ظلم واستبدادی
توالی ایتدیره‌جك اسباب وتأثیرات ظهور ایدر . دردنجیسی انسانلر
اسکیدنبری کوردکلری شیلری عادت حکمنه قویدقلرندن اونی بردنبره
تبدیل ایتمکی ذهنلرینه صیغدیره‌مزلر . مثلا بشیوز ، بیك سنه‌دنبری
بویله برطرز حکومت اولدیغی حالده بونی بردنبره باشقه برشکله صو-
قمق هرکسك ذهننه قولای قولای یاتمز . بشنجیسی هرملتك کندی
حکمدارینه و حکومتنه قارشی معنوی بر مربوطیت ومحبتی واردر .
ایشته شوکبی حاللر استبدادك تشکل ودوامنه سببیت ویرر .
۳ — ملت دائما حقوق و حریتنه مالك اولمق وحاکمیت ملیه‌سنی
محافظه ایده‌بیلمك ایچون نه یاپملیدر ؟
— ملت حقوق وحریتنه مالك اولمق وحاکمیت ملیه‌سنی محافظه
ایده‌بیلمك ایچون دائمامتبصر ، متیقظ اولمق ، مدبر واحتیاطلی بولنمقله
برابر عموماً متحد اولملیدر .

٤ — انتظام و آهنك عمومى ايچون اهالينك نه كبى شيلرى بيلمسى الزمدر ؟
انتظام وآهنك عمومى ايچون اهالينك قوانين ، حقوق ووظيفه‌سنى بيلمسى واونلر داخلنده حركت ايتمسى الزمدر .

دردنجی بحث

قوانین — قوانین طبیعیه ، قوانین موضوعه

قوانین ایکی درلودر . بریسی قوانین طبیعیه دیکری ایسه قوانین موضوعه‌در . بونلردن قوانین طبیعیه لایتغیر ولایزال اولوب قوانین موضوعه ایسه تماميله قوانین طبیعیه‌یه موافق ومنافع عمومیه‌یه مطابق اولنجه‌یه قدر دائما متبدل ومتغیردر .

قوانین طبیعیه — طبیعتده موجود اولان قوانینك هیئت مجموعه‌سندن عبارتدر . یرده ، کوکده ، انسان وسائر مخلوقاتده دائما عین طرزده برطاقم حادثات ظهوره کلمکده‌در . مثلا هر کون کونش شرقدن دوغار غربدن باتار . بونك نتیجه‌سی اوله‌رق کیجه کوندوز حاصل اولور . سماده قمر هر آی صفحاتنی منتظماً اکمال ایدر ؛ ییلدیزلر کندی محرکلرنده بربرلرینه چارپمقسزین سیر و حرکت ایدرلر . قیشین قار ، یازین یاغمورلر یاغار . بر

طوپراغه برتخم اكيله‌جك اولورسه اوندن بيوك بيوك نباتلر يتيشير. حيوانلر بربريله جيفتلشه‌رك نسل تورر . انسان وحيوانات ييوب ايچمكه و دفع طبيعى ايتمكه مجبوردر . برانسان كوزلرى قپالى اوله‌رق دنيايه كلديكى حالده بويور ، اوقور ، يازار ، تكمل ايدر . ونيجه‌ده خارقه‌لر كوسترر . ايشته بونلرك هپسى طبيعتده يعنى حواس خمسه‌مزله موجوديتنى حس ايدوب آكلاديغمز شو عمومى وارلقده اجراى حكم ايدن برر قانون ازليدن عبارتدر .

ايشته بو درلو قوانين انسانلر طرفندن دكل عموم كائناتك خالقى اولان جناب حق طرفندن قونلمش وينه اونك طرفندن اداره و تنظيم اولنمش بر آهنك وانتظام عموميدر . بو آهنك وانتظام عمومى دها دوغروسى بو قوانين طبيعى ازلده ناصل قورولمش وآهنكنه ناصل دوام ايتمش ايسه انسانلر، حيوانلر ، نباتلر الحاصل بوتون موجودات دخى او قوانينه اويله‌جه تابع ومنقاددرلر . اكر مخلوقاتدن برى بوقوانيندن كرك بعض حادثاتك ظهوريله وكرك اراده و اختياريله آيرلمق ايسترسه كندى موجوديتنى غيب ايدر . چونكه بوتون مخلوقاتك موجوديتى كرك ازلده وكرك بالتكامل حائز اولدقلرى قوانين طبيعيه‌يه اولان مربوطيتلريله مقيددر . انسانلر وبرچوق حيوانات هوادروننده يشارلر . حالبوكه برچوق حيوانلرده دكزده يشارلر . بومختلف ايكى وسط بربرى ايچون برر دار مهلكدر . دكزده يشايان بر

حیوان قرمیه چیقارلسه برایکی ساعت صوکره اولور . قرمده‌کی برحیوان دکزه صوقولسه اوده ینه تلف اولور . دیمککه مخلوقاتدن هر بریسی کندیلرینه مخصوص برر قوانین دائره‌سنده تأمین ومحافظهٔ حیات ایدیورلر . اگر بوندن آیریلورلر ایسه بالذات کندی حیاتلرندن ، کندی موجودیتلرندن آیرلمش اولویورلر . چونکه اوطرزده برحیات برموجودیت آنجق اویله بر طاقم قوانین طبیعیه‌یه تابع و منقاد اولمقله ممکندر . کذلك انسان ییوب ایچمکسزین یشایه‌مز ، فقط بو کبی افعال طبیعیه دخی ینه طبیعی برر قانون داخلنده جریان ایدر . خلاصه اك بسیط نقطه‌سندن اك مرکب ومختلط قسمنه وارنجه‌یه قدر انسان قوانین طبیعیه‌نك کافه‌سنه تابع اولمغه مجبوردر .

ناصل‌که هر مخلوقك کندینه مخصوص قوانین طبیعیه‌سی وارایسه وناصل‌که هرمخلوق کندینه مخصوص اولان اوقوانیندن ذره قدر آیریله‌مزسه طبقی اونك کبی انسانلرکده کندیلرینه مخصوص برطاقم قوانین طبیعیه‌لری واردرکه انسانلرده بونك‌اك سطحیسندن بیله صرف نظر ایده‌مزلر . ایشته هرکس کندیسنك برر حق صریحی اولان بو قوانین طبیعیه‌سنی ایجه بیلملیدر . بو قوانین طبیعیه غایت واسع وغایت مهم اولوب فن‌طب بونك هیسنی احتوا ایتمشدر . بناءً علیه بونقطه هرنه قدر طبابته عائد برمسئله ایسه‌ده هرکس آز چوق کندیسنی وکندیسنك طبیعتیله اولان مناسباتنی اوکرنملی و اوکا کوره‌ده حرکت ایتملیدر . بو

ایسه کوچکدن کوردیکمز تربیه‌لرله ، سوق طبیعی ، ملکات عقلیه ، محاکات ومطالعات ایله الده ایدیلیر . بناءً علیه بوراده بوقسمدن بحثه زمین مساعد دکلدر .

انسانك بو قوانین طبیعیه‌سندن باشقه بر طاقم قوانینی دها واردرکه اوکاده قوانین موضوعه دیرلر .

قوانین موضوعه . — اسمندن دخی آکلاشیلدیغی اوزره صوکره‌دن وضع اولنمش بر طاقم قوانیندن عبارتدر . قوانین موضوعه جمعیت بشریه‌نك تشکلندن صوکره وضع اولنمشدر . شوحالده قوانین موضوعه صرف جمعیت بشریه‌نك اداره وانتظامی ایچون قونلمشدر . فقط بوقوانین موضوعه‌نك جمعیت بشریه‌نك سعادتنی تأمین ایده‌جك بر صورتده اوله‌بیلمسی ایچون قوانین طبیعیه اوزرینه بنا ایدلمسی شرط اعظمدر . اکر قوانین طبیعیه اوزرینه بنـا ایدلمزسه مطلقـا اوقوانین موضـوعه او جمعیتك فلاکت وهـلاکنی موجب اولور . قوانین موضـوعه انسانلره طبیعی اوله‌رق بخش ایدلمه‌مشدر . ناصلکه جمعیت احتیاج اوزرینه صوکره‌دن تشکل ایتمش ایسه اونی اداره ایچون لازم کلن قوانینده صوکره‌دن قونلمشدر .

بو قوانین طبیعیه‌یه مستند اوله بیلمسی ایچون قوانین طبیعیه‌نك اساسندن اولان حریت اوزرینه مستند اولمسی لازم کلیر . قوانین موضوعه یقین زمانلره قدرقراللرك ، حکمدارلرك اوامر خودبینانه‌سندن عبارت ایدی . بالطبع بویله برقوانیندن

جمعیت بشریه دائما متضرر اولور دورر ایدی . فقط انسانلر حقوق اصلیلرینك نه‌دن عبارت اولدیغنی بیلمیورلر ایدی که آنی مدافعه‌یه چالیشسونلر . بالآخره علوم و معارفك ترقی وانتشاریله انسانلر حق صریحلرینك نه‌دن عبارت اولدیغنی‌واونی کیملرك غصب ایتدیکنی آکلادیلر . حقوق وحریتلرینه مالك اولمق ایچون همان سلاحه صارلدیلر وبو کون دنیایه حریت وعدالتك اساسلی تمللرینی قویدیلر . قوانین موضوعه‌لرینی‌دخی قانون اساسی نامیله حریت وقوانین‌طبیعیه اوزرینه بنا ایتدیلر .

خلاصه

۱ — قوانین قاچ درلودر ؟

قوانین ایکی درلودر ؛ بریسی قوانین طبیعیه ، دیکری قوانین موضوعه‌در .

۲ — قوانین طبیعیه نه‌یه دیرلر ؟

قوانین طبیعیه حقنده‌یعنی حواس خمسه‌مزله موجودیتی حس‌ایدوب آکلادیغمزی شو عمومی وارلقده اجرای حکم ایدن قوانینك هیئت مجموعه‌سندن عبارتدر .

۳ — قوانین موضوعه نه‌یه دیرلر ؟

قوانین موضوعه‌قوانین طبیعیه‌یی اساس‌اتخاذ ایدرك جمعیت بشریه‌نك سعادت وسلامتی ایچون وضع اولنان برطاقم قوانیندن عبارتدر .

٤ — قوانین موضوعه قوانین طبیعیه اوزرینه مستند اولمزسه نه اولور ؟

قوانین طبیعیه قوانین موضوعه اوزرینه مستند اولمزسه مطلقا او جمعیتك فلاکت وانقراضی موجب اولور .

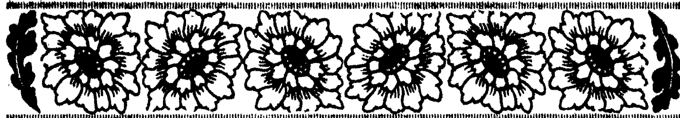
٥ — قوانین موضوعه‌نك مستند اولدیغی قوانین طبیعیه‌نك الك برنجیسی نه‌در ؟

قوانین موضوعه‌نك مستند اولدیغی قوانین طبیعیه‌دن الك برنجیسی حریتدر ؟

٦ — حریتك انسانده برقانون طبیعی حالنده اولدیغی نه ایله ثابتدر؟

حریت انسانده برقانون طبیعی حالنده اولدیغی انسانك اراده واختیاریله ثابتدر . اراده بلاسبب وبنفسه واقع اولان افعال وحرکاتدن عبارتدر. بوندن باشقه مسئولیت وجدان عذابی دخی حریتك انسانده بر قانون طبیعی حالنده اولدیغی اثبات ایدر . چونکه اکر انسانلر خلقةً حر اولمه‌مش اولسه‌لرایدی دنیاوآخرتده یاپدقلری شیلردن مسئول اولمه‌ملری وفنا برحرکتده بولندقلری برزمان وجدان عذابنه دوشمه‌ملری لازم کلیر ایدی .

بشنجی بحث

قانون اساسی

قوانین موضوعه‌دن الك اساسلیسی قانون اساسیدر . برملتی اداره ایدن بالجمله قوانین قانون اساسی‌یه مستنداً یاپیلور . قانون اساسی هرجمعیت ایچون باشقه باشقه‌در . چونکه انسانلر مختلف محللرده مختلف عادات و تربیه اکتساب ایتدکلرندن هیچ بر قومك تربیهٔ ملیه واصول اجتماعیه‌سی بربرینه بکزه‌مز . اونك ایچون اونلرك سعادت وسلامت حال وآتیسنی تأمین ایدن قوانین ده طبیعی بربرینه بکزه‌مز . بوتون انسانلرك هپسنه بردن عین طرزده بر قانون اساسی قویمق شمدیلك ممکن دکلدر . چونکه ایکی مملکت اهالیسی بیننده بیله بر طاقم تربیه وعادات اختلافی اولدیغی حالده مختلف ایکی قومی عین برقانون اساسی‌یه باغلامق ترقی یرینه تدنی‌یه سبب اولور . انك ایچون هرملتك قانون اساسیسی باشقه باشقه‌در . هرفردك جسماً بیله بوالندیغی

قطعه‌یه تابع اولدیغی جهته کوره بر شکل مادیسی ، بر فیزیونومیسی واردر . تشکلات معنویه‌سنده طبیعی بونك کیبیدر . بر ملت هر نه‌قدر مختلف عناصردن عبارت اولورسه اولسون مادامکه عین بر وطنك اولادلریدر ، مادامکه عین بر وطنده سنه‌لردنبری قرداش کبی یشایورلر ، حسیات ملیه وتربیهٔ قومیه‌جه آره‌لرنده پك جدی وصمیمی بر رابطهٔ قویه واردر. الحاصل تربیه، عادات اخلاق وحسیات نقطهٔ نظرندن بووطن اولادلرینی بر نقطه‌ده توحید ایدن اسباب پك چوقدر. اویله ایسه قانون اساسی وضعنده ملتك عناصر مختلفه‌سی نظر اعتباره آلنمز ، بالعکس اونلرك تربیهٔ سیاسیه، اصول وشرائط اجتماعیه‌لریله احوال سابقه‌لری نظر اعتباره آلنیر . ایشته بونك ایچون قانون اساسی‌یی یکی تشکل ایتمش بر ملت ایچون اوله‌مز. اولسه بیله پك بسیط اولور . قانون اساسی عصرلرجه یشامش ، دنیانك کرم وسردینی طاتمش بر ملته مخصوصدر . تاریخمزی بر کره کوزدن کچیریرسه‌ق ناصیل دورلر کچیردیکمزی هانکی دورلرده مستفید وهانکی دورلرده متضرر اولدیغمزی کوریلور . بر عشیرت خلقی بکلرینك هر امرینه منتظر قالمسنه مجبوردرلر، چونکه ناصل برخط وحرکت تعقیب ایده‌جکلری مجهولدر . زیرا ماضیسی یوق‌که اوندن استقبالنه بر نتیجه چیقارسون وبو نتیجه‌یی کندینه رهبر اتخاذ ایتسون .

هر فرد بیله بویله دکلیدر ؟ هرکس ماضیسنی تفکر ایده‌رك

استقبالنه بر پروغرام تنظیم ایتمزمی ؟ ایشته قانون اساسی ده طبق بویله‌در . یعنی برقومك استقبالی ایچون ماضیسندن چیقارلمش بر نتیجه ، بر دستوردر . اویله ایسه قانون اساسی بزم کبی عصرلرجه یشامش ، تدبیرسزلکی سائقه‌سیله بر چوق سله تأدیب یمش وحسن تدبیری سایه‌سنده بر چوق فتوحاته ، مظفریاته نائل اولمش عصر دیده ملتلر ایچوندر. ایشته بوقانون اساسی‌یی وضع ایچون ملتك ابتدای تشکلندن شمدی‌یه قدر کچیردیکی صفحات ماضیه‌سی برر برر حادثهٔ تدقیق وتفکردن کچیریلدکدن ودیکر حکومتلرکده احوال حاضره وسابقه‌لری مقایسه ایدلدکدن صوکره هانکی نقطه‌ده انقراض وفلاکت علامتلری باش کوسترمش ، هانکی نقطه‌ده سعادت وسلامت دورلری کورلمش وبونلرك سببی نه ایمش ؟ نره‌دن کلمش کبی برطاقم تتبعات وتدقیقات نتیجه‌سیله همان همان قطعی دینه‌جك درجه‌ده بر قانون قونیلورکه ایشته بو « قانون اساسیدن » عبارتدر . مثلا، بزم قانون اساسیمزك اوچنجی ماده‌سنده « سلطنت سنیهٔ عثمانیه خلافت کبرای اسلامیه‌یی حائز اوله‌رق سلالهٔ آل‌عثماندن اصول قدیمه‌سی وجهله اکبر اولاده عائددر » دیه مصرحدر . اکر بونی بویله قویمه‌مش اولسه‌لرده سلالهٔ عثمانیه‌دن هانکیسی مقتدر ایسه تخته اوچیقسون دیسه‌لر ایدی هردور انقلابده بیوك بر کورولتی قوپه‌جغنه هیچ شبهه یوق ایدی . نتکیم تاریخمزده بویله وقایع چوق ظهور ایتمشدر .

يالكز بر پادشاه دكيشمه‌سنك اون، يكرمی سنه بيله دوامی اشغال ايتديكی چوق كره واقع اولمشدر . ايشته بو نقطه‌لر كورلتی‌يه ميدان ويرمز ، اكر چيقان مقتدر دكلسه اوزمان ترك تحت ايدرك صره‌سنی صاومش اولور . وصوكره‌دن كورلتی‌يه سببيت ويرمز . آرتق بوكا اعتراض ايديله‌مز . چونكه بو حقايق‌ووقايع تاريخيه‌مز كوستربيور . هپسی بويله‌در . بوقانون اساسی بوتون جمعيتك ، ملتك حكمدارك هپسنك برلكده رعايته مجبور اولدقلری برقانوندر . بو قانون اساسی ملتك اطرافنه عمومی ايچريسنه آلمق اوزره بر سور ، برقلعه ياپمش اولور . اوجمعيته منسوب اولان افراد اوسوردن خارجه چيقه‌مزلر . چونكه چيقاجق اولورلرسه تابع اولدقلری جمعيته اهانت ايتمش اولورلر . بناءً عليه اوجمعيت اونلری تأديب ايتمك حقنه مالك اولور . ايشته بوقانون اساسی ايله جمعيتك اطرافنه بر امنيت سوری چكلدكدن صكره اوسورك داخلنده ينه بوقانون اساسی‌يی اساس اتخاذ ايده‌رك عدليه، ملكيه، عسكريه وسائره‌يه عائد اولمق اوزره برطاقم قوانين ونظامات دها وضع اولنوركه بونلرده قانون اساسينك تفرعاتی ديمكدر .

آلتنجی بحث

حقوق

حقوق طبیعیه ، حقوق موضوعه

حقوق ، انسانلرك خلقةً وسیاسةً حائز اولدقلری قوانین طبیعیه واجتماعیه‌لرینك هیئت مجموعه‌سیدر . شو حالده حریت حقوق ایله ، حقوق ایسه قوانین ایله نتیجه‌لنمکده‌در . حقوق حریتله هم معنادر . هرکسك حقوقی حریتی ، حریتی ایسه حقوقی دیمکدر . هرکسك دائرهٔ حقوقی نه‌ایسه دائرهٔ حریتی‌ده اودر . شوحالده حقوقك بر درجه‌سی واردر . اودرجه‌یی آشه‌مز .

حقوق ایکی قسمدر : بریسی حقوق طبیعیه ، دیکری ایسه حقوق موضوعه ویا اجتماعیه‌در . حقوق طبیعیه دخی مادی معنوی اولمق اوزره ایکی قسمه تقسیم اولنور . حقوق اجتماعیه ایسه حقوق مدنیه ، سیاسیه ، دینیه اولمق

اوزره تقسیم اولنور . بونلری برر برر تعریف ایده‌لم :

حقوق طبیعیه . — انسانك خلقةً طبیعتده موجود اولان خصائل وقوانینك هیئت عمومیه‌سندن عبارتدر . بونلر ایسه بر طاقم قوانین طبیعیه ایله معلوم اولدیغندن انسانك قوانین طبیعیه‌سی ینه انسانك حقوق طبیعیه‌سی دیمکدر . طاشلر ، طوپراقلر ، صولر ، الکتریق ، ضیا وحرارت کبی مادی وقوه‌وی نه‌قدر اجسام ومؤثرات طبیعیه حقنده برر کونا قوانین طبیعیه وار ایسه انسانده طبیعتدن برجزء اولدیغندن اونده‌ده بر چوق قوانین طبیعیه تجلی ایتمکده‌در . بو قوانین طبیعیه ایسه انسانك حق صریحیدر . انسانلر یالکز قوانین طبیعیه‌یی بیلمکله مکلف اولوب تبدیل ایتمکله مکلف اولمادقلرندن اساساً بوکا موفق اوله‌مدقلرندن انسانده‌کی بو قوانین طبیعیه‌یی دخی کیمسه تبدیل ایده‌مز . بونی بیلمك ایسه هرکسك اك مهم وظیفه‌سیدر . بیلمیورسه‌ك پك بیوك غفلت ایدییور دیمکدر . بر ملکه صاحب اولوب‌ده صاحب اولدیغنی بیلمه‌مك نه‌قدر موجب تأسف ایسه انسق حسانك صریحنی بیلمامسی‌ده اودرجه‌شایان تأسفدر . فقط حال بونکله‌ده قالماز . کندی حقوقنی بیلمینلرك حقوقی دائما غصب اولنور . بونی غصب ایتدیرمه‌مك ایچون اونی بیلمك ومدافعه ایله‌مك لازمدر .

حقوق طبیعیه ایکی قسمدر : حقوق طبیعیهٔ مادیه ، حقوق طبیعیهٔ معنویه .

حقوق طبیعیهٔ مادیه . — انسانك جسماً حائز اولدیغی قوانین طبیعیه‌نك هیئت عمومیه‌سندن عبارتدر. یمك، ایچمك، کیمك کبی .. . بیك درلو لزوم واحتیاج مادیمز هپ حقوق طبیعیه‌مزك مادی قسمنی تشکیل ایدر، کذالك قوللرمز، بجاقلرمز، بتون اعضامز هپ طبیعتك بخش ایتدیکی برر حقدر . بونلری بریسی کسمك ایسترسه حقمزی غصب ایدییور دیمکدر . اوحالده اونی مدافعه لازمدر .

حقوق طبیعیهٔ معنویه . — انسانك معناً یعنی روحاً حائز اولدیغی قوانین طبیعیه‌نك کافه‌سیدر . بونلرك الك مهمی ایسه حریت واراده‌در . عقل ، حس ، محاکمه ، وجدان . . . دخی هپ حقوق معنویه‌دندر .

حقوق موضوعه ویا اجتماعیه . — انسانده طبیعی اوله‌رق موجود اولمایوب کیلن البسه کبی صوکره‌دن کوریلن لزوم قطعی اوزرینه وینه قوانین طبیعیه‌یه استناد ایتمك شرطیله وضع ایدیلن قوانین موضوعه‌نك هیئت مجموعه‌سیدر . حقوق اجتماعیه، حقوق طبیعیه‌یی اساس اتخاذ ایدرك یاپیلیرسه سعادت عمومیه‌یی، عکس حالده، برطاقم خرافات ومذاهب باطله‌یی اساس اتخاذ ایدرك یاپیلورسه، فلاکت عمومیه‌یی موجب اولور. اونك ایچون بوکون هرحکومت مشروطه‌ده قانون اساسی‌یی حقوق طبیعیه‌دن اولان حریت اوزرینه تأسیس ایدییور . اکر بویله اولمامش اولسیدی دنیا برمیدان وحشت حالنی آلیر ایدی .

نته‌کیم ازمنهٔ‌قدیمه‌ده قانون‌اساسی‌یی صاحبه برطاقم‌دین ومذهبدن عبارت بیلن اوانکیزیسیون کروهی ، اوپاپالر زمره‌سی ، بشریته آچدقلری یاره‌لردن دولایی ، بوکون ابدی بر نفرتله یاد ایدلمکده‌در .

خلاصه : بر ملتك‌بقاسی آنجق اونلرك‌قوانین اجتماعیه‌لرینی قوانین طبیعیه‌لرینه استناد ایتدیرمکله ممکندر . عکس حالده چابق محو اولور کیدر . ادیان دخی برلزوم اجتماعی اوزرینه مؤسسدر . بناءً علیه اك معقول ادیان اك زیاده قوانین طبیعیه‌یه موافق اولاندر . او حالده حقوق اجتماعیه : حقوق مدنیه ، حقوق سیاسیه ، و حقوق دینیه اولمق اوزره اوچ قسمه تقسیم اولنور .

حقوق‌مدنیه . — عمومك خصوص ایله وخصوصك عموم ایله آهنك ارتباط ومناسباتنی تأمین ایچون ، حقوق ویا قوانین طبیعیه‌یه استناداً ، قونیلان قوانینك هیئت مجموعه‌سندن عبارتدر . دیکر بر عالمك تعریفنه کوره « حقوق مدنیه قوانین مثبته ایله تصریح و توضیح ایدیلن حقوق طبیعیه‌دن عبارتدر » .

حقوق مدنیه علی‌العموم قوانین مشروطه‌یی احتوا ایدر ، بر جمعیت ویا برملتك استناد ایتدیکی قانون اساسی ایله اوقانون اساسی‌یه استناداً قونیلان دیکرقوانینك کافه‌سی حقوق‌مدنیه‌یی تشکیل ایدر . خلاصه برملتك انتظام و آهنکی ایچون ، سلامت

و سعادتی ایچون لازم کلن بالجمله قوانین و نظامات او ملتك بر حقی ، بر حق مدنیسیدر .

حقوق سیاسیه . — هرکسك کندی مملکتنی اداره خصوصنده حائز اولدیغی حق صلاحیتیدر . بو ایسه قوانین سیاسیه‌دن عبارتدر . بونك ایچون مجلس مبعوثان اعضالری ملتك وکیللری دیمك اولدیغندن اونلر اووظیفه‌یی ایفا ایدرلرسه ینه هرکس ایسترسه تحریراً مجالس مذکوره‌یه بیان فکر ایده‌بیلیر . مملکتك سعادت و سلامتی ایچون جمعیتلر قلوبلر تشکیلی دخی هپ حقوق سیاسیه‌دندر . اهالیدن هرهانکی بر فرد حکومت مأمورلرندن برینك خلاف قانون برحرکتنی ویا سوء استعمالاتنی کوررسه درحال حقنده اقامهٔ دعوایه حقلیدر . اکر دعوایی قازانه‌مزسه اوزمان کندیسی جزایه دوشر اونك ایچون حقنده شکایت ایدیله‌جك مأمورك احوالنی ایجه تدقیق ایتملی وحرکات غیر لایقه‌سنی دخی آچیقجه میدانه قویملیدر ، برده علی العموم هیئت اجرائیه یعنی حکومت مأمورلری حکومت ایشلرندن مسئولدر . فقط بو مسئولیت اهالی‌یه قارشی اولمیوب اهالینك وکیللری اولان مجالس عمومیه‌یه یعنی هیئت قانونیه‌یه قارشیدر . اونك ایچون اهالیدن هیچ بر کیمسه کیدوبده بر حکومت مأمورینی کندی وظیفه‌سندن طولایی مسئول ایده‌مز ، اکر اونی قانون دائره‌سنده مسئول ایتمك ایسترسه اونك حقنده‌کی شکایتنی مجلس مبعوثانه ویرمسی ویا

حکومته مراجعت ایتمه‌سی ایجاب ایدر . چونکه هرکس حکومت مأمورلرینك ایشنه قاریشیرسه اونلرده نه یاپه‌جقلرینی بالطبع شاشیرر قالیرلر ، برادارهٔ مشروطه‌ده اهالینك هردرلو حقوقنی کندی وکیللری اولان مجلس عمومی رؤیت ایتدیکی کبی مأمورلرك ایشلرینی‌دخی ینه اهالی نامنه اونلر رؤیت ایتمکه مجبوردرلر ، اونك ایچون اهالی حقنی بیلدیکی کبی اونی مدافعه وطلب ایتمه‌سنی ده بیلملی ، اکر دوغریدن دوغریه مأمورلری کندی وظیفه‌لرندن مسئول ایتمك ایسترلرسه او زمان یولسز حرکت ایتمش اولورلر . مأمورلر حقسز بیله اولسه‌لر ینه اهالی یولسز حرکتدن دولایی جزایه دوچار اولور . اکر اهالی کندی حقلرینك لایقیله محافظه‌سنی آرزو ایدرلر ایسه کندی وکیللرینی غایت ایی آدملردن ، معلوماتلی ، درایتلی کیمسه‌لردن انتخاب ایتمایدرلر . بونلری حقیله انتخاب ایتمك بتون ملتك اك مهم بر وظیفه‌سیدر . چونکه اکر بونلر حقیله انتخاب ایدلمزلرسه ملتك حقوقی مدافعه ایدیله‌مز . وطنك سعادتی تأمین اولنه‌مز . چونکه بوتون اداره بوملت وکیللرینك النده‌در . اونلر ناصل برقانون قورلرسه هیچ کیمسه اوندن آیریله‌مز . اونك ایچون بونلری انتخاب ایتمکده پك جدی طاورانملیدرلر .

حقوق دینیه — هرکسك وجداناً قانع و معتقد اولدیغی دینی هرکسك حقیدر . بوکاده کیمسه مداخله ایده‌مز . وسالك اولدیغی طریقك بطلاننندن طولایی اتهامده ایلیه‌مز . چونکه

هركس كندی نفسندن مسئولدر . هركسك دینی هركسك حقیدر . فقط بوحق حقوق طبیعیه كبی خلقةً اولمیوب صو - كره‌دن بولنمش برحقدر . اونك ایچون برجمعیتك حقوق مدنیه‌سنی حقوق طبیعیه‌سی طورركن بوكا ربط ایتمك خطادر . وبوكا مربوط اولوب قالمق ده خطادر . چین وهندلیلر بشبیك سنه‌دنبری ساحهٔ ترقیده برخطوه بیله آتامامشلردی . بونك سبب یكانه‌سی ایسه قوانین اجتماعیه‌لرینی هپ ، دین مذهب ، طریقت اوزرینه بنا ایتدكلرندندر . بونك نتیجه‌سی هلاك عظیمدر .

هرشیئك بر موقعی ، بر حدی اولدیغی كبی دینك‌ده ، بر موقعی ، برحدی واردر . دین باشقه ، امور دنیا ایسه ینه باشقه‌در . خلقتدن شیمدی‌یه‌قدر كچن قوملرك تاریخلری مطالعه اولنسه و اسباب انقراضلری تدقیق ایدلسه دینلرینی دنیالرینه قارشدیرانلرك محو اولدقلری ، دینلرینی دنیالرندن آییرانلرك ایسه پایدار اولدقلری كوریلیر . بناءً علیه دینی مقدس موقعنه قویملی ، دینك صلاحیتك خارجنده اولان امور دنیایی اونكله حله قالقشمه‌ملیدر .

صوكره دینی كندی موقعندن دوشورمش وكندی حدینی آشیرمش اولورز . بویوزدن هم كندمزی هم‌ده دینمزی متضرر ایدرز .

خلاصه

١ — حقوق نه‌یه دیرلر ؟

حقوق انسانك خلقةً وسیاسةً حائز اولدیغی قوانین طبیعیه واجتما-عیه‌نك هیئت مجموعه‌سیدر .

٢ — حقوق قاچ قسمدر ؟

حقوق ایکی قسمدر : حقوق طبیعیه ، حقوق موضوعه‌در .

٣ — حقوق طبیعیه نه‌یه دیرلر ؟

حقوق طبیعیه قوانین طبیعیه‌نك هیئت مجموعه‌سیدر .

٤ — حقوق طبیعیه قاچ قسمدر ؟

حقوق طبیعیه ایکی قسمدر : مادیه ، معنویه

٥ — حقوق طبیعیهٔ مادیه نه‌یه دیرلر ؟

حقوق طبیعیهٔ مادیه انسانك مادةً یعنی جسماً حائز اولدیغی قوانین طبیعیه‌نك هیئت مجموعه‌سندن عبارتدر.

٦ — حقوق طبیعیهٔ معنویه نه‌یه دیرلر ؟

حقوق طبیعیهٔ معنویه‌انسانك معناً یعنی روحاً حائز اولدیغی قوانین طبیعیه‌نك کافه‌سیدر . بونلرك الك مهمی حریت اولوب عقل ، حسن محاکمه ، وجدان دخی هپ حقوق معنویه‌دندر .

٧ — حقوق موضوعه ویا اجتماعیه نه‌یه دیرلر ؟

حقوق موضوعه ویا اجتماعیه قوانین طبیعیه‌یه استناداً وضع ایدیلن قوانین موضوعه‌نك هیئت مجموعه‌سیدر .

٨ — حقوق اجتماعیه قاچ قسمدر ؟

حقوق اجتماعیه : حقوق مدنیه ، حقوق سیاسیه و حقوق دینیه اولمق اوزره اوچ قسمه تقسیم اولنور .

٩ — حقوق مدنیه نه‌یه دیرلر ؟

حقوق مدنیه برملتی اداره ایدن قوانین عمومیه ، یعنی قوانین مد-نیه‌نك هیئت مجموعه‌سندن عبارتدر .

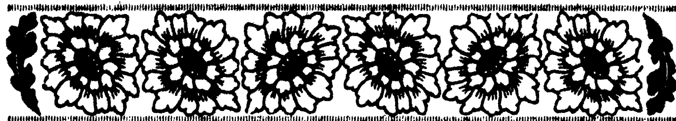
١٠ — حقوق سياسيه نه‌يه ديرلر ؟

حقوق سياسيه هركسك كندى مملكتنى اداره خصوصنده حائز اولديغى حق وصلاحيتيدر .

١١ — حقوق دينيه نه‌يه ديرلر ؟

حقوق دينيه هركسك وجداناً قانع و معتقد اولديغى اديان ومذاهبدن عبارتدر .

يدنجی بحث

وظیفه

وظیفه هرکسك کندی حقوقنی بیلوب اونك دائره‌سی داخلنده حرکت ایتمسی ودیکرلرینك دخی حقوقنه تعرض وتجاوز ایله‌مه‌سی کیفیتدن عبارتدر .

هر حقوق بر وظیفه ایله مقیددر . بر شخصك حقوقی عمومك وظیفه‌سی عمومك حقوقی دخی بر شخصك وظیفه‌سیدر. سنك بنم حقوقمه تجاوز وتعرض ایتمه‌مکی آرزو ایدرسه‌م بنم‌ده سنك حقوقکه تجاوز وتعرض ایتمه‌مکلکم لازم بو ایسه بنم وظیفه‌می تشکیل ایدر . خلاصه هرکس دیکرینك حقوقنه رعایت ایتمك وظیفه‌سیله مکلفدر . اکر هرکس دیکرینك حقوقنه رعایت ایتمز ایسه کندی وظیفه‌سنی اجرا ایتمه‌مش اوله‌جغندن مسئولیته دوچار اولور . خلاصه وظیفه حقوقك محافظه وحسن دوامی ایچون ایجاب ایدن تدابیردن عبارتدر .

هر وظیفه بر حقوقه مقابل اولدیغندن ، وظیفه‌ده حقوق کبی تقسیم اولنور سه‌ده بوراده بریسی وظیفهٔ شخصیه ، دیکری وظیفهٔ عمومیه اولمق اوزره ایکی‌یه تقسیمی مناسب کورلمشدر .

وظیفهٔ شخصیه: هرکسك بولندیغی جمعیت داخلنده تقسیم اعمالدن بر ایش ایله مشغول اولمسیدر . یعنی برجمعیتی تشکیل ایدن هر فردك اوجمعیتك هیئت عمومیه‌سنه کوجی یتدیکی قدر درجهٔ فکر استعدادیله متناسب بر ایش طوتوب او جمعیته خدمت ایتمك ، هم‌ده بوسایه‌ده کندی منافعنی تأمین ایله‌مکدر . یعنی منفعت عمومیه‌یه خدمت ایده‌رك منفعت ذاتیه‌سنی تأمین ایتمکدر . بونقطه‌ده هر فردك وظیفه‌سی آیرلمش دیمکدر .

بوندن باشقه وظیفهٔ شخصیه‌ده دها بر چوق وظیفه‌لر واردر . اونلرده هرکس کندی حیاتنك محافظه‌سنه دقت ایتمکله برابر نسلنك دخی توالیسی ایچون اولاد واحفادینه دخی باقمغه مجبوردر . یعنی هرکس حیات شخصیه وحیات نوعیه‌سنی دخی کوزتمکله بورجلیدر .

حیات شخصیه‌یه عائد اولانلردن : هرکس حیاتنی حسن استعمال ایتمکله مکلفدر . حیات بر موهبهٔ الهیه‌در اونی فناالقده استعمال ایتمك الك بیوك کناهلردندر . برکیمسه دیکر بریسنی وورمق ایچون سلاحه صارلسه اوکا مدافعه فرض اولمغله برابر شاید باشقه‌درلو خلاصی ممکن اولمزسه کندی حیاتنی قورتارمق ایچون اونی اولدیرمك اونك وظیفه‌سیدر .

وظیفهٔ نوعیه‌دن اولانلر دخی هرکس کندی عائله‌سیله خوش کچینمکله برابر اولادلرینی کوزل تربیه ایتمك واونلری کندی سعیلریله کچینه‌جك بر راده‌یه کلنجه‌یه قدر احتیاجلرینی تأمین ایلمکدر .

وظیفهٔ عمومیه ایسه اوجمعیتك هپسنك بر نقطه‌ده اجتماع ایدوب متحداً ومتفقاً حرکت ایتماریدر . مثلا ، وطنی مدافعه ایچون دشمنه قارشی چیقمق ، ویرکو ویرمك ، جمعیتدن کلن اوامره انقیاد ایتمك ، قانون اساسی‌یه اتباع ایله‌مك هر فردك وظیفهٔ عمومیه ومبجله‌سندندر .

اکر اوجمعیتدن کلن امرلر ، نظاملر اوجمعیتك بقا و تعالیسی ایچون قونولمش اولان قوانینك خارجنده اولورسه‌بودفعه محافظهٔ حقوق ایچون مجادله و فدای جان ایدرجه‌سنه مدافعه ایتمك ایجاب ایدر . نته‌کیم بزشمدی‌یه قدر قانونسز . نظامسز برجمعیت داخلنده محو اولوب کیدیوردق . اطاعت‌وحقوقمزی استردادده غیرت ایتدك . شیمدی‌ایسه لله‌الحمد حقوقمزی استرداد ایتدك . آرتق جمعیتمزك‌هردرلواوامرونظاماتنه جان ویورکدن صاریلوب اطاعت و انقیاد و هرکس حصه‌سنه دوشن وظیفه‌یی اجرایه غیرت ایتمایدر . برجمعیتك ترقی وسعادتنی تأمین ایچون اوجمعیتك باشی بوش‌اوله‌رق کایشی کوزل حرکت ایتمسی‌طبیعی اوله‌ماز . اونك ایچون‌اوجمعیتك ترقی وتعالیسی ایچون اورته‌یه بر قانون قور ، وبوقانون دائره‌سنده حرکت ایتمکه چالیشیر ،

زمانه‌، حاله کوره‌ده بوقانونی تبدیل وتعدیل ایده‌بیلیر . ایشته هرکس بوقانونه اطاعته مجبوردر .

خلاصه

١ — وظیفه نه‌یه دیرلر ؟

وظیفه هر کسك کندی حقوقنی بیلوب اونك دائره‌سی داخلنده حرکت ایتمسی ودیکرلرینك دخی حقوقنه تعرض وتجاوز ایله‌مه‌سی کیفیتندن عبارتدر ؟

٢ — وظیفه‌سنی اجرا ایتمه‌ین نه اولور؟

وظیفه‌سنی اجرا ایتمین کیمسه مسئول اولور .

٣ — مسئولیت نه‌یه دیرلر ؟

مسئولیت تضمین حقوقدن عبارتدر . مثلا بریسی دیکرینك حقوقنه تعرض ایدر ویا کندی وظیفه‌سنی اجرا ایتمزسه نه عمومك حقوقنه تجاوز ایتمش اوله‌جغندن مسئولیته دوچار اولور . مسئول اولان کیمسه‌لردن عمومك حقوقی اکرممکن ایسه آلنیر دکلسه اونسبتده کندی حقوقنه تجاوز اولنور . بو صورتله مقابلهٔ بالمثل یاپلمش اولور .

٤ — وظیفه قاچ قسمدر ؟

وظیفه‌ده حقوق کبی تقسیم اولنورسه‌ده عمومیت اعتباریله ایکی قسمه آیریلیر . بریسی وظیفهٔ شخصیه دیکری ایسه وظیفهٔ عمومیه‌در .

٥ — وظیفهٔ شخصیه نه‌یه دیرلر ؟

وظیفهٔ شخصیه ، حیات شخصیه وحیات نوعیه‌نك محافظه وتأمینی ایچون لازم کلن تقیداتدن عبارتدر .

٦ — وظیفهٔ عمومیه نه‌یه دیرلر ؟

وظیفهٔ عمومیه ، ملتك سعادت وسلامتی ایچون ایجاب ایدن تکالیف عمومیدن عبارتدر .

سکزنجی بحث

حریت

حریت، حقوق طبیعیه واجتماعیه‌نك هیئت مجموعه‌سیدر .
حریت سربست بولنمق ، عارضه‌سز حرکت ایتمك معناسنه
ایسه‌ده هیچ بر وقت نظامسز ، باشی بوش اوله‌رق حرکت
ایتمك معناسنه دکلدر . حریت ، انسانك حائز اولدیغی حقوق
وقوانین دائره‌سنده سربستجه حرکت ایتمسی دیمکدر . مثلا ،
بر ماکنه‌نك مانیوه‌له‌سی سربستجه حرکت ایدییور دینیلنجه
اونك عجیب ، غریب بر طاقم حرکات یاپدیغی آکلاشیلمیوب
مانیوه‌له‌نك بولندیغی ماکنه‌ده‌کی وظیفه‌سی نه ایسه اونی
سربستجه اجرا ایتدیکی یعنی کیمسه‌نك اونك وظیفه‌سنی
اجرایه مانع اولمدیغی آکلاشیلیر. کذلك ارض کونشك، قمرده
ارضك اطرافنده سربستجه دونیور دیرسه‌ك ینه بونلرك
قوانین طبیعیه‌دن خارج بر ایش کوردکلرینه ذاهب اولمامایدر.
بالعکس تابع اولدقلری قوانین طبیعیه‌ده کمال سربستی ایله وبلا

عارضه حرکت ایدییورلر دیمکدر. ایشته انسانلرده بویله‌در.
حریت برطاقم قوانین ونظامات ایله تعیین وتحدید اولنمشدر.
هرکسك بولندیغی جمعیت ایچریسنده بر وظیفه‌سی واردر.
ایشته اووظیفه‌سنی وجدان دائره‌سنده قونولان نظاماته توفیقاً
اجرایه کیمسه ممانعت ایده‌مز. حریت مختصرجه قیاسی بنفسه
یعنی انسانك کندینه یاپیلمسنی آرزو ایتمدیکی بر شیئی
دیکرینه‌ده یاپمه‌مق وکندینه یاپیلمسنی آرزو ایتدیکی شیئی
ایسه دیکرلرینه‌ده یاپمقدر. حریت هیئت عمومیه‌سی اعتباریله
بر حق، بر تملکدر. اونی محافظه وجسن وقایه لازمدر.
بر انسانك حریتی حقوقی نسبتنده‌در. بناءً علیه حقوقنی بیلن
کیمسه دائرهٔ حریتك نه‌دن عبارت اولدیغنی آکلار. حریت
حقوقدن عبارت اولدیغندن حریتده طبقی حقوق کبی تقسیم
اولنور.

۱ — حریت طبیعیه: انسانك بالذات طبیعتده موجود
اولان حقوقنك هیئت مجموعه‌سی داخلنده کافهٔ حرکاتنده
سربست اولمسیدر. بونلرك داخلنده حرکت ایتدیکی حالده
شاید باشقه بری طرفندن بر تجاوز وقوع بولورسه مدافعهٔ
حقوقه دخی بورجلیدر. اکر اونلرك خارجنده حرکت
ایدرسه طبیعی کندیسی مسئولدر.

حریت طبیعیه: مادی، معنوی اولمق اوزره تکرار ایکی
قسمه آیریلور.

حريت ماديه : انسانك بالذات جسماً حائز اولديغى حقوق طبيعيه‌سى دائره‌سنده سربستى افعال وحركاتيدر . مثلا يمك ايچمك، كيمك خصوصنده‌كى افعالنده‌كى هر كسك حربولنمسى كبى

حريت معنويه : انسانك بالذات معناً حائز اولديغى حقوق طبيعيه‌سى داخلنده سربستى افكار و آماليدر . بونده انتخاب ايتمك قوتندن عبارتدر . انسان ارادۀ جزئيه‌سنى ايستر خيره، ايسترسه شره صرف ايتمكده مختاردر ، شوقدر واركه خيره صرف ايدرسه مكافاتنى، شره صرف ايدرسه مجازاتى كورر . كيمسه كيمسه‌يى فنا حالندن طولايى مسئول ايده‌مز . اونى مسئول ايده‌جك ينه قانوندر . بوندن هر كسك فنا يوله كيتمسى طبيعى آكلاشيلماز . يالكز بر كيمسه ديكرينك افعال وحركاتى حقنده دوغرو بر فكر ويره‌مز . چونكه بر كيمسه ديكرينك فكرينى تماميله بيله‌مديكندن اونك حقنده سويليه‌جكى سوزلرده عندى بناءً عليه ثمره‌سز وتأثيرسز اولور. حالبوكه ظاهرده ديكرينه فنا كورونن برحال برمدت صوكره ايى بر نتيجه ايله نتيجه‌لنه‌بيلير. چونكه بر ايشك حسن نتيجه حاصل ايده‌بيلمسى ايچون اونى نهايته قدر تعقيب ايتمك شرطدر . حالبوكه بريسى بر شى تصور ايدر . عمومه مفيد بر اثر ميدانه قويمغه چاليشير ، بو امللرينى‌ده قودن فعله چيقارمق ايله اوغراشوب دورركن اوته طرفدن بريسى كلير ، كندى طرز خودپسندانه‌سنده دوشنديكندن اوته‌كينك

حركتنی معقول کورەمز ، اونی واز کچیرمك ایسترز حالبوکه
اونك بو خصوصده برلاف بیله سویلمکه حقی یوقدر . اکر
الندن کلیرسه هم جنسلرینك ایشنی سکتەیه اوغراتمغه دکل
اونلری نتیجەلندیرمکه چالشملیدر .

برکیمسه وظیفەسنی بیله یاپمسه باشقه برینك اوکا برلاف
بیله سویلمکه حقی یوقدر . بوحق قانونکدر . قانون اونی
وظیفەسنی یاپمدیغندن دولایی مسئول ایدر ، جزاسنی ویرر .
اکر بویله اولماش اولسه هرکس بربرینك ایشنه ، وظیفەسنه
قاریشسه اورتەلق قارمه قاریشیق اولور . چونکه هرکس
ایشك حقیقتنه واقف اولەمدیغندن کندی طرز رؤیتنده
برفکر بیان ایدرکه بونك نەدرجەلرده سوء نتیجه ویرەجکنده
هیچ شبهه یوقدر . ایشته اونك ایچون هرکسك حقوق
معنویەسنه یعنی اراده واختیارینه کیمسه مداخله ایدەمز
واتمەمایدر . فقط بونك بعض مستثنالری اولەبیلور . مثلا
برکیمسه انتحاره تصدی ایتسه ویا بر جنایت ایشلمك ایستەسه
البته بوکا ممانعت ایدیلور . انسانلق هرکسی ایلکه دوغرو
یوله تشویق ایتمکدر . کوتولکی ارتکاب ایدنلر حقنده
اونلری اصلاحه چالیشمق ، نصیحتله کوزل سوزله یوله
کتیرمك بر وظیفهٔ انسانیتدر .

٢ — حریت موضوعه ویا اجتماعیه : برجمعیت افرادینك
کافەسنك او جمعیتك حقوق اجتماعیەسی دائرەسنده ، سربستی

افكار وحركاتيدر . بونلرده اوچ قسمه آيريلور . حريت مدنيه ، حريت سياسيه ، حريت دينيه :

حريت مدنيه : حقوق مدنيه دائره‌سنده سربستئ افكار وحركاتدن عبارتدر .

حريت سياسيه : حقوق سياسيه دائره‌سنده سربستئ افكار وحركاتدن عبارتدر .

حريت دينيه: حقوق دينيه دائره‌سنده سربستئ اعتقاددن عبارتدر .

خلاصه

١ — حريت نه‌يه ديرلر ؟

حريت حقوق طبيعيه واجتماعيه‌نك هيئت مجموعه‌سی دائره‌سنده سربستئ افعال وحركاتدن عبارتدر .

٢ — حريت قاچ قسمدر ؟

حريت ايكی قسمدر : حريت طبيعيه . حريت اجتماعيه .

٣ — حريت طبيعيه نه‌يه ديرلر ؟

حريت طبيعيه حقوق طبيعيه دائره‌سنده سربستئ افعالدن عبارتدر .

٤ — حريت طبيعيه قاچ قسمدر ؟

حريت طبيعيه ايكی قسمدر : مادی، معنوی .

٥ — حريت ماديه نه‌يه ديرلر ؟

حريت ماديه حقوق طبيعيهٔ ماديه دائره‌سنده سربستئ حركاتدن عبارتدر .

٦ — حريت معنويه نه‌يه ديرلر ؟

حريت‌معنويه حقوق طبيعيهٔ معنويه دائره‌سنده سربستیٔ افکاردن عبارتدر .

٧ — حريت موضوعه ويا اجتماعيه نيه ديرلر ؟ حريت موضوعه ويا اجتماعيه حقوق موضوعه ويا اجتماعيه‌دن عبارتدر .

٨ — حريت اجتماعيه قاچ قسمدر ؟

حريت اجتماعيه اوچ قسمدر : حريت مدنيه ، حريت سياسيه وحريت دينيه .

٩ — حريت مدنيه نه‌يه ديرلر ؟

حريت مدنيه حقوق مدنيه دائره‌سنده سربستیٔ افکاروحرکاتدن عبارتدر .

١٠ — حريت سياسيه نه‌يه ديرلر .

حريت سياسيه حقوق سياسيه دائره‌سنده سربستیٔ افکار وحرکاتدن عبارتدر .

١١ — حريت دينيه نه‌يه ديرلر ؟

حريت دينيه حقوق دينيه دائره‌سنده سربستیٔ اعتقاد وآييندن عبارتدر .

طقوزنجی بحث

ملت وکیللری واصول انتخابات

حاکمیت مایه‌ده ملت کندی کندیسنی اداره ایدر . فقط بر ملت الك آزندن یکرمی اوتوز میلیون نفوسدن عبارتدر . بونلر هپسنك بر یرده طوپلانوبده مذاکره ایتملری غیر قابلدر . بویله اولمسی ممکن اولسه بیله عین زمانده هر کس ایشندن کوجندن آواره قالیر . هر کسك یا ایشلرینی ویابو اجتماعی ترك ایتملری ایجاب ایدر . ایشلرینی ترك ایده‌مزلر . چونکه حیاتلری ، معیشتلری اونکله قائمدر . اوحالده اتحادلرینی ترك ایدرلر . بو صورتله ملت داغیلیر . اوفق اوفق فرقه‌لره آیریلیر . بویله اوفق ماتلر ایسه کندی حقوقلرینی محافظه ایده‌مز . اوته طرفدن قوتلی بر ملت اوزرلرینه هجوم ایده‌رك ماللرینی ، جانلرینی تلف ایدر . اسکی دره بکلرینك شیمدی کوکی قورودینی کبی اوزمانلرده‌ده پك چوق یشایه‌مزلر ایدی . الك قوتلیسی بش اون سنه‌ده محو اولور ایدی .

دیمککه افراد بشر ، بقای سعادتندن امین اوله بیلمك ایچون

قوتلی برملته منسوب اولمایدر . ویا قوتلی بر ملت تأسیس ایتمایدر.
بو قوت ایسه ملتك نفوسجه کثرتندن واوماق تشکیل ایدن
افرادك اتحاد واخوتندن متولددر . او حالده هم هر کس
کندی ایشندن آله قویمامق هم ده قوت وحاکمیت ملیه یی محافظه ایتمك
ایچون افراد ملتك هپسنك بریره طوپلانمسی شرط دکلدر .
هر طرفدن اهالینك اقتدار وناموسلی کیمسه‌لردن برر وکیل
کوندرمسی کافیدر. ملت وکیللرینه کندی ایشلرندن قازانوب
آله جقلری پاره یه مقابل معاش ویرر اونلرده ملتك حقوقنی
محافظه ، احتیاج وآرزولرینی تأمینه چالیشیرلر . ایشته ملت
وکیللرینك بریره طوپلانمسی عموم ملتك بریره طوپلانمسی
دیمکدر . چونکه وکیل ، اصیل کبیدر. ملت وکیللرینك بر
ملتی اداره ایتمسی عموم ملتك کندیسنی اداره ایتمسیدر. ایشته
« حاکمیت ملیه » بودر .

حاکمیت ملیه‌نك تأمینی ایچون ملت وکیللرینك غایت مقتدر
وناموسلی کیمسه‌لردن اولمسی شرطدر . اکر بونلر وقوفسز ،
منفعت پرست، جاهل کیمسه‌لردن عبارت اولورسه ملتك حقوقنی
محافظه ایتمك شویله طورسون استبدادك ده تشکیلنه یاردم ایدرلر.
هیچ بر حکمدار تصور اولنمازکه استبداده عاشق اولماسون .
ملتك قوت وقدرتی، وقوف ومعلوماتی اونی ماتله هم حال ایتمکه
مجبور ایدر . خلاصه بر حکمدار نه قدر حریت طرفداری
اولورسه اولسون ینه ملت احتیاطلی بولنمایدر . حریتك حافظ

ونگهبان حقیقیسی ملتدر . ملت کندی کندیسنی دوشنمزسه باشقه هیچ کیمسه دوشونمز . اونك ایچون ملت وکیللرینی غایت ناموسلی ومعلوماتلی کیمسه‌لردن سچمایدر . بر مبعوث اعضاسنك نه قدر مهم بر وظیفه درعهده ایتدیکی شبهه‌سزدر . بر مملکتده ویا بر محله‌ده اعضا انتخاب ایدیله‌جکی وقت اونك احوال سابقه‌سنی، معلومات ودرایتنی برر برر تدقیق ایتملی وبربریله مشورت یاپه‌رق احوالنی ایجه اکلامایدر .

اعضا ایکی درلو انتخاب اولنور : بریسی دوغرودن دوغرویه اعضا انتخابیدرکه اوده بر مملکتده اعضا انتخاب ایتمك حقنی حائز اولان کیمسه‌لرك معلومات ، ناموس واقتدارندن امین اولدیغی کیمسه‌لری انتخاب ایتملریدر .

بوکا بلاواسطه انتخاب دینلدیکی کبی بونی انتخاب ایدنلره‌ده برنجی منتخبلر دینور . بوده هر بشیوز کشی کرك ایچلرندن وکرك خارجدن بریسنی انتخاب ایدرلرکه ایکنجی منتخب نامی ویریلیر وبونلرده مجلس مبعوثان اعضالرینی انتخاب ایدرلر . چونکه برنجی منتخب رأیلرینی ایکنجی منتخبه ویرمش اولیورلر .

انتخاب ایتمك یا عمومی ویاخصوصی اولور . یعنی اهالیدن اعضا انتخاب ایتمك حق وصلاحیتنی حائز اولانلر سنوی حکومته بر مقدار ویرکو ویرنلردر . بونلره منتخب خصوصی دیرلر . ویاخود هیچ بر ویرکی قاله آلنمقسزین دوغرودن دوغرویه هر کس اعضا انتخاب ایده‌بیلیر . بوکاده منتخب عمومی دینور .

فقط هر ایکیسنده‌ده تبعه‌دن اولمق ، مفلس ومحکوم بولنمامق الزمدر .

اصول انتخابه گلنجه : اولاً کیملر اعضا انتخاب ایده‌جکلر ایسه اونلرك اسامیلرینی حاوی هر بلدیه دائره‌لریله ناحیه‌وکوی مرکزلرنده برر دفتر تنظیم اولنور . بودفترلر تنظیم اونه‌دقدن صوکره برنجی منتخب ظاهره چیقارلمش اوله‌جقندن بونلرك اسملری صره ایله یازیله‌رق کاوب کچنلرك کوزینه چارپه‌جق بر محلده بر قاچ کون بولندیریلور وهرکسه اعلان ایدیلیر . صوکره‌هانکی کون ایکنجی منتخب ویا مجلس مبعوثان اعضالرینك دخی انتخاب ایدیله‌جکنی یا منادیلرله ویادیوارلره تعلیق صورتیله ویاخود رسمی غزته‌لرله اعلان ایدیلور . وهانکی بلدیه دائره سنه کله‌جکلری دخی بیلدیریلور . معین اولان زمانده معلوم اولان محله کلمزدن بر ایکی کون اول هرمحله کویك برنجی منتخبلرینه داغیدلمق اوزره لزومی قدر بلدیه طرفندن رسمی مهرله مهرلنمش کاغدلر ویریلور .

برنجی منتخبلر بوکاغدلری آلیر آلماز انتخاب ایتدیکی کیمسه‌نك اسم وشهرتنی یازوب کاغدك آلتنه کندی امضاسنی آتمقسزین بر طرفه قویوب ، ظرفلك اوزرینه دخی هیچ بر شی یازمقسزین تعیین اولنان کونده منسوب اولدیغی بلدیه دائره‌سنه کتوروب تسلیم ایدر .

کاغدی‌باشقه‌سی یازوبده بلدیه دائره‌سنه باشقه‌سی کتوروب

تسليم ايده‌مز . چونكه بلديه دائره‌لرنده اولجه ياپيلان دفترلر موجبنجه هركس اسم وشهرتيله اوقوندقدن صوكره النده ظرفيله موجود بولنان او اسم صاحبنك مجلس تصديق ايدلدكدن صوكره النده‌كى ظرفى رأى صندوقنه آتار . ايشته بوصورتله هركسك رأيى طوپلانير . وقت وزمانيله يتشه‌ميئلرك رأيلرى صوكره‌دن قبول اولنمز .

خلاصه : بوصورتله هركسك رأيى طوپلاندقدن صكره مجلس حضورنده صندوق آچيله‌رق الفبا صره‌سيله هركسك قازانديغى رأى بر كاغده قيد اولنور . الك چوق رأى قزانانلر مجلس مبعوثان اعضالغنه انتخاب اولنمش اولورلر .

هر اللى بيك ذكوره بدل براعضا انتخاب اولنور . فقط بر سنجاق ويا قضانك نفوسى اللى بيكدن ٢٥ بيك قدر فضله ويا نقصان اولورسه ينه ٥٠ بيك كبى اعتبار اولنور .

فرانسزلرك قانون اساسيلرنده ذكور واناث داخل اولمق اوزره هر يوز بيك نفوسه بدل بر مبعوث انتخاب اولنور . فقط قادينلر رأى ويرمك حقنه مالك دكلدرلر . مادامكه قادينلر رأى ويرمك حقنه مالك دكلدرلر . او حالده بزم قانون اساسيمزده اولديغى كبى هر اللى بيك ذكوره بدل بر اعضا انتخابى دها موافقدر . يكى زه‌لانده ، آوستراليا وآمريقاده يكى تشكل ايدن بعض حكومتلرده حق انتخاب اركك‌لر كبى عين شرائطى حاوى قادينلره دخى تشميل ايدلمشدر .

خلاصه

١ — حاكميت مليه نه‌واسطه ايله تأمين ايديله‌بيلير .
حاكميت مليه ملت وكيللرى واسطه‌سيله تأمين ايديله‌بيلير .
٢ — ملت وكيللرى كيمدر ؟
ملت وكيللرى ملت طرفندن رأى عام وخفى ايله يعنى عمو طرفندن انتخاب اولنان اعضالردر .
٣ — منتخب يعنى انتخاب ايتمك حقنى حائز اولانلر كيملردر ؟
منتخب يعنى اعضا انتخاب ايتمك حقنى حائز اولانلرمحكوم، مفلس كوله اولميان بالجمله اهاليدر .
٤ — منتخب قاچ درلودر ؟
منتخب ايكى درلودر . بريسى برنجى ، ديكرى ايكنجى منتخبلردر
٥ — برنجى منتخب نه‌يه ديرلر .
برنجى منتخب اهاليدن حق انتخابى حائز اولانلردن دوغرود دوغرويه مجلس مبعوثان اعضالرينى انتخاب ايدن كيمسه‌لردر .
٦ — ايكنجى منتخب نه‌يه ديرلر ؟
ايكنجى منتخب مجلس مبعوثان اعضالرينى انتخاب ايتمك ايچو برنجى منتخب طرفندن انتخاب اولنان كيمسه‌لر در . هر بشيوز برنج منتخب ايكنجى برمنتخب انتخاب ايدرلر .
٧ — منتخب خصوصى نه‌يه ديرلر ؟
سنوى حكومته برمقدارويركو ويرنلرك حق انتخابى حائزاولمسيدر
٨ — منتخب عمومى نه‌يه ديرلر ؟
ويركو وسائر هيچ برشرط ايله مقيد اولمقسزين عموم اهالينك قانونك استثنا ايتديكى بعض استثنالردن باشقه - حق انتخابه مالك اولمسيدر .
٩ — كيملر منتخبدر ؟ يعنى اعضا انتخاب ايتمك حقنه مالكدر

مفلس ، محكوم اولميان وباشقه‌سنك كوله‌سى بولنميان يكرمى بش ياشـنى اكمال ايتمش اولان بالجمله ذكور عثمانلى تبعه‌سى حق انتخابه مالكدر. مجلس مبعوثان اعضالغى ايچون عين شرائطله برابر اوتوز ياشنى واعيان اعضالغى ايچون دخى قرق ياشنى اكمال ايتمك شرطدر .

١٠ — برنجى قاچ منتخب ايكنجى بر منتخب انتخاب ايدر .

هر بشيوز برنجى منتخب ايكنجى بر منتخب انتخاب ايتمك حقنه مالكدرلر ١٠ اكر برنجى منتخبلرك عددى ٢٥٠ قدر زياده ويا نقصان اولورسه ينه بشيوزكبى اعتبار اولنور. شو حالده بشـيوزدن فضله‌سى ويدى يوز اللیدن دون اولورسه ينه‌بر ايكنجى منتخب وفضله‌سى ايچون دخى ٧٥٠ اوزرينه بشيوز ضميله ١٢٥٠ ايچون ايكى، ١٧٥٠ ايچون دخى اوچ وبو وجهله منتخب ثانيلر انتخاب اولنور .

اونجی بحث

قوای ملیه

ملت ادارهٔ عمومیه‌سنی تنظیم ایچون بر طاقم قوتلره محتاجدر.
بوقوتلر ایسه قوهٔ قانونیه، قوهٔ مالیه، قوهٔ عسکریه، قوهٔ انضباطیه
کبی بر طاقم قوتلردن عبارتدر. بونلرك مجموعنه «قوای ملیه» دینور.
بونلردن باشقه بر طاقم قوتلر دها وار ایسه‌ده باشلیجه‌لری بونلردر.
بر ملت ترقی وانتظامه مظهر اوله‌بیلمك ایچون مطلقا بوقوتلره
مالك اولملیدر. بوقوای ملیه نه قدر متین اولورسه او ملتده
اوقدر قوتلی ومتین اولور. بو قوتلر اولمقسزین بر ملتك بقا
وتعالیسی ممکن اولەماز. برملت میلیونلرجه اشخاصدن عبارتدر.
اومیلیونلرجه اشخاصك هر بر امور وخصوصاتی خصوصی بر
طاقم اشخاصه تودیع اولنملیدر. واوخصوصی اشخاص دخی
درعهده ایتدکاری وظیفه‌لرندن مسئول طوتلملیدر. اکر بویله
یاپلمزسه او ملتك ایچندن هیچ بریسی کندی ایشنی کوجنی ترك
ایدوبده عموم ملت ایشی ایچون اوغراشمز؟ اوغراشسه بیله هر کس

اونی دیکله مز، دیکلسه بیله غیر منتظم برقاچ کشی عمومی اداره ایده مز . هر کس ایشه قاریشیر نتیجه ده کورلتیدن بشقه برشیئه منجر اولمز . بر ماکنه نك ویا هر هانکی بر شیئك هم ایی وهم ده سریع برصورتده یاپیله بیلمه سی ایچون کرك فابریقه لرده وکرك عملیات خانه لرده تقسیم مساعی یه ناصیل لزوم وار ایسه طبقی اونك کبی عمومی اداره خصوصنده ده بویله جه تقسیم مساعی یه لزوم واردر . بر فابریقه ده بر کبریت اعمالی ایچون اونك قوطیسنی ، کبریت چوپلرینی اجزاسنی وحتی اوزرینه یاپیشه جق کاغدینی بیله باشقه باشقه آدملر اعمال ایدر . بر انسان دائما عین شیئه اشتغال ایدرسه برملکه حاصل اوله رق اوشیئ هم سریع یاپیلور وهم ده غایت منتظم اولور . بوسایه ده مختلف ماهر صنعتکارلر طرفندن یاپیلمش اولان برکبریت ده هم نفیس وهم ده اوجوز اولور . اکر بویله یاپیلمیوبده برکبریتك یالکز برشخص طرفندن اعمال ایدلمسی لازم کلسه ایدی اوزمان بر قوطی کبریتی یاپمق ایچون بر کیمسه بلکه ایکی کون اوغراشه جق ایدی ویاپیلان کبریت ده غیر منتظم اولدیغی حالده ینه قوطیسی آنجق او آدمك ایکی کوندلکیله برابر ایسته دیکی کارینك مقدارینه مساوی اولور ایدی که بوکون برغروشه آلنان بر کبریت قوطیسی اوزمان اللی آلتمش غروشه آنیر ایدی . بونکله برابر هر کسه وقت وزمانیله یتیشه جك قدر کبریت یاپیله میه جغندن ایش سورنجه مه ده قالیر وشو صنایعدن جمعیت ،

بشریت هیچ بر استفاده ایده‌مز ایدی . ایشته ادارهٔ عمومیه‌ده طبقی بویله‌در .

قوای ملیه‌نك تأمین وادارهٔ عمومیه‌نك تنظیمی ایچون هر ایشی کندی اهلنه ویریلیر . وهر ایشك اهلی اولانلرده اونی ایفا واجرایه چالیشیرلر . اکر چالیشمازلرسه نتیجه‌سنده مسؤل اولورلر . بو مسؤلیت اونلری بر قات دها چالیشمغه وحسن حرکت ودوغرولقدن آیرلمامغه سوق‌واجبار ایدر . بو سایه‌ده ملتك بوتون افرادی کندی ایشیله ، کوجیله مشغول اولدیغی حالده کندیلرینك سعادت وسلامتلری تحت‌تأمینه آلنمش اولور . ایشته طبقی بر فابریقه‌ده‌کی تقسیم اعمال کبی برجمعیت‌ده‌ده تقسیم اعمال‌واردر . او جمعیتك‌بوتون افرادینك تأمین سعادت‌وسلامتی ایچون بر طاقم افعال وظائفك اجراسنه لزوم واردر . بوافعال ووظائف ایسه ینه ملتك کندی تنسیبی اوزرینه ، او افعال ووظائفی حقیله‌ایفایه مقتدرکیمسه‌لره ویریلور . ایشته بو صورتله تقسیم اعمال صناعی‌یه مقابل برده تقسیم اعمال اجتماعی میدانه کلیر . مادامکه‌قوای ملیه‌نك‌هر شعبه‌سنی درعهده ایده‌جك‌اولان کیمسه‌لری ینه ملت تنسیب ایدیور او حالده هرشیدن اول‌ملتك عمومنی بریره طوپلامق‌واونلرك رأی واذن عمومیلریله بوقوای ملیه‌یی تشکیل ایتمك ایجاب ایدیور . بوایسه ممکن اوله‌ماز یعنی مجموعی میلیونلره بالغ اولان وسویهٔ فکریه‌لری مختلف بولنان بوقدر افراد ماقی بریره طوپلامق وهرمسئله‌یی‌هپسنجه آکلاتمق

قابل دکلدر . او حالده « الوکیل کالاصیل » فحواسنجه وکیل اصیل کبی اولدیغندن اونلرك هر اللی بیك ذکورینه بدل برر وکیل انتخاب ایدوب کوندرملری بالذات کندیلرینك کلەلری دیمکدر . شو حالده ملت وکیللری هرشیئك اساسنی تشکیل ایدر . عین زمانده ملتك هر برفردی بوتون ادارهٔ عمومیه خصوصنده‌کی کندی رأینی انتخاب ایتدیکی ذاته ویرمش اولد . یغندن ایلریده هیچ برشی سویله‌مکه حقی اوله‌مز . اونك ایچون ملت وکیللرینی یعنی مجلس مبعوثان اعضالرینی بر چوق کره تکرار ایتدیکمز وجهله ناموس ، اقتدار ووقوفیله کسب تمیز ایتمش کیمسه‌لردن انتخاب ایتملی اکر مملکت داخلنده بویله کیمسه‌لر بولنمزسه دیکر مملکتدن آرایوب بولملیدر . خلاصه بو صورتله تشکل ایدن ملت وکیللرینه « قوهٔ قانونیه » دیرلر . بو قوهٔ قانونیه مجلس مبعوثان ایله اعیاندن مرکب اولوب بونلرك وظیفه‌لری قانون یاپمق ودیکر قوای ملیه‌یی تشکیل ایتمك واونلرك هر افعالنی معاینه وتفتیش ایدوب خلاف قانون حرکتلرندن مسئول ایلمکدر .

ملت وکیللرینك قویمش اولدقلری بو قانونلری عمومه تطبیق ایچون‌ده بردیکر قوته دها لزوم واردرکه بونلره‌ده قوهٔ اجرائیه ویاخود « حکومت » نامی ویریلور . بونلر مجلس عمومیه‌دن یعنی اعیان ایله مبعوثاندن آلدقلری قوانیندن اصلا آیریله‌ماز . فقط بو قوانینك ایستدکلری نقطه‌لرینه اعتراض

ایده‌بیلیرلر. بوندن باشقه ملتك روحی مثابه‌سنده اولان مالیه‌نك دخی حسن ایفاسی ایچون بر قوته دها لزوم واردر كه بو كاده « قوهٔ مالیه » دینور. قوهٔ مالیه ملتك عمومنك ملت نامنه اوله‌رق ویردكاری و بر یره بریكدیردكاری مبالغدن عبارتدر. بو مبالغ ویركو، اعانه وسائر صورتله مجلس مبعوثانك ویردیكی قرار موجبنجه اهالیدن طوپلانیر. ملتك قوهٔ مالیه‌سی اهالینك قوهٔ مالیه‌سیله متناسبدر. افراد، فقیر، سفیل اولورسه بالطبع آز ویركو ویره‌جكندن ویا هیچ ده ویره‌میه‌جكندن ملت صندوغنده‌ده یعنی مالیه‌ده‌ده از پاره بریكیر ویا هیچ ده بریكمز. اونك ایچون هرشیدن اول ثروت عمومیه‌نك تأمیننه چالیشملیدر. ثروت عمومیه‌نك تأمینی ایسه معارف، صنایع، تجارت وزراعتله میدانه كلیر. بونلرك دخی تأمینی ایچون ینه او خصوصاته عائد بر قوهٔ مالیه‌نك بولنمسنه وابسته‌در. فی الحقیقه قوهٔ معارف، قوهٔ صنایعه، قوهٔ تجاریه، قوهٔ زراعیه نامیله دخی برر شعبهٔ حكومت موجوددر بونلری دخی ایلروده بحث ایده‌جكز. بوندن باشقه هرخصوصده یالكز حقلی اولمق كافی اولمیوب او حقی مدافعه ایچون بر قوهٔ جبریه مالك اولمق ده لازمدر. بوقوهٔ جبریه دخی الك مقدس اولان قوهٔ عسكریه‌دن عبارتدر. برملت هردرلو مطالبی دیكر ملتلره طانتدیره‌بیلمك ایچون محتشم، متین براردویه محتاجدر. ایشته بوقوهٔ عسكریه دخی ملتك برقوایدر. مملكتده آسایش عمومینك انتظام وبقاسنی

تأمین ایتمك ایچون برده قوهٔ انضباطیه‌یه لزوم واردر . بو قوهٔ انضباطیه دخی ژاندارمه‌وپولیسلردن عبارتدر. قونیلان‌قوانینك علیهنده حرکت ایدنلری تأدیب وهرکسك حقوقنی محافظه ضمننده حقلی وحقسزی‌تفریق وقانوناً جزالرینی تعیین‌ایچون‌ده بر قوهٔ عدلیه‌یه دخی لزوم واردر . ایشته بونلرك هپسی تقسیم اعمال اجتماعی‌یی‌تشکیل ایدر. ایلریده‌بر بر ذکرایدیله‌جکدر.

خلاصه

١ — قوای ملیه نه‌یه دیرلر ؟

قوای ملیه ماتك اداره وانتظامنی تأمین ایدن ، شوکت وسطوتنی محافظه ایلین برطاقم هیئتلردن عبارتدر .

٢ — قوای ملیه باشلیجه هانکی قوتلردن عبارتدر ؟

قوای ملیه باشلیجه : قوهٔ قانونیه ، قوهٔ اجرائیه ، قوهٔ مالیه ، قوهٔ عسکریه قوهٔ انضباطیه وسائره کبی بر طاقم قوتلردن عبارتدر . اساس اعتباریله قوای ملیه ایکی قسم اولوب اونلرده قوهٔ قانونیه ایله قوهٔ اجرائیه‌در . دیکرلری قوهٔ اجرائیه‌ده داخلدر .

٣ — تقسیم اعمال نه‌یه دیرلر ؟

تقسیم اعمال بر ایشك مختلف اقسامنك مختلف اهلی کیمسه‌لره تودیع ایدلمسیدر .

٤ — تقسیم اعمال قاچ قسمدر ؟

تقسیم اعمال ایکی قسمدربریسی تقسیم اعمال صناعی ، دیکری‌تقسیم اعمال اجتماعیدر .

٥ — تقسیم اعمال صناعی نه‌یه دیرلر ؟

تقسیم اعمال صناعی بر ماکنه‌نك ویاهر هانکی اعمال اولنه‌جق بر ماده‌نك هم سرعت وهم‌ده نفاستله میدانه کله‌بیلمه‌سی ایچون اونك هربرقسمنك ماهر ، مقتدر ومستعد کیمسه‌لره ویرلمسیدر .

٦ — تقسیم اعمال اجتماعی نه‌یه دیرلر ؟

تقسیم اعمال اجتماعی دخی برملتك ترقی وسعادتی ، عظمت وشوکتنی تأمین ایچون او ملتك مختلف اداره و قوتلرینك او خصوصده ماهر مقتدر ومستعد کیمسه‌لره ویرلسیدر .

٧ — قوای ملیه‌یی کیم تشکیل ایدر ؟

قوای ملیه‌یی ینه بالذات ملت تشکیل ایدر ملت اولا وکیللرینی انتخاب ایدوب کوندردکدن صوکره بو وکیللری قانونلری یاپار وبو قانونلری اجرا ایتدیرمك ایچون ده قوهٔ اجرائیه‌یی تشکیل ایدرکه بو قوهٔ اجرائیه‌نك هیئت مجموعه‌سی مختلف قوای ملیه‌دن عبارتدر .

اون برنجی بحث

قوهٔ قانونیه — پارلمنتو

قوهٔ قانونیه ویاقوهٔ تشریعیه ملت ایله حکمدارك وكیللرندن عبارت اولوب منافع وسعادت عمومیه ایچون لازم كلن قوانینی تنظیم ایدر ، ملتك هربر امور وخصوصاتنه قاریشیر وحكومت مأمورلرینی كندی حركاتندن مسئول طوتار . قوهٔ قانونیه غیر مسئولدر . چونكه ملتك هرفردی كندی رأینی كندی رضاسیله اونلره ویرمش اولدیغندن اونلر ملتك علیهنده برشی یاپسه‌لر بیله ملت اونلری مسئول ایده‌مز . كرچه هپسنك افكارو آمالی وطن و ملتك سطوت و تعالیسی اولدیغندن ایچلرنده بونك خلافنده بولنانلرك درحال نتیجهٔ قانونه تسلیم ایدیله‌جكی شبهه‌سز ایسه‌ده ملت وكیللری بالذات ملتك كندیلری دیمك اولدیغندن ملت اونلره بونی نیچون بویله یاپدیكز ؟ دیه‌مز . مشورت خصوصنده طبیعی دیه‌بیلیر ، لكن اونی مسئول ایتمك خصوصنده دیه‌مز . زیرا كندی دوشنی اغلاماز دیرلر . اكر ملت كندی

سعادت وسلامتنك تحت تأمینه آلنمسنی آرزوایدرسه کوندره‌جکی وکیللری ایی انتخاب ایتسون . چونکه ایشك اساسی ملت وکیللرنده‌در . زیرا حاکمیت ملیه آنجق بویله‌لکله تحت تأمینه آلنیر . باشقه درلو اوله‌ماز .

قوهٔ قانونیه ایکی هیئتدن عبارتدر . بونلردن بریسی هیئت مبعوثان دیکری دخی هیئت اعیاندر . بونلره مجلس مبعوثان ویا اعیان دخی دینلدیکی کبی یالکزجه اوله‌رق مبعوثان و اعیان دخی دینلور .

مجلس مبعوثان ملت طرفندن رأی عمومی وخفی ایله انتخاب اولنمش کیمسه‌لردر . هر اللی بیك ذکوره بدل برر اعضا سچیلوب بالذات ملت وکیللری اولمق اوزره درسعادته کوندریلیر . مجلس مبعوثان اعضالری استانبولده مجلس اعیان اعضالرندن آیری اوله‌رق اجتماع وانعقاد ایدرلر .

مجلس اعیان دخی ینه ملتك وکیللری اولوب اونلرده مجلس مبعوثاندن آیری برمحلده اجتماع وانعقاد ایدرلر . مجلس اعیان دخی مبعوثان ایله برلکده قانونلری تنظیم وتدقیق ایدر. وهیئت اجرائیه‌نك افعالنی تفتیش ایلر .

قوهٔ قانونیه مشروطیتله اداره اولنان هرملتده بویله ایکی هیئتدن عبارتدر . فقط بونلرك صورت انتخابلری مختلفدر . فرضا انکلتره‌ده مجلس مبعوثانه بدل عوام قماره‌سی ومجلس اعیانه بدل‌ده‌لوردلر قماره‌سی واردر . عوام قماره‌سی اهالینك ،

لوردلر قماره‌سی دخی زادکانك وکیللریدر . فرانسه‌ده ایسه مجلس مبعوثان اعضالری طبقی بزمکی کبی رأی عمومی وخفی ایله انتخاب اولندیغی حالده اعیان اعضالری دخی حکمدار ویا جمهور رئیسی طرفندن انتخاب اولنمیوب بالذات ولایت مجلس اداره‌لری طرفندن انتخاب اولنور . زیرا ، فرانسه جمهور رئیسی قوهٔ قانونیه‌ده دکل قوهٔ اجرائیه‌ده ذی مدخلدر. بزم قانون اساسیمزده مجلس اعیان اعضالرینك هیسنك حکمدار طرفندن انتخاب اولنمسی مشروطیته موافق اولمدیغندن هیچ اولمزسه اوچده ایکیسنك بینه ملت طرفندن (سنجاق وولایت مجلس اداره‌لری ویا مجلس مبعوثان اعضالری طرفندن) و اوچده بریسنك دخی پادشاه ویا حکومت طرفندن انتخاب ایدلمسی الزمدر . وبونك‌ده بو یولده تذکره قونوله‌جغی قویاً مأمولدر .

هرنه صورتله اولورسه اولسون هرحکومتده قوهٔ قانونیه‌نك بویله ایکی مجلسدن عبارت اولدیغنك اسبابنی برآز تدقیق ایتمك هرحالده فائده‌دن خالی دکلدر .

معلوم اولدیغی اوزره برحکومت مشروطه‌ده هرکس قانونه قارشی مساوی حقوقه مالکدر . فقط برجمعیتك تشکل وجریان طبیعیسنده حقیقی برطاقم مساواتسزلقلر واردر . مثلا برزنکین ایله برفقیر بربرینه مساوی اوله‌مدیغی کبی برعالمله برجاهل‌ده یکدیکریله مساوی اوله‌مز . بناءً علیه عدم مساوات ، خلقی و طبیعی اولوب مدنیت حاضره هنوز بونك ازاله‌سنه موفق

اوله‌مامشدر . اوحالده خلقی وطبیعی اولان شو حالك ازاله‌سی ممکن اولمدیغی کبی بالکه انتظام عمومی ایچون بر واسطه کبی‌ده تلقی اولنه‌بیلور . چونکه دنیاده هرکس زنکین اولورسه اعمال شاقه‌یی کیم ایفا ایده‌جك ؟ هرکس عین سویه‌ده عالم اولورسه ویا جاهل بولنورسه ترقیٔ علم و کماله کیم رغبت ایلیه‌جك ؟ چونکه مشهور برعالمك دیدیکی کبی ترقی بر آت یاریشی کبیدرکه معلوم ومعین اولان مکافاتی هپسی دکل ایچلرندن بر ویا برقاچی قازانیر . اکر انسانلر مادی ومعنوی بر طاقم تکملات خصوصنده هپسنك عین سویه‌یی محافظه ایتملری لازم کلیرسه ایشته بو اك بیوك براستبداد تشکیل ایدر . زیرا فطرةً هرکس مساوی دکلدر . هرکس مختلف استعداد و قابلیته مالکدر . هرکس استعداد ، قابلیت وسعیی نسبتنده اثر ترقی کوستر . اوحالده انسانلر خلقةً مساوی اولمدقلری کبی اجتماع نقطهٔ نظرندن ده مساوی دکلدرلر . چونکه جمعیتك انتظام و آهنکی ایچون هرکسك بربریله وعموم اولان مناسباتی یکدیکرینك منفعت واحتیاجی اوزرینه استناد ایتدیرلدیکندن وشیمدی‌یه قدرده‌بو اساسی صارصه‌جق باشقه بر اساس بولنه‌مدیغندن او حالده هرکسك بوخصوصده مساوی اوله‌میه‌جغی میدانه چیقار . چونکه هرکس عین‌صورتله چالیشه‌مز . چوق چالیشانلر جمعیته ، مدنیته انسانیته بیوك بیوك خدمت ایدرلر ؛ طبیعی بیوك بیوك ثروته ، مکافاته ، سعادته مظهر اولورلر . اوحالده بوخصوصده‌ده

اونلری یکطرزده بولندیرمغه چالشمق ظلم و استبداد تشکیل ایتمکدر . مساواتدن مقصد عمومك صرف قانون دائره‌سنده مساوی اولملریدر . یعنی برملتك بر جمعیتك اداره و انتظامی ایچون قونیلان قوانیندن عمومك متساویاً مستفید ومسؤل اولمسیدر . زنکین ، فقیر ، عالم ، جاهل قانوناً مساویدر . یعنی اونلردن بریسی خلاف قانون برحرکتده بولنورسه قانون اونلری زنکین ویا فقیر ، عالم ، ویا جاهل دیه‌رك عفو ایتمز . جزای سزاسنی ویرر .

ایشته شو اساس ایبدن ایی‌یه آکلاشلدقدن صوکره قوهٔ قانونیه‌نك نه‌سببه مبنی ایکی مجلسدن عبارت اولدیغنی آکلامق قولایلاشمش اولور .

مادامکه انسانلر یالکز قوانین موضوعه نقطهٔ نظرندن مساویدرلر . اوحالده غیر مساوی اولان بوانسانلرك هربر حقوقنی برصورت متساویه‌ده حفظ ووقایه‌ایده بیلمك لازمدر . اونك ایچون‌ده انسانلری ایکی صنفه آیرمق وبوصنفلرك هر بریسنه مخصوص اولان اعضالری دخی آیری آیری اجتماع ایتدیروب هربرلرینك مذاکراتی دخی بربریله مقایسه‌ومقابله ایدوب مجموعنك نتیجه‌سنی استحصال ایتمك ایجاب ایدر . بو ایکی صنفدن بریسی زنکین ویاعالم دیکری دخی فقیر ویا جاهل صنفندن عبارتدر . اکر بویله ایکی مجلس تشکل ایتمیوبده‌یالکز فقیر طرفندن ویا یالکز زنکین طرفندن منتخب یالکز برر

مجلسدن عبارت قالسه ایدی اوزمان بو ایکی صنفدن مبعوثی اولمیان صنفك حقوقی ضایع ایدلمش اولوردی . عین زمانده بونلرك انتخاب ایده جکلری انظارده وقوف تامه یه مالك اوله میه جقلرندن خطا ایتمك احتمالیده اولوردی .

قوهٔ قانونیه نك بویله ایکی مجلسدن عبارت اولمسی بر کره مساواتك محافظه سنی تأمین ایتدیکی کبی برده یکدیکرینك افراط وشدتنی تعدیل ایتمك کبی بر فائدهٔ مهمه یی حائزدر . اونك ایچون هرشی ایلك اول مجلس مبعوثانده تذکر اولنور . وصوکره مجلس اعیانه کیدر مجلس اعیان دخی بونی تذکر ایدرك افراط وتفریطی شدت و خفتنی تعدیل و تصحیح ایلر اوندن صوکره اجرا برحاله کلیر .

خلاصه

١ — قوهٔ قانونیه ویا پارلمنتو نه یه دیرلر ؟

قوهٔ قانونیه قوانین ونظاماتی تنظیم وترتیب ایدن برهیئتدر .

٢ — قوهٔ قانونیه یی کیملر تشکیل ایدر ؟

قوهٔ قانونیه یی ملت ایله حکمدارك وکیللری تشکیل ایدر .

٣ — قوهٔ قانونیه مسئولمیدر ؟

قوهٔ قانونیه مسئول دکلدر . چونکه قوهٔ قانونیه ملتك وکیللری بناءً علیه بالذات کندیلری دیمکدر .

٤ — قوهٔ قانونیه قاچ هیئتدن عبارتدر ؟

قوهٔ قانونیه ایکی هیئتدن عبارتدر اونلرده هیئت مبعوثان ایله هیئت اعیاندر .

٥ — هرایکی هیئت براکده می یوقسه آیری آیری می انعقاد ایدر؟

هرایکی هیئت آیری آیری انعقاد ایدر.

٦ — هر حکومت مشروطه‌ده قوهٔ قانونیه‌نك بویله ایکی مجلسدن عبارت اولمسنك سببی نه‌در ؟

هر حکومت مشروطه‌ده قوهٔ قانونیه‌نك بویله ایکی مجلسدن عبارت اولمسنك ایکی سببی واردر . اونلردن بریسی افراد اهالی اره‌سنده‌کی مساواتك محافظه‌سی دیکری دخی مجلسلردن برینك شدت و افراطنی خطا وصوابنی تعدیل واصلاح وتدقیق ایتمسیدر .

٧ — حکمدارلر قوهٔ قانونیه‌ده‌می یوقسه قوهٔ اجرائیه‌ده‌می صاحب نفوذدرلر ؟

بوهرملتده دکیشیر آلمانیا برحکومت‌مشروطه اولدیغی حالده حکمدارنده‌کی نفوذ و صلاحیتك درجه‌سیله اعتباریله همان مستبدلکنه یقین برموقع اشغال ایدر . انکلتره‌ده ایسه حکمدار هم قوهٔ قانونیه هم‌ده قوهٔ اجرائیه‌ده ذی مدخلدر . فرانسه جمهور رئیسی ایسه یالکز قوهٔ اجرائیه‌نك رئیسی اولوب‌قوهٔ قانونیه‌یه اصلا مداخله ایتمز . یدی‌سنه‌ده بردفعه فرانسه‌جمهور رئیسی دکیشدیکی زمان مجلس مبعوثان ایله‌مجلس اعیان ، مجلس اعیان رئیسنك تحت ریاستنده اوله‌رق اجتماع ایدرلر بوکا قونغره دینور بو قونغره‌ده جمهور رئیسنی انتخاب ایدرلر اوندن صوکره جمهور رئیسی‌ده دیکر نظاری تشکیل ایدر .

بزم پادشاهلرمز هم قوهٔ قانونیه‌همده قوهٔاجرائیه‌ده ذی‌مدخلدر. فقط بونلرك هپسی قوهٔ قانونیه‌نك تصویب وتنسیبنه موافق اولمق شرطدر. مجلس مبعوثان واعیانك برلکده قرار ویرمدکلری برشیئی یاپمغه نه پادشاهك نه صدراعظمك و نه‌ده ناظرلردن برینك قطعیاً حق وصلاحیتی یوقدر

اون ایکنجی بحث

قوهٔ اجرائیه — حکومت

قوهٔ اجرائیه هیئت قانونیه‌نك وضع ایتدیکی قوانینی اجرا ایدن بر هیئتدر . قوانینی وضع ایتمك وعین قوانینی مملکتده تطبیق ایله‌مك هیچ بردولتده یالکز بر هیئته ویرلمه‌مشدر . مستقل حکومتلرده بوکبی استثنالر اوله بیلورسه‌ده معقول ، مشروع، ومشروطی اولان هیچ بر حکومتده بوحال کورلمه‌مشدر. اساساً بوایکی قوتك بربرندن تماماً آیری اولمسی ایجاب ایدر . چونکه برقانونی وضع ایتمك باشقه‌اونی اجرا ایله‌مك ینه‌باشقه‌در بونلر آره‌سنده‌کی نسبت نظریات ایله عملیات آره‌سنده‌کی نسبت کبیدر . هرهانکی بر علمك بر نظریاتی برده عملیاتی واردر . اونك نظریاتی درسخانه‌ده اوعلم ویا ماده حقنده درمیان ایدیلان افکار و ملاحظات فنیه‌دن عبارتدر . عملیاتی ایسه درسخانه‌ده درمیان اولنان افکار وملاحظاتی بالتجربه ، بالمشاهده عملی

اوله‌رق‌ده کوسترمك‌ او افکار و ملاحظاتی اشیایه‌ده تطبیق ایتمکدر .

ایشته هیئت قانونیه علومك نظریاتی ، هیئت اجرائیه‌ ایسه عملیاتی کیبدر . کذلك بر بنا یاپدیرمق ایچون اولا او بنانك بر پلانی یاپدیرمق و او پلان موجبنجه او بنایی انشا ایتدیرمك ایجاب ایدر . یاپیله‌جق پلان ایسه هر کسك جیبنده‌کی پاره‌سنه ، وسعت و اقتدار مالیسنه کوره اوله‌جغی کبی او پلانه کوره یاپیله‌جق بناده بالطبع پلان نه ایسه اوندن عبارت اولور . فقط هر حالده بنایی انشایه باشلامزدن اول مطلقا اونك پلانی یاپمق ویا یاپدیرمق ایجاب ایدر . پلان تماماً یاپلدقدن و هر بر نقاطی ایجه تدقیق و تحقیق ایلدکدن صوکره ایشه باشلانیلیر . ایشته طبقی قوهٔ قانونیه ایله قوهٔ اجرائیه‌ده بونك کیبدر . قوهٔ قانونیه یاپیله‌جق بنانك پلانی یاپان بر مهندس ، قوهٔ اجرائیه ایسه او پلان موجبنجه یاپیله‌جق بناده چالیشان بر معمار اوسته‌ و عمله‌لردر . دیمککه بر بنایی یاپمق ایچون بر مهندس ایله بر معمار ناصل که عین مقصده خادم فقط مطلقا بربرندن آیری ایکی مسلك صاحبی ایسه‌لر قوهٔ قانونیه قوهٔ اجرائیه‌ده طبقی اونلر کیبدر . بونلردن باشقه بو ایکی هیئتك آیری آیری اولمسی دها پك چوق فوائدی جامعدر . بر کره تقسیم اعمال قاعده‌سنجه هر ایکی هیئتی تشکیل ایدن اعضالر و مأمورین کندی وظیفه‌لرنده ملکه و رسوخ صاحبی اولورلر . ثانیاً غایت واسع و قاریشیق معاملاتی حاوی اولان بویله مهم شیلرده هم تشویش ذهنه همده تشویش معامله‌یه

میدان ویرلمز . ثالثاً یاپیلان قانونلر قطعی و صریح اولمیه‌جق اولورسه او قانون حکمسز اولور . بویله بر قانوندن هم یاپان وهمده اجرا ایدن‌بیله ممنون‌اولمز. انسان برطرفدن یاپار دیکر طرفدن ییقارسه اوندن عموجه‌ده هیچ بر خیر کلمز . خلاصه اجرا اولنه‌جق قوانین اولجه تماماً یاپلمالی قطعی وصریح برحال آلدقدن صکره اجرا وتطبیق ایدلملیدر . ایشته شوملاحظاتدن آکلاشلدیغنه کوره‌هیئت قانونیه ایله‌هیئت اجرائیه‌نك بربرندن آیری اوله‌رق تشکلی لازم کلیور . قوهٔ اجرائیه‌نك مرکزی برهیئتی ، برده توابعی‌واردر . قوهٔ اجرائیه‌نك هیئتنه « هیئت وکلا » ویا « قابینه » دینور .

هیئت وکلا ویا قابینه باش وکیل ایله برنجی درجه‌ده‌کی ناظرلردن عبارتدر . قوهٔ اجرائیه قوهٔ قانونیه‌یه قارشی مسئول برهیئت اولدیغندن قابینه‌ده‌مجلس عمومی‌یه قارشی مسئول‌اولور. ناظرلردن بریسی مسئول‌اولورسه بومسئولیت ، درجه‌سنه‌کوره دیکر ناظرلر ویا قابینه هیئتنك هپسنه‌ده عائد اولور . مجلس مبعوثان قابینه حقنده اعتماد کوسترمزایسه قابینه‌یی تشکیل ایدنلرك استعفا ایتملری الزمدر .

هیئت وکلایی تشکیل ایدن ناظرلر : باشنده باش وکیل اولور آندن صوکره‌ده شیخ‌الاسلام افندی داخلیه ، خارجیه، حربیه، بحریه،معارف، تجارت ونافعه، اورمان معادن وزراعت، طوپخانه، عدلیه مالیه ناظرلری وسائره‌دن عبارتدر.

کرک باش وکیل وکرک ناظرلر مجلس مبعوثان اعضالرندن ویاخود مجلس مبعوثان اعضالرینك اعتمادینی قازانانلردن اولور . بو صورتله مجلس مبعوثانك انتخاب و رأینه مظهر اولانلر ذات شاهانه طرفندن تعیین اولنور . ۱۲۹۳ده وضع اولنان وبرقاچ ماده تعدیل واصلاح اولنمش بولنان قانون اساسیمزده صدراعظم ایله شیخ الاسلامك دوغرودن دوغرویه بالذات ذات شاهانه طرفندن تعیین اولنه جغی مصرح ایسه ده شونی ایی بیلملیدرکه مجلس مبعوثانك رأینه مظهر اوله میان هیچ برناظر حتی اك اوفق بر مأمور بیله یرنده اوطوره مز . هرنه قدر ذات شاهانه هم قوهٔ اجرائیه هم ده قوهٔ قانونیه ده ذی مدخل ایسه ده کندیسنك غیر مسئول اولمسی بو ایکی قوای مایه ده کی درجهٔ نفوذینی کسر ایدر . یعنی هر ایکی قوتك ده رئیسی اولمغله مطلقا مستبد بر حکمدار کبی ایستدیکنی یاپه مز ایستدیکی شیئك یاپلمسنی آنجق مجلس عمومینك تنسیبی اوزرینه امر ایدر .

پارلمنتو دینجه اعیان ایله مبعوثاندن عبارت اولان قوهٔ قانونیه ویاهیئت قانونیه آکلاشلدیغی کبی یالکز حکومت دینجه ده قوهٔ اجرائیه آکلاشیلیر . فقط دولت دینجه ده هم قوهٔ قانونیه هم ده قوهٔ اجرائیه هیئت عمومیه سیله آکلاشلملیدرکه . یعنی پارلمنتو ایله حکومت (رئیس حکمدارده داخل اولدیغی حالده) دولتی تشکیل ایدر . دیمککه اسکیدن اولدیغی کبی دولت کلمه سنی یالکز پادشاهده دکل ملتك قوای عمومیه سنی بردن ذکر ایدن شو عمومی

تعبیرده استعمال ایده‌جکمز واك مناسب‌ده بودر بوندن دها منا-
سب ودها ایی باشقه برکلمه بولنه‌مامشدر .

قوهٔ اجرائیه نظری اوله‌رق ایکی‌یه تقسیم اولنه‌بیلور .
بریسی مرکزی دیکری محیطی تشکیل ایدر .

قوهٔ اجرائیه‌نك مرکزده بولنان قسمی هنوز ذکر ایتدیکمز
قابینه‌دن واو قابینه‌یی تشکیل ایدن ناظرلردن هربریسنك دائرهٔ
مخصوصه‌لرندن عبارتدر .

قوهٔ اجرائیه‌نك قسم محیطیسی ایسه عسکری ، ملکی ویا
هرهانکی برشعبهٔ حکومتدن اولورسه اولسون بریسنك ولایت ،
سنجاق ، قضا ، والحاصل ناحیه‌لره وارنجه‌یه قدر کافهٔ مأمورینندن
عبارتدر . بوصوکره‌کی هربر امور وخصوصاتده مرکزه تابع
اولوب یالکز حال وزمان و منافع عمومیه‌نك ایجاب ایتدیردیکی
بعض خصوصاتده بالآخره مرکزه بیلدیرمك ویاسطحی تفرعاتی
هیچ ده بیلدیرمه‌مك اوزره کندیسنده برده « توسیع
مأذونیت » واردر .

ایشته حکومتك بوتالی قسمنك بویله مرکزه تابع اولمسی
کیفیتنه . « مرکزیت » ومرکزه تابع اولمیوب کندی باشلرینه
اداره ایتملرینه‌ده « عدم مرکزیت » دینور .

فقط حال حاضرده بزم ادارهٔ مشروطه‌مز برادارهٔ مرکزیه
اولدیغندن اونك ایچون بزده مرکزی اوله‌رق اداره اولنان بر
حکومت مشروطه‌دن بحث ایدییورز

صدراعظم . — قابینه رئیسی اولوب مجلس مبعوثانك انتخاب ورأیی اوزرینه ذات شاهانه طرفندن تعیین اولنور . صدراعظم قابینه‌نك هر برامور خصوصاتندن وحکومت ایشلرندن مسئولدر . ذات شاهانه ایله ملت آره‌سنده بر وکیل کبی اولوب عین زمانده ذات‌شاهانه‌یه عرض وتقدیم اولنه‌جق هر بر امور خصوصاتنه قاریشیر . فقط مخالف قانون اولان افعالندن مجلسه قارشی مسئولدر .

حربیه ناظری . — حربیه ناظری اردولری اداره‌وتنظیم ایله برابر قوای عسکریه‌یی محور لایقنده طوتار وحدودلری تحکیم وتقویه ایتمکله برابرمحاربه وقوعه کلدکده عسکری سوق واداره ایدر .

بحریه ناظری . — بحریه ناظری عموم دونما و عساکر بحریه‌یی اداره ایدر وساحللری محافظه ایلر .

داخلیه ناظری . — قوانین ونظاماتی داخلنده تطبیق ایچون والی ، متصرف وقائممقاملرله اداره‌داخلیه‌یی تأمین‌ایدر .

خارجیه ناظری . — سفیر و شهبندرلر واسطه‌سیله دیکر ممالکله اولان مناسبات تجاریه وسیاسیه‌مزی تأمین‌ایدر .

امنیت عمومیه مدیری . — پولیس وژاندارمه واسطه‌سیله آسایش وانتظام داخلی‌یی محافظه ایدر .

دیکر نظارتلرك دخی هپ اسملری اوزرنده اولدیغندن ذکرندن صرف نظر ایدلمشدر .

شو بحثی بتیرمزدن اول حکومت مأمورلرینك معاشلری حقندهده
براز بیان مطالعه‌یه مناسب کورلمشدر.

معلوم اولدیغی اوزره دور استبدادده هیچ کیمسه آغزینی آچه‌
مزدی بوکون قهار اسمیله قهر اولان اوملعون مستبدلر مظلوم ملتك
دیشندن طرناغندن آرتیره‌رق بش اون پاره بریکدیره‌رك ویردیکی
ویرکیلرینی یغما ایدرلر ایدی . بو پاره‌لر الك زیاده پادشاه ، وکلا ،
ووزارنك معاشلرینی تشکیل ایدر ایدی . اوفاق مأمورین اوچ آیده بر
معاش آلدیغی حالده وکلا ووزرا هر آی تماماً معاشلرینی ، احسانلرینی
آلدقلری کبی چیقه‌جق برقاچ معاشلرینی‌ده آلیر ایدی.

بالذات ذات شاهانه کندی حصه‌سنه هرآی اللی بیك لیرا آیلق
آلیر ایدی . بونك نه قدر عدالتسز اولدیغنی شیمدی دیکر حکمدار-
لرك معاشلریله قیاس ایدنجه آکلاشیلیر .

بالذات فرانسه جمهور رئیسی سنه‌ده (۱٬۲۰۰٬۰۰۰) فرانق
آلیر برفرانق ۴٬۵ غروش اولدیغندن بونی غروشه تحویل ایدرسه‌ك
۱٬۲۰۰٬۰۰۰ × ۴٬۵ = ۵٬۴۰۰٬۰۰۰ بونی‌ده لیرایه تحو-
یل ایدرسه‌ك ۵۰ بیك لیرا ایدر . دیمککه بزمکینك برآیده آلدیغی
فرانسه جمهور رئیسی بر سنه ده آلیور حالبوکه آوروپاده یشامق
طبیعی بوراده یشامغه بکزه‌مز اکر اوجمهور رئیسی بزم مملکتنده
اولسه ایدی مطلقا اونك نصفنی ویررلر ایدی بوندن باشقه ادارهٔ‌ایتد-
یکی خلق بزمکینك اوچ مثلی فضله مشاغلده او نسبتده چوق .
حالبوکه آمریقا جمهوررئیسنك معاشی‌دها آز یعنی سنه‌ده (۲۵۰٬۰۰۰)
فرانقدرکه سنه‌ده ۱۱ بیك لیرادن عبارتدر . آوروپانك دیکر
حکمدارلرینك معاشلری ایسه بونسبت آره‌سنده‌در .

ناظرلره کلنجه، برده دور استبدادده صدراعظم آیده (۱۵۰۰)
لیرا ناظرلر دخی بشیوزدن بیك لیرایه قدرمعاش آلیرلرایدی . اره‌ده
نیجه بیکلرجه احسانلرده مظهر اولورلر ایدی. فرانسه‌ده‌کی ناظرلر
سنه‌ده (۶۰٬۰۰۰) فرانق یعنی سنه‌ده (۲۷۰۰) لیرا ، آیده

ایسه (٢٢٥) لیرادن عبارتدر . فرانسه‌ده واليلر دخی صنفنه کوره سنه‌ده ١٨ بیك فرانقـدن ٣٥ بیك فرانق یعنی سـنه‌ده ٨٠٠ دن ١٥٠٠ لیرا آره‌سنده آیده ایسـه ٦٠ لیرادن یوز لیرایه قدر معاش آلیرلر اکر بزم اداره‌منزه تطبیق ایتمك لازم کلیرسه نصفی اولمسه‌بیله هیچ اولمزسه ثلث ویا ربعنی طی ایتملیدر . زیرا بزم مملکتمزده دها آز پاره ایله اونلردن دها ایی یشامق ممکندر .

خلاصه

١ — قوۀ اجرائیه ویا حکومت نه‌یه دیرلر ؟
قوۀ اجرائیـه ویا حکومت قوۀ قانونیـه‌نك وضع ایتـدیکی قوانینی مملکته تطبیق واجرا ایدن برهیئتدر .
٢ — قوۀ قانونیه ایله قوۀ اجرائیه هر حکومت مشروطه عین هیئتدنمی عبارتدر ؟
خیر ! قوۀ قانونیه ایله قوۀ اجرائیه هر حکومت مشروطه وجمهوریه‌ده مختلف هیئتلردن عبارتدر .
٣ — قوۀقانونیه ایله‌قوۀ اجرائیه‌نچون مختلف هیئتلردن‌عبارتدر؟
چونکه بونلر آره‌سـنده‌کی فرق نظریات ایله عملیـات آره‌سنده‌کی ویاخود بربنانك پلانیله انشا آتی ویاخود برمهندسله برمعمار آره‌سنده‌کی فرق کبیدر تقسیم اعمال نقطۀنظرندن بوایکی هیئتك‌مطلقا آیری‌اولمسی لازم کلیر . بوندن بشقه‌آیری‌بولنمسنده دها پك چوق فوائد واردر ؟
٤ — هیئت وکلا ویاقابینه نه‌یه دیرلر ؟
قوۀ اجرائیه‌نك هیئت مرکزیه‌سنه یعنی باش وکیل ایله ناظرلرك هیئت مجموعه‌سنه دینور .
٥ — هیئت اجرائیه مسئولمیدر ؟
اوت هیئت اجرائیـه هیئت قانونیـه‌یه قارشی مسـئولدر . هیئت قانونیه طرفندن‌صوریلان‌هرسؤاله‌لازم‌کلن جوابلری ویرمکه مجبوردر .
٦ — قابینه‌نك ایشلرندن کیملر مسئولدر ؟

قابینه‌نك ایشلرندن باش وکیل ایله قابینه‌یه اشتراك ایدن ناظرلر مسئولدر . بونلرك برینك مسئولیتی دیکرینه‌ده عائددر .

٧ — مجلس مبعوثان قابینه حقنده اعتماد کوسترمزسه قابینه ارکانی نه یاپار ؟

مجلس مبعوثان قابینه حقنده اعتماد کوسترمز ایسه قابینه ارکانك کافه‌سی ویا حقنده اعتماد اولنمیانلری استعفا ایدر .

٨ — قابینه‌یی تشکیل ایدنلری صایکز ؟

صدراعظم ، شیخ‌الاسلام ایله حربیه ، بحریه ، داخلیه، خارجیه، اورمان ومعادن ، طوپخانه ، معارف ، مالیه ، تجارت ونافعه ، عدلیه ناظرلریدر .

٩ — پارلمنتو ، حکومت ودولت کلمه‌لری آره‌سنده‌کی فرق نه‌در؟

پارلمنتو ، برادارهٔ مشروطه‌ده مجلس مبعوثان ایله اعیاندن عبارت بولنان هیئت قانونیه‌یه ؛ حکومت ، علی‌العموم هیئت اجرائیه‌یه ؛ دولت ایسه پارلمنتو ایله حکومتك یعنی هیئت قانونیه ایله هیئت اجرائیه‌نك مجموعنه دینور .

١٠ — پادشاه قوهٔ قانونیه‌دنمی یوقسه قوهٔ اجرائیه‌دنمیدر ؟

پادشاه هم قوهٔ قانونیه وهمده قوهٔ اجرائیه‌ده ذی مدخلدر

فقط پادشاه اداره ایتمز . تنظیم وترتیب ایدیلن لایحه‌لرك اجراسنی امر ایدر . پادشاه بالذات هیچ بر ایشه قارشمز . اکر قارشمش اولسه قابینه کبی یاپدیغندن مسئول اولمسی لازم کلیر . حالبوکه پادشاه غیر مسئولدر . غیرمسئول اولمسی بر چوق منافع تأمین ایتمسندندر . برکره حکمدارلرك مسئول اولملری بهمه حال ایکیده بر دکیشمه‌لرینی انتاج ایدر . بوایسه داخلی خارجی احوال‌اداره وسیاسیمزی صارصار بر حکمدارك چابوق چابوق دکیشمسی ایی بر نتیجه ویرمز . بوندن باشقه هرکس حکمدار حقنده حسن‌ظنه ورابطهٔ معنویه‌یه مالك اولمه‌یغندن حکمدار مسئول اولدقجه بوحسلر زائل اوله‌جغی کبی حکمدارك نفوذینك هرکسجه درجه‌سی‌ده تنزیل ایدر

خلاصه حکمدارلر هر دولتده غیر مسئولدر . غیر مسئول اولملری ده آنجق بو صورتله یعنی کندیلرینک بالذات اداره یه قارشمیوب هیئت قانونیه نک افکارینی ترویج ایتمسیله تحت تأمینه آلنمشدر .

١١ — مرکزیت وعدم مرکزیت نه یه دیرلر ؟

هیئت اجرائیه نک قابینه یی تشکیل ایدن ارکانندن هر بر ناظر پای تختنده کندی دائره سی داخلنده بر مرکز تشکیل ایدرکه ولایت سنجاق وقضالرده کی ملکی ، عسکری وعدلی وسائره نک منسوب اولدقلری نظارتلرك مرکزینه تابع اولملری وهر بر امور و خصوصاتده مرکز رأیی آلمغه مجبور بولنملرینه مرکزیت دینور .

عدم مرکزیت ایسه بونك عکسنه اولوب مرکزدن خارج بولنان مأمورینك هر امور وخصوصاتی مرکزه بیلدیرمکسزین کندی بیلدکلری کبی اجرا ایتملریدر .

١٢ — توسیع مأذونیت نه یه دیرلر .

توسیع مأذونیت علی العموم مأمورین مرکزه تابع اولمقله برابر بعض خصوصاتده ایستدکلری کبی حرکت ایتمك حق و صلاحیتندن عبارتدر . بوخصوصات ایسه یاعجله برایش اولور ویاخود مملکته نافع بر نقطه ده بولنور و یاخود زمان ، حال کندیسنی اویله بر طرزده حرکته مجبور ایدر . بونلری ایسترسه اجرا ایتدکدن صوکره مرکزه بیلدیره بیلیر . عین زمانده اجرا آتنك هر بر تفرعاتی مرکزه بیلدیرمکه مجبور دکلدر . سطحی بر چوق شیلری یاپمق توسیع مأذونیت دائره سنده حرکت ایتمکدر .

اون اوچنجی بحث

قوهٔ ماليه

قوهٔ ماليه بر ملتك اك بيوك واك اساسلی قوتيدر هر شی پاره ايله ميدانه كلير . پاره ايسه قوهٔ ماليه‌يی تشكيل ايدر . بر دولتك قوهٔ ماليه‌سی ملتك قوهٔ ماليه‌سيله متناسبدر . بر ملتی تشكيل ايدن اهالی نه قدر زنكين و نه درجه صاحب ثروت اولورسه بالطبع حكومته‌ده اونسبتده ويركی ويره‌جكلرندن حكومت‌ده اونسبتده زنكين اولور . اويله ايسه اولاً ملتك قوهٔ ماليه‌سنی تحت تأمينه آلمليدركه بوسايه‌ده دولتك‌ده قوهٔ ماليه‌سی تحت تأمينه آلنمش اولسون . ملتك قوهٔ ماليه‌سی درت شی ايله تحت‌تأمينه آلنيراونلرده : معارف ، تجارت ، صنايع وزراعتدن عبارتدر . معارف حقنده نه‌قدر سوز سويلنسه ينه آزدر . تجارت صنايع وزراعت دخی معارف اولمدقجه اساسلی صورتده تحت تأمينه آلنه‌مز . تجارت بر مملكت داخلنده حصوله كلن هر نوع اشيايی ديكر مملكتلرده اخراج ايتمك ديكر مملكتلرده‌كی شيلری‌ده او مملكته ادخال ايتمكدر . فقط تجارتده كوزه‌ديله‌جك مهم بر نقطه وار ايسه اوده پاره‌نك

داخلده قالمسيدر . پاره عين حكومته تابع بر شهرك بر ندن چيقوب مملكتك ديكرينه كيرممليدر . اجنبي مملكتلرندكي اردبي بالذات تجارت سايه‌سنده كندي مملكتمزه جلب ايتمكدر. تجارت ديمك بيوك بيوك ايشلر طوتمق ومملكتمز داخلنده شمندوفرلر ، تراموايلر ، واپورلر ايشلتمك ، معدن اوجاقلري آچديرمق خلاصه مملكتك نه‌يه احتياجي وار ايسه اونلرك جمله‌سني قره‌دن فعله چيقارمقدر . بونلري ياپمق نه قدر زنكين اولورسه اولسون بر آدمك ايشي دكلدر . بونلري ياپمق ايچون بر مملكت داخلنده چوق زنكين آدملره‌ده لزوم يوقدر . او مملكت اهاليسنك هپسي ويا قسم اعظمي بربره طوپلانوبده مشتركاً بويله بر مهم برايش ياپمق هپسي برر مقدارپاره‌ويررلر ايسه ايش اولور كيدر . فرض ايدهمكه بر مليون ليرالق بر معدن ويا بر شمندوفر ياپديرمق كبي مهم بر ايش ظهور ايتسه اوني‌ده اجنبي بر شركت آلمق ايسته‌سه‌ده بز مملكتمزه اجنبي شركت صوقميوب وپاره‌مزك دخي اجنبي مملكتنه كيتمه‌مسني آرزو ايدر ايسه‌ك برچوق كيمسه‌لردن مركب برشركت تشكيل ايده‌بيليرز. اوشركته‌داخل اولان كيمسه‌لر نه‌قدرفقير اولورلرسه اولسونلر برر ليرا ويره‌بيليرلر وبو صورتله هم هركس پاره قزانير وهم‌ده ملتمزك سعادتي تحت تأمينه آلنير . اكر افراد ملت اره‌سنده بوكبي اتحاد وامنيت اولمز وبويله اوفق تفك شركتلر تشكل وتأسيس ايتمز ايسه نافله قوهٔ ماليه تأمين ايديله‌مز.

خلاصه تجارتده کوزه‌دیله‌جك الك مهم نقطه‌« پاره‌یی افراد ماتدن چکمیوب اجنبی مملکتلرندن چکمك وداخلی هر بر شرکتلری بالذات ملتمزه عائد کیمسه‌لره ویاملت شرکتلرینه ویرمکدر . »

اکثریا کورلدیکی اوزره اناطولیده شهرلیلر کویلولره بش آلتیوز غروش بر پاره ویرر هر سنه بو پاره‌نك فائضنه بدل اولمق اوزره کویلونك بتون محصولاتنه اورتاق اولورلر . الك آزندن هر سنه اون بش یکرمی لیرالق بغدای آلیرلر فقط اسکی پاره‌سنه هیچ خلل کلمز . زواللی کویلولر بردن او قدر پاره‌یی ویره‌مدیکندن هر سنه بویله برظلم آلتنده ازیلیر . شمدی بوکا تجارتمی دینور ؟ بوکا تجارت دکل سرقت دینور . تجارتده عدالت ، استقامت وحقانیق هیچ برزمان الدن براقمه‌ملیدر . شیمدی‌یه قدر مملکتمزده نه قدر تاجر ، نه‌قدر تجارتله‌مشغول کیمسه‌لر وار ایسه همان هیپسی اصولی دائره‌سنده حقانیتله تجارت ایتمیوب دائما مشتریلرینی آلداتمق صورتیله تجارت ایدییور . مثلا بردکاندن بر اشیا آلسه‌کز دیکر بردکانه کیتدیککزده عین اشیایه بش مثلی فیأت ایسته‌مکدن صیقیلمیورلر . حالبوکه ایکیسی‌ده عین مال ، بویله تجارتمی اولور ؟ ایشته بونلری اورته‌دن قالدیره‌جق ینه اهالیدر . اهالی تجارتك ینه کندی قرداشلرینی آلداتمقدن عبارت اولمیوب آنجق صرف ایدیلن أمك وپاره نسبتنده معقول ومشروع اوفق بر کاردن عبارت اولدیغنی بیلیرلرسه وبتون افراد اهالی دخی بو کبی نامشروع

حاللره تشبث ايدنلردن نفرت ايلرلر ايسه ايشته اوزمان بوكبي يولسزلقلره ميدان ويرلمز . صنايعه كلنجه : صنايع احتياجات مبرمه‌يى ازاله ايچون متين وصاغلام لوازماتك اعمال وميدان تداوله قونلمسيدر . احتياج مبرمدن اولميان برطاقم سوس ، زينت ايچون ياپيله‌جق شيلر ايكنجى وصوكنجى درجه‌ده قالير .

دميرمعدنلرى ايشلتمه‌رك اونلردن درلو درلو آلات وادوات ياپمق ، زراعت آلتلرى وشمندوفرلر اعمال صابون فابريقه‌لرى آچمق ، اجزاى طبيعه‌نك كافه‌سنى مملكتمزده اعماله چالشمق نه بيوك موفقيتدر . صنايعده‌دخى دقت ايديله‌جك مهم بر نقطه وار ايسه اوده ياپيله‌جك شيلرى قطعياً تقليد ايتميوب يعنى ايچنه حيله قاتميوب ممكن اولديغى قدر متين وظريف اولمسنه دقت ايتمكدر . چونكه برصنعته حيله ودسيسه كيرر ايسه اوندن هيچ بر خير كلمز ، او صنعت پك موقتدر بر مدت صوكره هر كس اونك چوروك وحيله‌لى اولديغنى آكلار ، اعتبار ورواجدن دوشر ، اونك ايچون دوغرولغه يتر اولمز . بونك مكافاتى دخى هر جهتدن كوريلور . زراعته كلنجه : بو اك طبيعى واك حلال برنوع صنعت وتجارتدر . زراعت يالكز اكين اكمكدن عبارت اولميوب عين زمان حيوان يتشديرمك ، چفتلك صاحبى اولمق دخى زراعتدندر . زراعت معناى عموميسى اعتباريله طبيعتدن استفاده ايتمكدر . طبيعتدن استفاده ايسه بوغداى اكمك ، آغاجى ديكمك ، حيوانلرى اورتمكله اولور . بوندن دها بسيط

دها ايي بر تجارت اوله بیلیرمی ؟ انسان بر اینك آلسه کله جك سنه ایکی دانه اولور . بتون یازسودندن ، یاغندن استفاده ایدر . بر قیودن ، بر طاووق دخی بویله‌در . عین زمانده انسان بونلرله کوزل بر وقت کچیرر . ایلك بهارده یشیل چمنلر اوزرنده او مینی مینی قوزولرك شن وشاطر بر صورتده قوشوب صچرادقلرینی سیر ایتمك اونلری در آغوش ایدوب اوخشامق دویولور عمرمیدر؟ تأسف اولنه‌جق بر نقطه‌وار ایسه اوده شمدی‌یه قدر بزده زراعتك تکمیل شعبه‌لرینك حال ابتدائیده قالمسیدر . آمریقاده ، آوروپاده بیك درلو زراعت ماکنه‌لری یاپلدی . صپان ایله بر آیده کوریله جك بر ایش بوماکنه‌لرك سرعت ومتانتی سایه‌سنده بر ساعتده کوریله بیلور . او کوزلرك او بطی حرکتلرینه تحمل ایتمکدن ایسه اونلرك یرینه آت قوشمق دها مناسبدر . مع التأسف مملکتمزده نه او ماکنه‌لر نه‌ده آت قوشمه‌سی تعمم ایتمه‌مشدر . بونلر ایسه هپ فقر القدن زیاده جهالتدن ایلری کلیر ، چونکه بر کویده اك آزندن یوز خانه اولسه بو یوزخانه اشتراك ایدوبده بر رلیرا ویرسه‌لر تکمیل زراعت ماکنه‌لرینی کتیرتدیره بیلیرلر ، واونلرله نوبتله هر کسك تارلاسنی سوررلر ، وحاصل اوله‌جق فضله محصولاتدن هر سنه بر ر ویا ایکیشر لیرا دها طوپلاسه‌لر بر قاچ سنه ظرفنده هیسی زراعت ماکینه‌لرینه مالك اولدیغی کبی ثروتلری‌ده طاشار دوکولور . حالبوکه اهالیمز اول امرده زراعت ماکنه‌لرینك اسمنی بیله ایشتمه‌مش ثانیاً بویله بر اتحاد واشتراك ایله هیچ

برایش یاپمامش ایشه ثمره‌سندن ناصل باشلایه‌جغنی بیلمیور. آرزو وار، اما جسارت یوق. معارف اولملی هیسنك ذهننه هرشیئی ایبجه یاتیرملی که اونلرده تشبثلرنده جسارتده بولنسونلر. عین زمانده اهالیمز حیوانلری ناصل یتشدیرملی باغلری آغاجلری ناصل دیکملی، بو خصوصه دائرده بر چوق درسلر اوکرتملی کتابلر اوقوملیدر. بونلر ایسه آنجق معارفله اولور.

ایشته تجارت، صنایع، وزراعت سایه‌سنده بر ملتك هر فردینك قوهٔ مالیه‌سی تحت تأمینه آلنیرسه طبیعی اونلرك بو ثروتلری نسبتنده حکومته ویرکی ویرجکلرندن حکومتك صندوغنده‌ده چوق پاره بیریکیر. حکومت‌ده اوپاره‌لرله مملکت داخلنده اجراآت یاپار. اهالی فقیر اولورسه صندوغه هیچ پاره کلمز، حکومت‌ده اجراآت یاپمق‌شویله طورسون مأمورلرك معاشنی بیله‌ویره‌مز. هیچ‌ده برایش کوریله‌مز. اکلاشیلیورکه بر ملتك سعادتنك اساسی ینه او ملتك هر بر فردینك آلننك ترنده، سعینك ثمره‌سنده‌در.

دولتك قوهٔ مالیه‌سنه کلنجه: اوده ملتك قوهٔ مالیه‌سندن تأدیه ایتدیکی ویرکیلردن عبارتدر. بو ویرکیلر پارلمنتوده تدقیق ومذاکره ایدلدکدنصکره تحصیلاته ارادهٔ سنیه تعلق ایدر وبو صورتله هر مملکت کندی حسابنه دوشنی کندی اهالیسنه تقسیم وتوزیع ایدرك خصوصی تحصیلدارلر واسطه‌سیله طوپلانیر، کویلولردن، اهالیدن طوپلانان بو پاره‌لرتی، بو ویرکیلر مالیه

صندوقلرنده بیریکیر. صوکره بوپاره‌لری حکومت آله‌رق مأمورلره آیلق ویرر ، عسکرلره ، دونمایه ، معارفه الحاصل بر چوق خصوصاته صرف ایدر. بوندن بر مقدار پاره آرتارسه اونی ده ملتك خزینه‌سنده بریکدیررلر . شاید ایلریده بر محاربه اولورسه، بردن بره عسکر طوپلانیرسه چوق فائضله بورج ایتمیوب اونی ده اوکا صرف ایدرلر . خلاصه ویرکیلر بر ملتك حیات اجتماعیه‌سنده پك مؤثر بر وظیفه ایفا ایدر . هر ملت کندی ثروتی ، سعی نسبتنده حکومته ویرکی ویرر .

ویرکولر . — ویرکو احتیاج و منافع عمومیه‌یه صرف ایدلمك اوزره هرسنه اهالیدن هر برینك حصه‌سنه اصابت ایدن معین بر مبلغدن عبارتدر . ویرکینك مقداری هر سنه مجلس عمومی طرفندن تعیین اولنور . بوسنه ایچون تعیین اولنان ویرکی کله‌جك سنه تحصیل اولنور . مجلس عمومینك مساعده‌سی اولمقسزین اصلا هیچ بر ویرکو تحصیل ایدیله‌مز .

ایکی نوع ویرکو واردر . بریسی بلا واسطه دیکری ده بالواسطه ویرکودر . بلا واسطه ویرکو هرکسك ، مقابلنده حکومتدن هیچ برشی طلب ایتمکسزین ، ویرمکه مجبوراولدیغی مبلغدرکه بوده : املاك تمتع واعشار ویرکیلرندن عبارتدر . بو ویرکیلری تحصیلدارلر اهالیدن طوپلایه‌رق مال صندوقلرینه یاتیریر .

بالواسطه ویرکی دخی دوغریدن دوغرویه اهالیدن آلنمز.

بو نوع ویرکو بر طاقم تجارت مقابلنده شرکتلردن آلنیر .
بونکده باشلیجه‌لری : استهلاکات ویرکیلری ، انحصار ، پول کمرك وسائره‌دن عبارتدر .

املاك ویرکیسی : خانه ، ترلا ، باغ ، چفتلك کبی ملکدن آلنان ویرکیلردر . بو ویرکیلرده املاکك قیمتی نه ایسه اوکا کوره هیئت قانونیـه طرفندن تنسیب اولنان بر مقدار معین تحصیل اولنور .

تمتع ویرکوسی : عسکر ، مأمور وچیفتجیلردن ماعدا تجارتله مشغول اولان کیمسه‌لردن آلنان بر ویرکودر . برمجلس معرفتیله بر کیمسه‌نك سنه‌ده قاچ غروش قزانه بیلدیکی حساب وتخمین ایدیله‌رك اونك یوزده بر مقداری آلنیر . اکر فضله یازلمش اولورسه استدعا ایدرك محله‌نك امام ومختاری دخی تصدیق ایلیه‌رك اونك تمتع ویرکوسنی ازالدیرلر وهرسنه یکیدن ویرکی اداره‌خانه‌لرنده معامله یاپیله‌رق هرکسك سنوی تمتع ویرکوسی تعیین ایدیلیر .

اعشار ویرکوسی : هرسنه حصوله کلن محصولاتك اونده برینك حکومته تسلیم ایدلمسیدر . بعضاً کویلرك سنوی اعشار ویرکولری بعض تجارلره صاتیلور او حالده هرکویك اعشاری طبیعی بو تجاره تسلیم ایدیلیر . اکر بو ماتزملر کویلولردن فضله آلیرلرسه کویلولر اونك حقنده منسـوب اولدقلری حکومتـه شکایته واعشارلرینك حکومت معرفتیله آلنملرینی طلبه حقلری

واردر . باغلره بوستانلره دخی سنوی ویریلن ویرکیدن باشقه محصوللرینه محسوب اولمق اوزره برویرکی دها یازارلرکه بوکاده رسم ویا ترکجه «عشر» تعبیر اولنور. اکثزیاده ملتزملر کویلولری بوراده الداتیرلر .

بعض سنه‌لرده بعض محالک احتیاجی فضله اولدیغندن ویرکی‌یه برمقدار مناسبک ضمی مجلس عمومیجه مناسب کوریلور ایشته بوکا رسم منضم ویاضم ویرکی دیرلر . مثلا معارف وتجهیزات عسکریه ضم ویرکیلری کبی .

استهلاکات ویرکولری : علی العموم ایچکیلر ، طوز ، شکر ، قهوه . سائره‌دن آلنان ویرکیلردر .

قید وتسجیل ویرکیسی : برملک صاتون آلندقده ویاخود بروراثت وقوعه کلدیکنده حکومته ویریلان خرجدن عبارتدر .

پول : بعض کاغدلرک اوزرینه حکومت نامنه اوله‌رق بر داغه یاپیشدیریلیر . وقع فروخته چیقاریلور که بونلره پول دینور . بوپوللر استدعالرده ، آلیش ویریش مقاوله‌لرنده ، علی العموم سندلرده ، مکتوبلرده وتجارت ایشلرنده قوللانیلور . پول استعمال ایدلمسی لازم کلان بر محلده قوللانلمزسه اوندن جزای نقدی آلنیر .

انحصار : بر شیئک اعمال وفروختی امتیازینک بر شرکت ویا شخصه ویرلمسیدر . اوشرکت ویا شخص دخی بوکا مقابل سنوی حکومته مقاوله‌سی موجبنجه بر خیلی پاره ویرر . اکثر

مملکتلرده کبریت ، باروت ، اویون کاغدلری ، پوسته وتلغراف بیله انحصار ایله اداره اولنور .

دخولیه ویا آیاق باصدی پاره‌سی : بر شهردن دیگر شهره کیدن اولور ایسه کیدیلن شهرده دخولیه پاره‌سی آلیرلر. بوده اشخاص باشنه بوقاج غروشدن عبارتدر .

کمرك : اجنبی مملکتلرندن مملکتمزه ادخال اولنان اشیادن آلنان پاره‌در . شیمدیلك بز یوزده اون بش قدر کمرك آلیورز کمرك آلمه‌نك فائده‌سی پك چوقدر . برکره کمرك حکومته مهم بر واردات تشکیل ایدر . بوندن باشقه مملکتمز داخلنده‌کی تجارت ، صنایع وزراعتی اجنبی مملکتلرینه قارشی حمایه ایدر. اکر کمرك چوق آلنیرسه باشقه مملکتلردن مملکتمزه اشیا صوقه‌مزلر . بوسایه‌ده مملکتمز داخلنده یاپیلمش شیلر سوررولور ، رواج بولور ؛ بوسایه‌ده ترقئ مملکت تأمین ایدیلیر ومملکتمز داخلندن خارجه اخراجات دخی وقوعه کلیر . روسیه خارجدن کندی مملکتنه کیرن اشیادن یوزده سکسان کمرك آلیر . داخلدن چیقانلردن ایسه طبیعی هیچ آلمز . ایشته بوسایه‌ده روسیه‌ده کمرکك یوزده سکسان آلنمسندندرکه روسیه‌نك تجارتی چوق ایلری کیتمشدر . او حالده بز نیچون کمرکی فضله آلمیورز ؟ ایسته‌دیکمز کبی کمرك آلمق بزم المزده دکلدر . دیکر حکومتلرله معاهده ومقاوله‌لرمز واردر . اکر بزده چالیشیر وترقی ایدرده دیکر حکومتلره قارشی سوزمزی دکلته بیلیرسه‌ك اوزمان

كمركیده ایستدیكمز قدر آلەبیلیرز . خلاصه مملكتمزك ترقی
و تعالیسی ایچون یكانه بر چاره اولان ویركویی اهالی وقت
وزمانیله ومنتظماً ویرمایدر .

خلاصه

١ — قوۀمالیه نەیەدیرلر ؟
قوۀمالیه ملتك ثروت عمومیەسیله اوثروت عمومیەدن ویركینامیله
حكومته ویریلن تكالیفك حصوله كتیردیكی ثروته قوۀ مالیه دینیلور .
٢ — قوۀمالیه قاچ قسمدر ؟
قوۀمالیه ایكی قسمدر] : بریسی ملتك دیكری دولتك قوۀ
مالیه سیدر .
٣ — ملتك قوۀمالیەسی نەدر ؟
ملتك قوۀمالیەسی هرفردك بالذات كندی مالی اولەرق مالك اولدیغی
ثروتیدر .
٤ — ملتك قوۀمالیەسی نەایله تحت تأمینه آلینیر ؟
ملتك قوۀمالیەسی معارف ، تجارت ، صنایع وزراعتله تحت تأمینه
آلنیر .
٥ — معارف نەیه دیرلر ؟
معارف اوقویوب یازمق وبرچوق كتابلر ، غزتەلر مطالعه ایدرك،
تنویر ذهن ایتمك وبو صورتله تربیۀ فكریەیی بحق اكتساب ایلمكدر .
٦ — تجارت نەیه دیرلر ؟
تجارت مملكتمز داخلنده بولنان برچوق اشیایی اجنبی مملكتلرینه
اخراج ایتمك واجنبی مملكتلرنده اولوبده مملكتمزك احتیاج مس ایتدیكی
شیلری دخی كندی مملكتمزه جلب ایتمكدر . فقط مملكتمزك تأمین
سعادت ایدەبیلمسی ایچون دائما اجنبی مملكتلرندەكی پارەیی مملكتمزه
جلب ایتمكی اونوتمەملیدر .

٧ — بر مملکتده مهم تجارتلر ، یاپه‌بیلمك ایچون شرکتلر تأسیس ایتملیدر .

٨ — شرکت نه‌یه دیرلر ؟

شرکت بر ویا برقاچ کشینك کرك بدناً کرك ثروتاً یاپه‌میه‌جقلری بر ایشی بیکلرجه اشخاصك اتحاد واشتراکیله یاپیلمسنه ویاخود بر ایش خصوصنده ایکی ویا دها زیاده اشخاصك کرك بدناً کرك فکراً وکرك مالاً برلشمسنه شرکت دینلور .

٩ — شرکتی کیم اداره ایدر ؟

شرکتی تأسیس ایدنلر ویاخود شرکته داخل اولانلردن بر قسمی شرکت هیئتی طرفندن انتخاب اولنه‌رق شرکتی اداره ایدر .

١٠ — تجارتده کوزه‌دیله‌جك مهم نقطه نه‌لردر ؟

تجارتده کوزه‌دیله‌جك الك مهم نقطه‌پاره‌یی بالذات ملتدن چکمیوب اجنبی مملکتلرندن چکمك ومملکتمز داخلنده هر درلو شرکتلری بالذات یاپمق ویاپمغه چالیشمقدر .

١١ — مشتریلرینی آلداتان واوکا قارشی لازم کلن حرمتده قصور ایدن بر تاجر نه اولور ؟

مشتریلرینی آلداتان واوکا قارشی لازم کلن حرمتده قصور ایدن بر تاجر پك چابق باتار .

١٢ — تجارتده موفقیته نائل اوله بیلمك ایچون نه یاپمق لازمدر؟

تجارتده موفقیته نائل اوله‌بیلمك ایچون هر کسك امنیت وتوجهنی قزانمق دخی هرکسه حرمت‌ورعایتده بولنمق والك زیاده حیله ودسیسه جهتنه‌صاپمیوب‌استقامت، حقانیت وعدالتدن‌اصلا وقطعا آیرلمامقله‌اولور.

١٣ — صنایع نه‌یه دیرلر ؟

مملکتك وعموم بشریتك احتیاج مبرمی اولان برچوق شیلری اعمال ایتمکدن عبارتدر .

١٤ — صنایعده دقت ایدیله‌جك نقطه نه‌در ؟

صنایعده دقت‌ایدیله‌جك نقطه‌یاپیلن‌شیلرك‌ایچنه قطعیاً حیله‌قاتمامقدر.

١٥ — زراعت نه‌یه دیرلر ؟

زراعت اکوب بیچمك ، باغ ، آغاج یتشدیرمك، حیوان‌توره‌تمك
کبی صرف طبیعی شیلرله طبیعتدن استفاده ایتمکدر .

۱۶ — دولتك قوهٔ مالیه‌سی نه‌دن عبارتدر ؟

دولتك قوهٔ مالیه‌سی ملتك‌تأدیه ایتدیکی‌ویرکیلردن عبارتدر.

۱۷ — ویرکی نه‌یه دیرلر ؟

احتیاج ومنافع عمومیه‌یه صرف ایدلمك اوزره هر سنه اهالیدن هر
برینك حصه‌سنه اصابت ایدن بر مقدار مبلغدن عبارتدر .

۱۸ — ویرکی کیمك طرفندن تعیین اولنور ؟

ویرکی مجلس عمومی یعنی پارلمنتو طرفندن تعیین اولنور .

۱۹ — قاچ نوع ویرکو واردر ؟

ایکی نوع‌ویرکو واردر. بریسی‌بلاواسطه‌دیکری‌دخی‌بالواسطه‌ویرکودر.

۲۰ — بلا واسطه ویرکو نه‌یه دیرلر ؟

هر کسك ، مقابلنده‌حکومتدن هیچ برشی طلب ایتمکسزین‌ویرمکه
مجبوراولدیغی‌مبلغدرکه‌بوده‌املاك ، تمتع واعشار ویرکولرندن‌عبارتدر .

۲۱ — بالواسطه ویرکو نه‌یه دیرلر ؟

بالواسطه ویرکو دوغرودن دوغرویه اهالیدن آلنمیوب بر طاقم
امتیازات ویاتجارت مقابلنده بعض شرکتلردن آلنیر ، انحصار ، پول،
کمرك وسائره کبی .

۲۲ — املاك ، تمتع واعشار ویرکیلری نه‌یه دیرلر ؟

اولردن آلنان املاك ، قزانجدن آلنان تمتع ، محصولاتدن آلنانه
اعشار ویرکوسی دینور .

۲۳ — پول نه‌یه دیرلر ؟

حکومت نامنه‌اوله‌رق‌اوزرلرینه برر دامغه اوریلوب موقع فروخته
چیقاریلن کاغدلره پول دینور .

۲٤ — کمرك‌نه‌یه دیرلر ؟

اجنبی مملکتلرندن مملکتمزه ادخال اولنان اشیادن آلنان پاره‌یه
کمرك دینور .

اون دردنجی بحث

قوۀ عسکریه

قوۀ عسکریه الك مقدس بر قوۀ ملیه‌در . عسکرلر حریت ووطنك حافظ ونکهبان حقیقیسیدر . عسکرلر ملتك الك کنج ودینج اولادلرندن عبارتدر. بونلر، سنه‌لرجه تعلیم و وظائف عسکریه‌ده بولنه‌رق یتشیرلر. لزومندن فضله بر آتش طوقونجه پار-لیان بر باروت کبی ، درحال پوسکوررلر ودشمنی تپه‌لرلر . عسکرلرمز یالکز محاربه وقوعنده دشمنله محاربه ایتمك ایچون حاضر اولمیوب عین زمانده حریت وقانون اساسی‌یی دخی محافظه ایچون بوتون عسکرلرمز یمین ایتمش اولدقلرندن شاید کرك پادشاه وکرك حکومت کرك اهالی کرك باشقه بریسی طرفندن ملتك حقوقنه بر تعرض وقوع بولورسه عسکرلرمز اونلری تأدیبه وظیفه‌دار اولدقلری کبی حرکت وقانون اساسی‌یی مدافعه ایچونده حیاتلرینی ویره‌جکلردر . بو یمینده عسکرله برابر بوتون ملتمزده داخلدر . عسکرلك ایکی صنفه آیریلیر : بریسنه قره عسکرلری ، دیکرینه ده دکز عسکرلری دینور . قره عسکرلری حدود بویلرنده ، قشله‌لرده ، اردولرده بولنور

دشمنله محاربه وقوعه كلديكى زمان قره محاربه‌سنى ياپارلر . بو عسكرلرك دخى پياده سوارى ، طوپجى ؛ مزراقلى ، آوجى كبى برچوق نوعلرى واردر . دكز عسكرلرى ايسه كميلرده ، زرهايلرده ، بوغاز ليمان و ايشلك ساحللرده بولنورلر . بونلر دخى على العموم دكزلرى ، ساحللرى ، بوغازلرى محافظه ايتدكلرى كبى حين حاجتده محاربه وقوعه كلديكى زمان دكز محاربه‌سنى ياپارلر .

قره عسكرلرى حربيه نظارتنه ، دكز عسكرلرى ايسه بحريه نظارتنه تابعدر .

حربيه نظارتى على العموم اردولرله قره‌عسكرلرينه وامور عسكريه‌يه نظارت ايدر . بحريه‌نظارتى ايسه على العموم حرب سفينه‌لريله بحريه عسكرلرينه ، بوغازساحللرك محافظه‌سنه باقار . قره عسكرلرى يدى اردويه تقسيم اولنمشدر .

عسكرلرك‌وظيفه‌سى‌وطنى، مالى اجنبيلرك تعرض وتهاجمندن محافظه ايتمك وحين حاجتده محاربه ايلمكدر . عسكرلر وطنك اك اصيل ، اك نجيب اولادلريدر . عسكرلر ملتك قوللرى ، قنادلريدر .عسكرلك‌پك مقدسدر ، چونكه‌عسكرلرك‌وظيفه‌لرى پك مهم وپك مشكلدر . كيجه‌لرى بزراحت راحت اويوركن او آرسلان عسكرلرمز اللرنده تفنكلر ، سونكولر اولديغى حالده حدود بوينده نوبت بكلركن ، دشمنله بر محاربه وقوعه كليرسه هپسى وطنك سلامتى ايچون حياتلرندن واز كچرلر .

دشمن باشـلرینه آتش یاغدیردیغی حالده ینـه اونلر ذره قـدر قورقمزلر . اوشانلی حمیتلی عسکرلر ، او أر اوغلی أرلر وطننك تویی بتمـدك مینی مینی یاوورلرینی ، بیلی بوكولمش آق صاچلی اختیارلرینی ، پاك عفیف مخدراتنی مرحمتسز ، جاناوار دشمنك آیاقلری آلتنده ازدیرمه‌مك ایچون دشمنی وطنمزه باصدیرمزلر . چوجقلر ایی بیلیکزکه ۱۰ تموز سنه ۳۲۴ ده وفی ۱۰ نیسان سنه ۳۲۵ تاریخلرنده قازاندیغمز حریت ومشروطیت اتحاد ترقی جمعیتنك بینیله ، عسکرلرمزك سونكولریله ، ملتمزك اتحـاد ومقاومتیله آلنمشدر . اگر شوحقوقمزی اوسوکیلی عسکر قار- داشلرمز بیلوبده مدافعه ایتمه‌مش اولسه‌لر ایدی ، او اسکیدن اولدیغی کبی بیلمیه‌رك ینه مستبدلرك طرفنی التزام ایتسه‌لرایدی ، بز قیامتـه قدر حریتمزه نائل اوله‌مازدق . ایشـته عسکرلرمز قیلینجلرینی سونكولرینی ، تفنكلرینی هرزمان دشـمنه قارشی دكل بعضاً‌ده مملکت داخلنده توردین سینسیّ دشمنلره قارشی چویررلر . الحاصـل باباالرینك ، اولادلرینك ، همشـیره‌لرینك حقوقنی کیمسه‌یه قاپدیرمزلر اونلری آیاق آلتنده أزدیرمزلر . بونلر نه قدر شایان تقدیس آدملردر . یشاسون سوکیلی عسکر قارداشلرمز .

اردو . ـــ محاربه زماننده عسکرلری بردنبره جمع ایتمك وحال صلحده اداره‌لرینی تسهیل ایله‌مك ایچون قوای عسکریه برطـاقم بویوك شعبه‌لره آیریلورکه بونلره اردو دینـور . بزم

عموم قوای عسکریه‌مز یدی اردویه تقسیم اولنمشدر . اونلرده:
(١) استانبول (٢) ادرنه (٣) مناستر (٤) ارضروم
(٥) شام (٦) بغداد (٧) یمندر . بو اردولرك هپسی بر
مشیر طرفندن اداره اولنور بو اردولرك مرجعی حربیه نظارتیدر .
هانکی طرفده بر اغتشاش ظهوره کلیرسه او طرفده‌کی اردولره
امر ویریلور درحال عسکر سلاح آلتنه آلینانجه‌یه قدر اولجه
سلاح آلتنده بولنان احتیاط طابورلری سوق ایدیلیر و آرقه‌لر-
ندن‌ده طوپلانان عسکرلر کوندریلیر . اکر بر اردو داخلنده‌کی
عسکرلر بو وقوعاتك اوکنی آله‌مازلر ایسه او زمان دیکر
اردولردن‌ده عسکر کوندریلیر ایشته بو اردولر سایه‌سنده هم
سوقیات عسکریه قولایلاشیر هم‌ده وطنك هر طرفنده جسیم برر
قوت هر زمان موجود بولندیریلور .

مدت عسکریه . — قانونك استثنا ایتدیکی بعض کیمسه‌لردن
ماعدا ٢٠ یاشندن ٤٠ یاشنه قدر هر کس عسکر اولمغه مجبوردر .
فقط بونلك هپسی سلاح آلتندن کچمز . بو اوچ درت درلو
خدمتله مکلف بولنور . برنجی دوره‌یه قرعه ، ایکنجی‌یه احتیاط ،
اوچنجی‌یه ردیف ، دردنجی‌یه‌ده مستحفظ تعبیر اولنور .

قرعه نفری : — یکرمی یاشنه کلن بر کیمسه عسکره آلنیر اوچ
سنه مدتله هر هانکی طرفه کوندریلیرسه اوراده خدمت عسکریه‌سنی
ایفا ایدر . مدت بیتنجه اوده مملکتنه عودت ایدر .

احتیاط : — احتیاط مدتی آلتی سنه‌در . فقط هر زمان

سلاح آلتنده بولنمیوب لزومنده طوپلانیر .

ردیف . — طقوزسنه‌ده ردیفلك وظیفه‌سی واردر . فقط بو مدت ظرفنده بوتون وقتنی قشله‌ده کچیرمیوب کندی ایشیله مشغول اولورلر . اکر محاربه اولورویاسائر خصوصاتده عسکره لزوم کوریلورسه بو طقوز سنه‌ده هنوز بتمه‌مش اولورسه اوزمان ردیفلر طوپلانیر دیمککه بو ردیفلك حال استراحتده کچیور اکر لزوم کوریلورسه کیدیلیور .

مستحفظ . — ردیفلکدن صوکره ایکی سنه‌ده مستحفظلك کلیر . بوده حال استراحتده کچر . اکر بر محاربه اولورده ردیفلر طوپلاندیغی حالده ینه عسکره لزوم کوریلورسه اوزمان مستحفظلرده طوپلانیر . فقط بو صنفلر نادر اوله‌رق طوپلانیر .

مکاتب عالیه طلبه‌لریله امتحان ویره‌بیلن بیوك مدرسه‌لر عسکرلکدن معافدر . چونکه اونلرده وطنه آیریجه بر خدمت ایدییورلر .

شمدی بر آزده آوروپانك عسکرلکی حقنده‌کی مسئله‌سنی کوزدن کچیره‌لم . بو کیدیشله آوروپاده بین الدول بر صلح عمومی عقدی امکانك خارجنده‌در . چونکه بو کون تکمیل اوروپا دولتلری سلاح آلتنده او قدر عسکر بولندیرییورلرکه بونلرك مجموعی آلتی میلیونی تجاوز ایدییور . بو ایسه آوروپاده حکومتلر آره‌سنده امنیتك اولمدیغنی کوسترر . آوروپاده الك چوق عسکر چیقاران وعسکرلکجه الك زیاده ایلری کیدن آلمانیا ،

فرانسه و روسیه‌در . اونلردن صوكره بز كلیرز . آلمانیانك (٥٦) میلیون نفوسی اولوب صلح حالنده آلتی یوز بیك ، محاربه حالنده ایسه (٣) میلیون عسكر سلاح آلتنده بولندیریبیور . فرانسه‌نك ایسه (٤٠) میلیون قدر نفوسی اولوب صلح ومحاربه حالنده همان آلمانیایه معادل عسكر چیقاره بیلیور فرانسه ٥٩ كشیده بر ؛ آلمانیا ایسه ٨٩ كشیده برعسكر آلیور . فقط فرانسز عسكرلرینك چوغی بیاغی خسته‌لقدن تلف اولیور آلمانلر ایسه آنجق قوی البنیه وهردرلو امراضدن آزاده كیمسه‌لری عسكره آلدقلری ایچون اوقدر خسته‌لقدن تلفات ویرمیورلر .

روسیه‌یه گلنجه مجموع سكنه‌سی (١٣٠) میلیون اولوب حال صلحده برمیلیون حال حربده ایسه درت بچق میلیون عسكر چیقاره‌بیلیور .

ژاپونیا دخی حال صلح وحال حربده آوروپا دولتلرینه معادل عسكر چیقارمقده ایسه‌ده آمریقالیلر اك آز عسكر چیقارمقده‌درلر .

انكلیز عسكری معاشلی اولوب معاشلری دخی پك فضله‌در وبومعاش گیتدكجه آرتار ومجموع عسكری حال صلحده (١٢٠) بیك قدردر برانكلیز نفری سنه‌ده (١٥٠) لیرایه ، برفرانسز ویا برآلمان نفری ایسه همان بونك نصفنه ونصفندن دها آز بر پاره‌یه مال اولور .

اسویچره حكومتی حال صلحده همان هیچ عسكر بسلمز

اون بیکه قریب ضابطاندن باشقه عسکری یوق کیدر.

خلاصه آوروپا حکومتلرینك همان کافه‌سنده عسکرلك مجبوری اولوب وقت صلحده بیله پك چوق عسکر سلاح آلتنده بولندیررلر وبوصورتله آوروپانك تکمیل وارداتنك یوزده ٢٥ دن ٤٠ قدرینی اونلره صرف ایدرلر.

خلاصه

١ — قوۀ عسکریه نه‌یه دیرلر؟

قوۀ عسکریه داخلی وخارجی بالجمله دشمنلری تأدیب ایلین واونلرك تعرض وتجاوزلرینه مانع اولان بر قوتدر.

٢ — عسکرلرمز هانکی وظیفه‌لرله مکلفدر؟

عسکرلرمز هم وطنی وهمده قانون اساسی‌یی محافظه ایتمکله مکلفدر.

٣ — قاچ نوع عسکرمز واردر؟

ایکی نوع عسکرمز واردر. بریسی قره دیکری دکز عسکریدر.

٤ — قره عسکرلری نه یاپارلر؟

قره عسکری حدودلرده بکلر، قشله‌لرده تعلیم ایدر محاربه وقوعه کلدیکنده قره‌ده محاربه‌سنی یاپار.

٥ — دکز عسکرلری نه یاپار؟

دکزعسکرلری زرهلی تعبیر اولنان بیوك کمیلرده بولنور ساحللری محافظه ایتمکله برابر دکز محاربه‌سنی یاپار.

٦ — اردو نه‌یه دیرلر؟

ادارۀ عسکریه‌یی تسهیل ایچون عموم قوای عسکریه‌نك تقسیم اولدیغی بیوك شعبه‌لره اردو دینور.

٧ — قاچ اردومز واردر؟

یدی اردومز واردر. اونلرده صره‌سیله استانبول، ادرنه، مناستر، ارضروم، شام، بغداد ویمندر.

٨ — مدت عسكريه قاچ سنه‌در ؟
مدت عسكريه يكرمی سنه اولوب درت صنف اوزرينه تقسيم اولنمشدر . برنجيسنه قرعه ، ايكنجيسنه احتياط ، اوچنجيسنه رديف دردنجيسنه مستحفظ دينير .
٩ — تكميل آوروپا حكومتلری وقت صلحده نه‌قدر عسكر بسليورلر ؟
تكميل آوروپا حكومتلری وقت صلحده آلتی ميليوندن فضله عسكر بسليورلر ؟ .
١٠ — آلمانيا ، فرانسه ، روسيه وقت صلح وحربده نه‌قدر عسكر چيقاره بيلور .
آلمانيا وقت صلحده (٦٠٠) بيك وقت حربده (٣) ميليون فرانسه‌ده طبق بونك كبی روسيه ايسه صلحده بر ميليون حربده ايسه درت بچق ميليون عسكر چيقاريور انكليز عسكرلری معاشلی اولوب مجموعی حال صلحده (١٢٠) بيكه‌بالغ اوليور وهر نفر سنوی حكومته (١٥٠) ليرايه مال اوليور .
١١ — آوروپا حكومتلری بوبسله‌دكلری عسكرلره وارداتلرينك يوزده قاچنی صرف ايديورلر ؟
آوروپا حكومتلری بو بسله‌دكلری عسكرلره سنوی وارداتلرينك يوزده ٢٥ : ٤٠ قدرينی صرف ايديورلر . نه‌قدر فضولی برمصرف! مملكتك اعمارينه ، معارفك ترقيسنه ، سفيللرك تأمين معيشتلرينه صرف ايدلسه !! ...

اون بشنجی بحث

قوهٔ انضباطیه

قوهٔ انضباطیه انتظام و آسایش داخلی‌یی محافظه ایدن بر قوتدر . انتظام و آسایش داخلی یوانده اولمزسه، هیچ بر ایش کوریله‌مز . جوار دشمنلر نه‌قدر تجاوز ایدرلرسه ایتسونلر بردولتی اوقدر زبون دوشوره‌مزلر، فقط الك اوفق براغتشاش داخلی وطنی پك چوق تهلکه‌لره القا ایدر. بردولتك انتظام وآسایشی یوانده اولدقجه جوار دشمنلره مقابله ایدیلیر ، فقط داخلی بوزوق ومختل اولدقجه هیچ بر زمان دوغرو حرکت ایده‌مز . انتظام و آسایش داخلی‌یی تأمین ایده‌جك پولیسلرله ژاندارمه یعنی ضبطیه‌لردر. برپولیسك برضبطیه‌نك وظیفه‌سی پك بیوك وپك نازکدر . بونلرك وظیفه‌سی یالکمز النده تفنك ویا قلیجله نوبت بکلمکدن عبارت دکلدر. صره‌سنه کوره برجانی‌یی بولوب چیقارمق ، برصارقی بیك درلو قورنازلقله یاقالامق ، برحقلی‌یی برحقسزدن تفریق ایتمك هپ بونلرك وظیفه‌سیدر . کرك پولیسلر وکرك ژاندارمه‌لر امنیت عمومیه مدیرلکنه مربوط اوله‌رق اداره اولنورلر .

پوليسلرمز ، ژاندارمه‌لرمز حقوق ووظيفه شناس نزاكت مجسمه برر شخص اولمليدرلر . اك بيوك دعوالر زور ايله دكل ايلكله كوريلور . متواضع ، تربيه‌لى ، خاطرشناس كيمسه‌لر هركس طرفندن سويلير . كرچه عمومك اطاعتى شخصه دكل قانونه ايسه‌ده شخصك ده هيچ اهميتى يوق دكلدر . بر طاقم برباد ، رزيل كيمسه‌لر واردركه هيچ يوق يره هركسى قانونه قارشى عصيانه سببيت ويرديررلر . خلاصه ادارهٔ عموميه‌ده شخصك بيوك هم ده پك بيوك دخلى واردر . قوانينك ماكنه كبى اجرا وتطبيق ايدلمسندن هيچ برنتيجه چيقماز . ألويرركه انتظام عمومى محافظه‌ايدلمكله برابر مطلوب اولان ترقى‌وحريت عموميه ممكن اولسون .

خلاصه

١ — قوهٔ انضباطيه نه‌يه ديرلر؟

قوهٔ انضباطيه انتظام وآسايش داخلى‌يى محافظه ايدن بر قوتدر .

٢ — قوهٔ انضباطيه‌يى تأمين ايدن كيملردر ؟

قوهٔ انضباطيه‌يى پوليس وژاندارمه‌لر تأمين ايدر .

٣ — پوليس ايله ژاندارمه‌لر ناصل اولمليدر ؟

پوليس ايله ژاندارمه‌لر حقوق ووظيفه‌شناس ، نازك ، تربيه‌لى وجدى اولمليدرلر .

٤ — قوهٔ انضباطيه هانكى نظارت طرفندن اداره اولنور ؟

قوهٔ انضباطيه ضبطيه نظارتى طرفندن اداره اولنور .

٥ — نيچون آيرى آيرى پوليس وژاندارمه‌يه لزوم كورلمشدر ؟

چونکه پولیسلر اهالی‌یی قانون نامنه اطاعته‌دعوت ایدرلر، اطاعت ایتمدیکی تقدیرده قوۀ جبریه‌یه لزوم کوریلیر. حالبوکه پولیسلر اکثریا بوقوۀ جبریه‌یه موفق اوله‌مازلر ، اوزمان بووظیفه‌یی ضبطیه‌لره ترك ایدرلر . ضبطیه‌لر ایسه مسلح برر عسکر اولدقلرندن حقیله برقوۀ جبریه تشکیل ایدرلر .

اون آلتنجی بحث

قوهٔ عدلیه

قوهٔ عدلیه : قانونه اطاعت ایتمینلری وهرکسک حقوقنه تجاوز ایاینلری قانوناً تأدیب ومجازات ایدن ، وراثت و سائر خصوصاتی دخی تدقیق ایلین برقوتدر . بودخی عدلیه نظارتی نامیله برنظارت طرفندن اداره اولنور . عدلیه اموری برطاقم محکمه‌لر واسطه‌سیله کوریلور . بو محکمه‌لرده قوانین موجوده و موضوعه‌یه کوره اکثریت آرا ایله ویریلن قراره « حکم » تعبیر اولنور . هرکس محکمه‌نك ویردیکی بو حکمه اطاعت ایتمکه مجبوردر .

برکیمسه‌نك محکمه‌یه مراجعت ایده‌بیلمسی ایچون یکرمی بریاشنده اولمسی ، دول قادینلر دخی عین شرائطه تابع اولوب یالکز زوجلری اولانلرك زوجلرندن دخی مساعده آلمسی شرطدر . بوندن باشقه برکیمسه حبس جزاسنه ویا علی‌الماده برجزایه مستحق اوله‌بیلمك ایچون ۱۶ یاشنی کچمش اولملیدر. بوسنده ویابوندن دون برسنده بولنان اولورسه یامکتب حبسخانه‌سنه ویاپدرینك خانه‌سنه کوندریلیر .

محكمه‌لر

على العموم محكمه‌لر بش صنف اوزرینه ترتيب اولنمشدر.

۱ ـــ صلح محكمه‌سى (ناحيه‌لرده)
۲ ـــ بدايت محكمه‌سى (سنجاق وقضالرده)
۳ ـــ استيناف محكمه‌سى (ولايتلرده)
٤ ـــ جنايت محكمه‌سى (ولايتلرده)
٥ ـــ تمييز محكمه‌سى (پاى تختده)
٦ ـــ تجارت محكمه‌سى (هرطرفده)
۷ ـــ عسكرى محكمه‌سى (هرطرفده)

صلح محكمه‌سى . ـــ حكم و نفوذى بر ناحيه داخلنده بولنان بالجمله كويلره شامل اولمق اوزره هر ناحيه مركزنده بولنور بر محكمه‌در . بو محكمه صلح حاكمى ناميله معروف اولان و حكومت طرفندن تعيين اولنان معاشلى بر مأمور ايله لزومى قدر فخرى اعضاى محليه‌دن عبارتدر . صلح حاكمنك وظيفه‌سى اهالينك ، كويلولرك اوفاق تفك دعوالرينى بربرينه تربيه ايدرجه‌سنه رؤيت ايتمك و مهم دعوالرى دخى مركز قضا ويا مركز لوايه كوندرمكدر .

بدايت محكمه‌سى . ـــ هر سنجاق مركزنده بولنور . رؤيت اوله‌جق دعوالرك نوعنه كوره ايكى اوچ شعبه‌يه آيريلير . آله‌جق ويره‌جك كبى برطاقم معاملات حقوقيه‌يى رؤيت ايتمك اوزره « بدايت حقوق محكمه‌سى وياساده‌جه حقوق محكمه‌سى »

ضرب ، جرح ، قتل کبی بر جزایی استلزام ایدن دعوالری کورمك اوزره « بدایت جزا محکمه‌سی » ویا سادەجه « جزا محکمه‌سی » وراثت ، میراث کبی بر طاقم عائله ایشلرینك قرارلشدیرمق اوزره « بدایت شرعیه محکمه‌سی » ویاسادەجه « محکمهٔ شرعیه » نامیله بر طاقم شعبه‌لر بولنور . بو شعبه‌لرك هر بررلری برر رئیس ایله ایکیدن درت ویا آلتی اعضادن عبارت اولوب عمومی دخی یالکمز بر حاکمك ریاست ونظارتی آلتنده بولنور . اصل هیئته نظارت ایدن حاکم اکثریتله حقوق محکمه‌سنده‌کی دعوالری رؤیت ایدر ولزومنده دیکر شعبه‌لری دخی تفتیش ایدر . بوبدایت محکمه‌لرینه عائد اولمق اوزره برمدعی عمومی‌معاونی ، بر مستنطق ، بر اجرامأموری ولزومی قدر کاتبلر بولنور . بدایت محکمه‌سنك تکمیل اعضالری معاشلیدر . بدایت محکمه‌لرینك وظیفه‌سی سنجاق داخلنده‌کی وسنجاغه مربوط اولان قضالرده‌کی بالجمله عدلیه ایشلرینی رؤیت ایتمك . بر موجب قانون حکم ویرمك ، جنایت ، استیناف وتمییزه عائد اولانلری دخی معاملات لازمه‌سنی ایفا ایتدکدن صکره مرجعلرینه کوندرمکدر . جزا محکمه‌لری ۷۵ غروشدن یوقاری جزای نقدیدن اعتبار آلتی کوندن بش سنه‌یه قدر حبس جزاسنه حکم ویرر . بوندن ایلری برجزایه حکم ویرمك لازم کلیرسه جزائی رؤیت ایدوب او حکمك ویرلمسنی محکمهٔ جنایته کوندرر .

بو بدایت محکمه‌لرینك قضالره مخصوص اولمق اوزره اوفاق بر شعبه‌سی واردرکه سنجاقلرنده‌کی کبی ایکی ویا اوچ شعبه‌دن عبارت اولمیوب دعوالرك هپسنی کورمك اوزره یالکز برشعبه‌دن عبارتدر . بوده یالکز برحاکمك ریاستی آلتنده انعقاد ایدر . بو محکمه‌لر اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس جزاسنه محکوم اولان دعوالره حکم ویروب بوندن یوقاری دعوالری ایسه مرکز لواده‌کی بدایت محکمه‌لرینه ارسال ایدر .

جنایت محکمه‌سی . — هر ولایتده برر جنایت محکمه‌سی بولنوب او ولایتك دائره‌سی داخلنده وقوعه کلن بالجمله جنایت ایشلرینی رؤیت ومحاکمه ایدر . جنایت ، مدهش جرح وضربله برابر سرقت کبی بش سنه‌دن اون بش سنه‌یه قدر حبس ایله اعدام جزاسنی موجب اولان دعوالر هپ محکمۀ جنایتده کوریلور. محکمۀ جنایت رئیس ایله اون ایکی اعضادن مرکبدر.

استیناف محکمه‌سی . — علی العموم بدایت محکمه‌لرینك ایشلرینی تدقیق ایدر . بدایت محکمه‌لرینك ویردکاری حکم مدعیلر طرفندن نقض اولنه‌رق محکمۀ استینافه کوندرلمك اوزره باستدعا بدایت محکمه‌لرینه بیلدیریلیر .

بدایت محکمه‌لری دخی مدعینك طابی اوزرینه اوراق استنطاقیه‌سنی کاملاً محکمۀ استینافه کوندررلر . محکمۀ استیناف دخی بعد التدقیق یا حکمی تصدیق ویاخود یکیدن محاکمه اولملری ایچون حکم مذکوری نقض ایدرك محکمۀ اصلیه‌سنه ارسال ایدر.

استیناف محکمه‌لری برقاچ شعبه‌یه تقسیم اولنور . هرینك باشنده بر رئیس بولنور . بوندن باشقه مذکور محکمه‌یه عائد اولمق اوزره بر باش مدعی عمومی بولنور که بدایت محکمه‌لرنده‌کی مدعی عمومی معاونی بونك معاونی مقامنده‌در . استیناف محکمه‌لری دائرهٔ صلاحیتلری داخلنده بولنان عدلیه ایشلرندن ایستر حقوقیه ، ایستر جزائیه عائد اولسون استیناف اولنان بالجمله دعاوی‌یی رؤیت ایدر . استیناف محکمه‌لرنده برده باش آووقات بولنور که اوده مدعی عمومی کبی متهملر اوزرینه بر نظارت عمومیه اجرا ایدر .

محکمهٔ تمییز . — یالکز بر محکمه‌دن عبارت اولوب پای تختده یعنی استانبولده بولنور . دائرهٔ صلاحیتی عموم ممالك عثمانیه‌یه شاملدر . بوده محکمهٔ استیناف کبی بر طاقم شعبه‌لره تقسیم اولنمشدر . وهر بری ینه عمومی بر رئیسك تحت ریاستنده بولنور . بونده دخی برباش مدعی عمومی ایله برباش آووقات ولزومی قدر اعضا بولنور .

محکمهٔ تمییز ، محکمهٔ استینافك حکم حقوقیه‌سی ایله محکمهٔ جنایتك حکم جنائیه‌سنی تدقیق ایدر . بونلر نتیجهٔ محاکمه‌لرنده اولکی محکمه‌لرك حکملرینك قانونه موافق اولوب اولمدیغنی ومغایر قانون اوفاق برحال کوریلورسه درحال حکمی نقض ایدر. وب یکیدن محاکمه‌یی امر ویا باشقه برحکم وقرار ویرر . عین زمانده مدعیلر محکمهٔ استینافك قرارینی دخی نقض ایده‌رك تمییز

ايدرلركه محكمهٔ تميز بوكبى دعوالرى‌ده تدقيق ايدر .

محكمهٔ تجارت . — محكمهٔ تجارت عموم تاجرلر طرفندن انتخاب اولنان الك قدملى واك تجربه‌ديده اكى تاجرلردن تشكل ايدر بونلر بلا اجرت اجراى وظيفه‌ايدرلر . اكثرى تجارت دعوالرينى بونلر فصل ايدرلر . هرشهرده بر محكمهٔ تجارت بولنه‌بيلور .

محكمهٔ عسكريه . — عموم عساكرك دعوالرى دخى « اركان حرب » نامى ويريلان وبتون اعضا ورئيسى ضابطاندن عبارت بولنان برطاقم محكمه‌لرده كوريلور . اكر بومدعيلردن بريسى ملكيه‌يه منسوب اولورسه‌ده دعوى ديكر بر محكمهٔ عدليه‌ده كوريلور .

خلاصه

١ — قوهٔ عدليه نه‌يه ديرلر ؟

قانونه اطاعت ايتمينلرى وعمومك حقوقنه تجاوز ايلينلرى تأديب ايدن بر قوتدر .

٢ — قوهٔ عدليه كيملرله اجرا اولنور ؟

قوهٔ عدليه محكمه‌لرله اجرا اولنور .

٣ — قاچ درلو محكمه واردر ؟

يدى درلو محكمه واردر . اونلرده : صلح ، بدايت ، استيناف ، جنايت ، تميز ، تجارت وعسكرى محكمه‌لرندن عبارتدر .

٤ — صلح محكمه‌سى نه‌يه ديرلر ؟

حكم ونفوذى بر ناحيه داخلنده بولنان بالجمله كويلره شامل اولمق اوزره‌هرناحيه مركزنده بولنان وصلح حاكمى ناميله معروف برمأمور مخصوص طرفندن اداره اولنان بر محكمه‌در .

٥ — صلح محکمه‌سنك وظیفه‌سی نه‌در ؟

صلح محکمه‌سنك وظیفه‌سی کویلولری بربریله بارشدیرمق ، اوفاق تفك شیلردن دولایی اونلرك اره‌سنده‌کی برودتی ازاله ایتمك وعین زمانده مهم وقوعاتی مرکزه بیلدیرمکدر .

٦ — بدایت محکمه‌سی نه‌یه دیرلر ؟

بدایت محکمه‌سی هرسنجاق مرکزنده بولنور ، کوریله‌جك دعوانك لزومنه کوره بر قاچ شعبه‌یه آیریلیر ؛ هر شعبه برر رئیس ایله اداره اولندیغی کبی عمومی‌ده حقوق شعبه‌سنك رئیس اولان حاکمك تحت نظارتی آلتنده بولنور ؛ بو محکمه‌لره عائد اولمق اوزره برر مدعی عمومی معاونیله ، برر مستنطق وبرر اجرا مأمورلری دخی بولنور .

٧ — بدایت محکمه‌لرینك وظیفه‌لری نه‌در ؟

بدایت محکمه‌لری ٧٥ غروش جزای نقدیدن بش سنه حبسلکه قدر بالجمله دعوالری کوروب حکم دخی ویرر فقط بوندن فضله بر جزایی موجب اوله‌جق دعوالر اولورسه اونلری اوراق استنطاقیه‌لریله برابر مرکز ولایت جنایت محکمه‌لرینه ارسال ایدر .

٨ — بدایت محکمه‌سنك منقسم اولدیغی شعبه‌لر هانکیلربدر ؟

بدایت محکمه‌لرینك منقسم اولدیغی شعبه‌لر : محکمهٔ حقوق ، محکمهٔ جزا ، محکمهٔ شرعیه‌دن عبارتدر .

٩ — محکمهٔ حقوق نه کبی دعوالری رؤیت ایدر ؟

محکمهٔ حقوق ، حقوقه عائد یعنی آلیش ویریش کبی معاملات ، بورجلینك بورجنی انکارایتمسی وسائر بوکبی شیلری تدقیق ومحاکمه ایدر .

١٠ — محکمهٔ جزا نه کبی دعوالری رؤیت ایدر ؟

محکمهٔ جزا دخی بش سنه حبسلکه قدراولان بالجمله جزایی موجب دعوالری رؤیت ایدر . ضرب ، جرح ، قتل کبی .

١١ — محکمهٔ شرعیه نه کبی دعوالری محاکمه ایدر ؟

محکمهٔ شرعیه دخی وراثت ، میراث کبی بر طاقم عائله ایشلرینی محاکمه وتدقیق ایدر .

١٢ — محكمهٔ جنايت نه‌يه ديرلر ؟

هر ولايت داخلنده برر محكمهٔ جنايت موجود اولوب اومحكمه‌لر مذكور ولايتك شامل اولديغى بوتون مملكتلرده وقوعه كلن جنايت ايشلرينى يعنى بش سنه‌دن اون بش سنه حبس ايله اعدام جزاسنه وارنجه‌يه قدر مدهش دعوالرى رؤيت ايدر .

١٣ — محكمهٔ استيناف نه‌يه ديرلر ؟

محكمهٔ استيناف دخى هر ولايت مركزنده برر دانه بولنوب او ولايت داخلنده‌كى بالجمله بدايت محكمه‌لرينك ايشلرينى تدقيق ونقضى طلب اولنان دعوالرى رؤيت ايدر .

١٤ — محكمهٔ تمييز نه‌يه‌ديرلر؟

يالكز بر محكمه‌دن‌عبارت اولوب اوده استانبولده بولنوروتكميل ممالك عثمانيه داخلنده‌كى جنايت واستيناف‌محكمه‌لرينك ايشلريني تدقيق ايدر .

١٥ — محكمهٔ تجارت نه‌يه ديرلر ؟

محكمهٔ تجارت عموم تجارلر طرفندن منتخب‌فخرى تجارلر طرفندن اداره اولنور . امورتجاريه‌يى‌قوانين‌تجاريه‌يه توفيقاً اجرا وايفاايدرلر .

١٦ — محكمهٔ عسكريه ، نه‌يه ديرلر ؟

محكمهٔ عسكريه ، عسكرلرك دعوالرينى كورن بر محكمه اولوب بوده اعضا ورئيسلرى هپ ضابطاندن عبارت اولان ودعوالرى دخى قوانين عسكريه موجبنجه حل وفصل‌ايدن بر هيئتدركه بوكاده «اركان حرب هيئتى » دينور . اركان حرب هيئتى هر طرفده بولنور . كيميسنده اعضالرى كوچك رتبه‌ده وآز كيميسنده ايسه اعضالرى بيوك رتبه‌ده وچوق اولور . بونلر آيريجه معاش آلمزلر ضابطلك معاشلرى نه ايسه اونكله اداره ايدرلر وعين زمانده كندى وظيفه‌لرندن‌ده كيرى قالمازلر لزومنده اجتماع ايدرك دعوايى فصل‌ايدرلر .

اون یدنجی بحث

قوۀ علمیه ـ معارف

قوۀ علمیه برملتك روحیدر. برملتك هم کندی سعادتی تأمین ایتمسی وهم ده دیکر ملتلره تفوق ایدیه بیلمسی ایچون تحصیل واکتسابنه مجبور اولدیغی برقوت وار ایسه اوده قوۀ علمیه یعنی معارفدر.

معارف حقنده نه قدر سوز سویلنسه. نه درجه ستایشده بولنلسه ینه آزدر. اسکی زمانلرده ملتلر میدانه برر پهلوان چیقاره رق محاربه ایدرلر ایدی. هر ملتده بولنان برقاچ پهلوان محاربه یی قزانمقله عموم ملته شرف وحیثیت بخش ایدر ایدی. صوکره لری آلات حرب چوغالدی. انسانلر بربرینی دها قولای ودها مدهش برصورتده تلف ایتمك واسطه لرینی بولدیلر. شیمدی هرایکی ملت کتله کتله قارشیلاشوب بربرینه آتشلرله سونکولرله. قایچلرله هجوم ایدیور وبربرینی خاك ایله یکسان ایدییورلر! فقط بوکا مقابل افکار وذکای بشرده ایچه تکمل وتعالی ایتدی. انسانلر آره سنده علوم ومعارف اولدقجه انتشار ایلدی. خلاصه انسانلر عمومیت اعتباریله آز چوق تکمل ایلدیلر. هر طرفده محاربه علیهنده فکرلر اویانمغه باشلادي.

آرتق ملتلر ، قوملر بربرلریله نه پهلوان ایله ، نه ده آلات حرب
ایله محاربه ایده جکلر ! آرتق مادی تکمللره ، تفوقلره رغبت
قالمدی . چونکه نتیجه سز ، بی فائده اولدیغی تبین ایتدی .
آرتق ایدن ایی یه آکلاشلدی که انسان آنجق تکملات فکریه سی
نسبتده ، معلومات علمیه سی درجه سنده انساندر . ایشته بوندن
بویله ده ملتلر بربرلریله قلیجه دکل قلمله ، وجودله دکل فکر
ایله ، باروتله دکل علم ایله محاربه ایده جکلر . وبو ایسه نتیجه
اعتباریله بربرلرینی محو وهبا ایده جك شیلردن عبارت اولمیوب
بالعکس انسانیتك برقات دها تکملنه وهر ایکی طرفك ده مطلقا
منفعت عمومیه نه بادی اوله جقدر . آوروپا اقوامنك لسانلرنده
« علمك وطنی یوقدر » دیرلر .

ذاتاً بزم شریعتمز موجبنجه بز هیچ برزمان دشمن بزی
مجبور ایتمدکجه سلاحه صارلمایز . فقط دشمن بزی مجبور
ایتدکدن صوکره بر کره ده سلاحه صاریلیرسه ق مدافعۀ حقو-
قمز ایچون عالمی تتره دیرز . فقط بو طوپراقلر اوزرنده یالکز
سونکو ، طوپ ، تفنك قوتیله مدافعۀ حقوق کافی اولمیوب
علم ، تجارت ، صنایع وزراعت قوتیله ده مدافعۀ حقوق ایتملی یز
یالکز سلاح پاره ایتمز . زیرا دشمنلرمز کندی حقوق وحیثیتلرینی
یالکز سلاحله دکل علم ومعرفتله ده محافظه ایدیورلر . او قوۀ
مادیه لرینه لاینفا برده قوۀ معنویه ویا فکریه ده علاوه ایدیورلر .

اوت برملتك فنایاب اولمیه جق وابدیاً اونودلمیه جق برخصائی

وار ایسه اوده کندی معارفیدر. بوکون یونانستان برقراللقدر. فقط بوقراللغی کندی سعییله دکل آوروپا حکومتلرینک معاونتیله آلدی . چونکه یونانستانده میلاد عیسادن اول وصوکره بر چوق حکیملر ، عالملر فیلوسوفلر یتیشدی، اونلر پك چوق آثار ترك ایتدی . هرنه قدر زمان بو آثارك پك چوقلرینی محو ایتمش ایسه‌ده ینه برمقدارینی اسلافه براقدی . الحا آت زمان ایله اونلر اولدی کیتدی . لکن دیللرده داستان اولانناملری ، شهرتلری ، علم ومعرفتلری نسیم ماضی ایله حاله ، استقباله انتقال ایتدی . بناءعلیه اسکی یونانیلر مادةً بزده‌بیله قالمیه‌جق درجه‌ده اولدی ، فقط معناً ، علماً ، فکراً برذره بیله غیب ایتمه‌مش کبی یشایوردی. ایشته اونلرك بشریته اولان شو خدمتلری اونلرك نامنی ، صرف اونلرك نام مقدسلرینی ابقا ایچون یونانستان حکومتنی تشکیل وتأسیسه عالم انسانیت قرار ویردی . وبوقرار اوزرینه اجدادمزك قانلریله ، جانلریله قزاندیغمز اویرلری ، او مقدس وطنمزك جزءلرینی بزم المزدن آلوب یونانستان قرالنی تشکیل ایتدیلر. بوکا بز بر حقسزلقدر دیه‌مینز . چونکه بز بو حاللره مستحق اولدق . چونکه بز یالکز سلاحمزدن باشقه هیچ بر شیئه کوونمیور هیچ برشیء طانیموردق . فقط مع التأسف او سلاحمزی دخی عموم وطنك سعادت و سلامتی ایچون استعمال ایتمه‌ك دها نه ایستر ایدك . بر قاچ ظالم مستبدك قوردقلری

اسرار استبدادی کشف ایده‌میه‌رك ظاهرده وطنمزك سلامتی حالبوکه حقیقتده اونك محو وانقراضنی موجب اوله‌جق برقاچ مستبدك منفعت ذاتیه‌سنی تأمین ایچون قوللانیه‌ردق . بناءعلیه بز سوقراطلرك ، ایپوقراطلرك آریسطوتلرك مسلکلرینه خلاف اوله‌میوردق : بزه عموم آوروپالیلر باربار دیورلر ایدی . بزم کبی باربارلرك آوروپا کبی و معرفتك ضیا صاچدیغی بر اقلیمده اوطورمسنه هیچ برزمان راضی اوله‌میورلر ایدی . هپسی ال برلکیله بزی منشأمز اولان آسیایه قدر آتمغه چالیشیورلر ایدی . ایشته بونك ایچون اوتوز اوتوز بش سنه اول وطنمزی برچوق بیوك پارچه‌لره آییردیلر . وبونلری بزم کبی لیاقتسزلره ویردیلر . بوکاده قانع اولمدیلر بزم بوتون بوتون آوروپادن چیقمه‌مز ایچون پلان قوردیلر . بوپلانك قوه‌دن فعله چیقمه‌سنه آنجق بر ایکی هفته‌لق بر زمان قالمش ایکن حقیقت حاله واقف اولان اتحاد و ترقی جمعیتی آرتق دها زیاده بکله‌مکده محل قالمدیغنی حس ایدرك فکرینی میدانه قویدی ، حقیقت حالی عسکرلرمزه آکلاتدی . اونلرده برحدت دشمنه‌جویریلان سلاحلرینی وطنده‌کی دشمنه جویردیلر ، بوسایه‌ده شو انقلاب مسعودده میدانه‌کلدی تاریخده بیله امثالی کورلمین بویله برانقلاب بتون آوروپالیلرك نظردقتنی جلب ایتدی . هرکس بزی یقیندن تدقیقه باشلادی . انقلابمزده کوستردیکمز اتحاد وقوت ، سکون واعتدال ، ایتدیکمز نمایش وسویخجلر ترکلرك ، عثمانلیلرك

حقیقةً انسان اولدیغنی وانسانیتی سودیکنی فقط شیمدی‌یه‌قدر وقوعه کلن خطالرك بالذات کندیلرینك صنعیله اولیوب برقاچ مستبدك اثر ظالمانه‌سی اولدیغنی ایيدن‌اییه آکلادیلر . آرتق بزده مدنی دولتلر ، ملتلر ایچنه قارشدق . شیمدی هرکس بزدن مطلوب‌اولان علم ومعرفتی‌بکلیور . هیچ برزمان آوروپا-لیلر بزدن ، مدنی بردولتدن ، علمدن ، فندن باشقه هیچ بر شیٔ بکله‌مزلر . بوندن صوکره بزم اونلره کوستره‌جکمز الك بیوك معرفتمز علممز عرفانمزدر . شیمدیدن صوکره بزی بو طوپراقلرده ثابت‌طوته‌جق‌ده ینه علممزعرفانمزدر . آوروپانك شیمدی‌یه قدر حقمزده کوستردیکی فنا نظرلری ، تحقیر واستخفافلری هرکسجه معلومدر . فقط قان دوکمکسزین ، کیمسه‌نك حقنه ، حقوقنه تعرض ایتمکسزین هم عسکر هم اهالی باخصوص بوقدرمختلف عناصردن‌مرکب براهالی‌یکوجود اوله‌رق بویله‌مسعود برانقلاب یاپدیغمزدن دولایی عموم آوروپا-لیلری محجوب ایتدیکمزه هیچ شبهه یوقدر . طبیعی‌استانبولده وسائر یرلره برچوق غزته مخبرلری بولنیور . احوالمزی برر برر تدقیق‌ایدیور . ومنسوب اولدقلری‌غزته‌لره مقاله‌لر یازییو-رلر . دیمککه بوندن صکره هرحالمز یالکز ملتمزی تشکیل یدن هرفرد طرفندن دکل ، دوست دشمنمز اولان بر طاقم اجانب طرفندن‌ده برر برر تدقیق ایدیله‌جك ، ایچمزدن بر کیمسه‌نك آتمش اولدیغی فنابرآدمك فناتیجه‌سی یالکز کندی

نفسنده قالميوب بلكه عموم ماتهده شامل اوله جق . ايشته برغزته محررى بزى و بزم اوصاف وخصائل انسانيه مزى برر بررمدح وثنادن صوكره ارهده شويله برده جمله يازييور .

« آوروپا طوپراقلرى اوزرنده اوطورمغه لايق اولمدقلرينى كمال امنيله بيلديكمز وشولياقتسزلكلرندن طولايى آسيايه آتمق ايستديكمز بو « باربار » كندى حاكميتلرينى الده ايتمك خصوصنده بزدن دها مدنى اولدقلرينى كوستردیلر اونلر بتون اقوامك سيل كبى قانار آقتديغى بويله عظيم برانقلابده نه برباش كسديلر نه ده بر وجود تلف ايتديلر . » محرر يالكز بونكله قالميور بريرده ده « تركلرك شو انقلابلرينى كمال سكون واعتدال ايله يابدقلرندن باشقه شايان تقديس برمزيتلرى واردركه اوده اصلا آلقول (اسپرتو) استعمال ايتمه ملريدر » ديور . فى الحقيقه آلقولك نه قدر مدهش بر شى اولديغنى تعريف ايتمك بوراده صددك خارجنده در . يالكز بين الاطبا برچوق مباحثاتدن صكره بزم شو انقلاب كبيرى بويله كمال سكون واعتدال ايله كچيرديكمزك باشليجه سببى اهاليمزك ـ اكثريت اعتباريله ـ وجودلرينك آلقول ايله مشبوع اولمديغندن ايلرى كلديكنه قرار ويرلمشدركه بوده موافق حقيقتدر . چونكه آلقول وهرنوع مسكرات جملهٔ عصبيه يى او قدر يورار واودرجه بوزاركه انسان الك اوفق بر شيدن بيله پك بيوك برتهور وحدته دوچار اولور .

خلاصه ، خطالرينى كمال جسارتله تشريح ايدن ماتلر ترقى يه

نامزددر . بزده خطالرمزی بلاپروا ، قورقوسزجه‌سنه تشریح ایتملی بزواونلری تشریحدن صوکره‌ده برر برر ازاله‌یه چالیشملی یزکه غایهٔ املمزه وصولی ممکن اولسون . بوکون بزده الك نقصان بر قوت وار ایسه اوده قوهٔ علمیه‌در . قوهٔ علمیه‌نك نقصانی دکلیدرکه بزی شیمدی‌یه قدر استبداد بویوندوروغی آلتنده براقدی . حالبوکه قوهٔ علمیه دیکر بوتون قوتلرك باباسی ، عادتا بررهبریدر . برملتده قوهٔ علمیه نه قدر مکمل اولورسه اوملتك دیکر قوتلری ده او نسبتده مکمل اولور . قوهٔ علمیه هرشیدن اول انسانه کوزل بر تربیهٔ فکریه ویرر . انسان بو تربیهٔ فکریه سایه‌سنده کندندن، محیطندن خبردار اولور . انسان هر نه یاپارسه فکریله ، عقلیله ، بینیله یاپار . فکر ، عقل ، بین نه قدر کوزل تربیه اولور ، نه‌درجه مکمل بولنورسه طبیعی یاپیلان شیلرده اونسبتده مکمل اولور واونسبتده ده جدی ، متین وسالم ایشلره تشبث اولنور .

قوهٔ علمیه قوهٔ اجرائیه‌دن معارف نظارتی نامیله معروف بر نظارت طرفندن اداره اولنور .

معارف الك زیاده مکتبلرده تحصیل اولنور . اونك ایچون بر ملتك قوهٔ علمیه‌سنك درجه‌سنی کوستره‌جك بر معیار وار ایسه اوده مکتبلریدر . مکتبلر نه قدر چوق ونه درجه منتظم اولورسه او نسبتده تحصیل ده عمومی مکمل اولور .

مکتبلرمز درت قسم اوزرینه ترتیب اولنمشدر :

١ — ابتدائیه مکتبلری

٢ — رشديه مكتبلرى
٣ — اعداديه »
٤ — عاليه »

ابتدائيه مكتبلرى . — ابتدائيه مكتبلرنده هركسه الزم اولان اوقويوب يازمغله برابر معلومات ابتدائيه تدريس اولنور. ابتدائيه مكتبلرى ٦ دن ١٣ ياشندهكى چوجقلره مخصوصدر . ابتدائيه مكتبلرى مجاناً اولوب مجبوريدر . يعنى هركس كندى چوجغنى مطلقا ابتدائيه مكتبنه كوندرمكه مجبوردر . ابتدائيهيه اكر كوندرمزسه حكومت اونى تجزيه ايدر. ابتدائيه مكتبلرينك مدتى اوچ سنهدر . فقط چاليشقان چوجقلر بر سنهده بر قاچ صنفك امتحانى بردن ويرهبيليرلر . ابتدائيه مكتبلرنده قيز و اركك چوجقلرى برلكده اوقورلر ايسهده اكثر محللرده قيز چوجقلرى ايچون دخى خصوصى ابتدائيه مكتبلرى بولنور . چوجقلر ابتدائيه مكتبلرندن ابتدائيه شهادتنامهسى آلهرق چيقارلر.

رشديه مكتبلرى . — ابتدائيه مكتبندن صوكره رشديه مكتبنه كيريلور . رشديه مكتبنه كيرمك ايچون يا ابتدائيه شهادتنامهسى كوسترملى ويا ابتدائيهدهكى درسلردن اوشهادتنامه درجهسنده امتحان ويرمليدر . رشديه مكتبنده دها چوق درسلر اوقنور . رشديه مكتبنك مدت تحصيليهسى دخى اوچ سنهدر . فقط چاليشقان چوجقلر هر سنه ايكى صنفك امتحانى ويرمك ايسترلرسه قبول اولنور . چوجقلر رشديه مكتبندن رشديه شهادتنامهسى آلهرق چيقارلر .

اعداديه مكتبلرى . — رشديه‌دن صوكره اعداديه مكتبنه كيريلور . بوراده دها چوق فنلر تحصيل ايديلير . انسان اوقودقجه ذهنلر ، فكرلر آچيلير . انسان هر شيدن خبردار اولور .

چوجقلر اعداديه مكتبلرندن اعداديه شهادتنامه‌سيله چيقارلر . ابتدائيه ، رشديه واعداديه تدريساتى هركسه الزمدر . حتى بردميرجى ، برقونديره‌جى بيله بونلرى بيلمليدر . انسان بونلرى بيلمزسه دنيادن بى خبر اولور . ناصل يشاديغنى ، نيچون دنيايه كلديكنى بيلمز .

عاليه مكتبلرى . — اعداديه‌دن صوكره مكاتب عاليه‌كلير . مكاتب عاليه هركسك مسلكنى تعيين ايدر . مكاتب عاليه‌دن چيقان برصنعت ويابرمسلك اربابى اوله‌رق چيقار . مثلا مكتب طبيه‌يه كيرن دوقتور ، مكتب حقوقه كيرن آووقات دارالمعلمينه كيرن معلم ، تجارت مكتبنه كيرن تاجر اولور .

باشليجه مكاتب عاليه شونلردر . دارالفنون ، مكتب طبيه ، مكتب حقوق ، مكتب ملكيه ، دارالمعلمين ، تجارت مكتبى ، ملكيه بيطار مكتبى وسائره‌دن عبارتدر .

خلاصه

١ — قوۀ علميه نه‌يه ديرلر ؟

قوۀ علميه برملتك درجۀ علم وكمالاتنى كوسترن بر قوت اولوب ديكر بوتون قوتلرك مادراصليسى ورهبر حقيقيسيدر .

٢ — بر ملتى ديكر ملتلده تفوق ايتديره‌جك و نامنى ابدياً ابقا ايليه‌جك قوت هانكيسيدر ؟

برملتی بوتون ملتلره تفوق ایتدیرەجك و نامنی ابدیاً ابقا ایلیەجك آنجق اوملتك قوۀ علمیەسی یعنی درجۀ معارف وکمالاتیدر .

۳ — برملت وطننی ، حقوقنی هانکی نوتله حفظ ومدافعه ایدر؟
برملت وطننی ، حقوقنی قوۀ علمیەسیله ، قوۀ عسکریەسیله صنایع، زراعت وتجارتیله محافظه ایدر .

٤ — آوروپالیلر اسکیدن بزه نه دیورلر ایدی ؟
آوروپالیلر اسکیدن بزه باربار یعنی لیاقت وقابلیتسز آدملر دیورلر ایدی . بزم آوروپانك طوپراقلرینی چیکلەدیکمزه راضی اولمیورلر وبزی آسیایه آتمق ایستیورلر ایدی و بزده انسانلغه لیاقت وقابلیتمز اولدیغنی یاپدیغمز انقلاب ایله برپارچه اثبات ایتدك .

٥ — آوروپالیلر شیمدی بوفکردن واز کچدیلرمی ؟
آوروپالیلر شیمدی بوفکردن وقتاً واز کچدیلر . اکر بز مشروطیتك بخش ایتدیکی غایت واسع بر ساحۀ حریت داخلنده اونلرك آرزو وطلب ایتدیکی لیاقت وقابلیتی کوسترەمزسه‌ك اینه اونلر فکرلرینی قوەدن فعله چیقارەجقلر . بزی آوروپا طوپراقلرندن دایاقله تحقیرله قووەجقلر .

٦ — آوروپالیلرك وبوتون عالم انسانیتك بزدن بکلدکلری شی نەدر؟
آوروپالیلرك وبوتون عالم انسانیتك بزدن بکلدکلری شی قوۀ علمیه یعنی ، معارف ایله تجارت ، صنایع وزراعتده سوك درجه ترقیمزدر. معالتأسف هرشیئمز کبی بونلرده پك نقصاندر .

۷ — معارفی کیم تأمین واحضار ایدر ؟
معارفی مکتبلر تأمین واحضار ایدر .

۸ — مکتبلر قاچ درجه اوزرینه ترتیب اولنمشدر ؟
مکتبلر درت درجه اوزرینه ترتیب اولنمشدر . اونلرده ابتدائیه، رشدیه ، اعدادیه وعالیه مکتبلریدر .

۹ — ابتدائیه مکتبلری ناصلدر ؟
ابتدائیه مکتبلرنده اوقویوب یازمق اوکرندیکی کبی بعض اوفاق معلومات ابتدائیه دخی تحصیل اولنور . ابتدائی مکتبلر هر طرفده مجبوری ومجاناً‌در .

١٠ — رشدیه مکتبلری نه‌لردر ؟

رشدیه مکتبلری مبادیٔ علومك تدریس اولندیغی ایکنجی درجه‌ده برمکتب اولوب ابتدائیه‌دن صوکره اورایه کیریلور .

١٢ — مکاتب عالیه نه‌لردر ؟

مکاتب عالیه هرکسه بر صنعت اوکره‌تیر . مکاتب عالیه‌دن چیقانلر یا بر صنعت ویا بر مسلك اربابی اوله‌رق چیقارلر .

اون سکزنجی بحث

قوهٔ بلدیه

قوهٔ بلدیه هر مملکت اهالیسنك بالذات بلدهلرینك یعنی مملکتلرینك اعمار وترقیسنه چالیشمه‌سیدر . چارشولرك ، بازارلرك تمیز ومنتظم اولمه‌سی ، اصناف و اهالینك کندی آلیش ویریشلرنده ، هردرلو معامله‌لرنده حسن امتزاج ایلمه‌سی لازمدر . قوهٔ بلدیه برمملکتك وبو صورتله برملتك درجهٔ سعی وترقیسنه برمثال اوله‌بیلور . قوهٔ بلدیه ظن اولندیغی کبی صرف بر بلدیه مأمورندن عبارت دکلدر . برمملکتك قوهٔ بلدیه‌سی اومملکتك بتون اهالیسنه عائددر . خلاصه هرکس مملکتنك ، محله‌سنك ، خانه وسوقاقلرك انتظام ومکملیتنده ، تطهیر ونظافتندن اهمال ایتمه‌ملیدر .

قوهٔ بلدیه‌نك‌ده منتظماً جریان ایده‌بیلمه‌سی ایچون رأی خفی ایله اهالی طرفندن منتخب بر بلدیه رئیسیله برقاچ اعضادن عبارت برهیئت اداره‌سی واردر . بلدیه رئیسی معاشلی اولوب اعضالری فخریدر . بلدیه رئیسی هرایکی سنه‌ده بر دفعه یکیدن انتخاب اولنور . مملکتك تنظیفاتی ، اصناف ، بقال وا کمکجیلرك

تفتیش ونظارتی ومجلس مبعوثان اعضالرینك انتخاباتنك اجراسی هپ بلدیه دائره‌لرینه عائددر .

خلاصه

١ — قوۀ بلدیه نه‌یه دیرلر ؟

هرمملکتك اعمار وترقیسی خصوصنده بالذات اومملکت اهالیسنك واقع اولان سعی وغیرتلریدر .

٢ — قوۀ بلدیه‌نك ده حسن جریانی ایچون براداره‌سی وارمیدر؟

اوت قوۀ بلدیه‌نك ده حسن جریانی ایچون بلدیه دائره‌سی نامنده براداره‌خانه‌سی واردر .

٣ — بلدیه دائره‌سنك هیئتنی کیملر تشکیل ایدر ؟

بلدیه‌دائره‌سنك هیئتنی بلدیه رئیسیله‌اعضالر تشکیل‌ایدر. بلدیه‌رئیسی عموم‌طرفندن‌رأی‌حفی‌ایله‌انتخاب اولنوب‌معاشلیدرحالبوکه‌اعضالرفخریدر .

٤ — بلدیه دائره‌سنك وظیفه‌سی نه‌در ؟

بلدیه دائره‌سنك وظیفه‌سی مملکتك تنظیفاتی ، اصناف ، بقال وبا کمکجیلرك تفتیش ونظارتی ، مجلس مبعوثان اعضالرینك انتخاباتنك اجراسی هپ بلدیه دائره‌لرینه عائددر .

قوای ملیه جدولی

قوای ملیه	قوۀ قانونیه	هیئت مبعوثان
		هیئت اعیان
	قوۀ اجرائیه	قوۀ مالیه
		قوۀ عسکریه
		قوۀ انضباطیه
		قوۀ عدلیه
		قوۀ علمیه
		قوۀ بلدیه

اون دوقوزنجی بحث

ممالك عثمانیه‌نك تقسیمات اداره‌سی

ممالك عثمانیـه اداره جهتیله برطـاقم ولایتلره ، ولایتلر سنجاقلره سنجاقلر قضالره ، قضالرده ناحیه‌لره تقسیم اولنمشدر.

ولایت . — ممالك عثمانیه‌نك اوفق برقطعه‌سی اولوب بر والی طرفندن اداره اولنور . والی حکومت طرفندن تعیین اولنور وولایت مجلس اداره‌سنك تفتیش ونظارتی آلتنده بولنور. والی اجرا آتی متصرفلر واسـطه‌سیله یاپار والینك مرجعی داخلیه نظارتیدر. والی ولایتك واهالینك منافعی خصوصنده هردرلو تشبثده بولنه بیلور . لکن بعض مهم ایشلر اولورسه اوزمان حکومتك امرینی آلمغه مجبوردر .

بوامری ایسه داخلیه نظارتی واسطه‌سیله آلیر. والی اولا صورەجنی شیٔ داخلیه نظـارتنه یازار اوده صدارته بیلدیرر صدارت دها مهم برشی ایسه مجلس عمومینك مساعده‌سنی بکلر. اکر دکلسه کندیسی امر ویرر ، ایشته بوصورتله اجرا آت مهمه وقوعه کلیر. بر ولایتده ، والینك بولندیغی ملکیه دائره‌سیله استیناف ،جنایت، تجارت محکمه‌لری ،پوسته وتلغراف خانه ، برمکتب اعدادیٔ ملکی ، عسـکری فرقه‌سی ، صنایع مکتبی زراعت وتجارت مکتبی دارالمعلمین مکتبی، مشهور ولایتلرده اجنبیلرك قونسولوسخانه‌لری و سائره بولنور .

سنجاق . — سنجاق ولايتك برجزئی اولوب برمتصرف طرفندن اداره اولنور . متصرف دخی حكومت طرفندن تعيين اولنور . ومجلس ادارهٔ لوانك تفتيش ونظارتی آلتنده بولنور . متصرف اجرا آتی قائمقاملره تبليغ ايدر .

متصرفك مرجعی دخی واليدر . متصرف دخی مملكتك منافعی ايچون برچوق ايشلرده بولورسه‌ده بعض مهم خصوصاتده والينك امرينی دخی آلمغه مجبوردر . برسنجاقده ، متصرفك بولنديغی ملكيه دائره‌سيله بدايت محكمه‌سنك بولنديغی عدليه دائره‌سی وسنجاغك وسعتنه كوره بعضاً فرقه ، بعضاً برطابور عسكرك اداره‌سی ايچون لازم كان امرا وضابطان عسكريه ، ولايت مكتب اعداديسنك برقاچ صنف آشاغی‌ده اولمق اوزره برسنجاق مكتب اعداديسی ، تلغراف وپوسته ، تجارت محكمه‌سی وساحلده‌كی سنجاقلرده اكثريا قونسولوسخانه‌لر بولنور .

قضا . — سنجاغك برجزئی اولوب برقائمقام طرفندن اداره اولنور . قائمقامك مرجعی دخی متصرفدر . بوده مملكتك منافعی ايچون هردرلو خصوصاتده حركت ايده بيلورسه‌ده بعض مهم خصوصات ايچون متصرفكده امرينی آلمغه مجبوردر .

برقضاده ، قائمقامك بولنديغی ملكيه دائره‌سيله ، حاكمك بولنديغی عدليه دائره‌سی ، رشديه مكتبی ، پوسته وتلغرافخانه وعسكريه دائره‌سی بولنور .

ناحيه . — قضانك برجزئی اولوب برمدير طرفندن اداره

اولنور . بومدیرلرك مرجعلری دخی قائممقاملردر. ناحیه مدیرلری آلدقلری امرلری کوی مختارلرینه تبلیغ ایدرلر . هر کوی ۳۰دن ۵۰۰ خانه‌یه قدر اوله‌بیلور بونلر ایچلرندن بریسنی کهیا (مختار) نامیله انتخاب ایدرلر، رسمی برکهیا مهری واردر. کویلولر اومهری کیمه تسلیم ایدرلر ایسه اومختار اولور .طبقی محله مختارلریده بویله‌در : برمختار برکویلونك وکیلی دیمکدر . بوکویه ویرکی تحصیلی ایچون تحصیلدار کلیرسه ایلك اول کهیایه مراجعت ایدر . بوده کویلولری چاغیروب کلن امری سویلر اونلرده مختارك سوزینه اطاعت ایدرلر. اکر مختار یولسز برایش یاپار ویاخود کویلولرك حقلرینی محافظه‌یه چالیشمزسه کویلولر اونی عزل ایتمك حقنه مالك اولورلر ومهری آلوب باشقه بریسنه ویررلر . برکویده ویا برمحله‌ده یالکز برمختار اولمز . برمختار اول برده مختار ثانی وبرامامله برقاچده اختیار مجلسی بولنور . اکر مختارعزل اولورسه بواختیار مجلسندن برینی مختار یاپارلر. چونکه بونلر مختار اغه نامزد اولمشلردر. کویلرده مختارك معاشی یوقدر. فقط شهرلرده محله کهیالری تحصیل ایتدکاری ویرکیدن برقاچ غروش « کهیاجیلق » تعبیر اولنان برپاره آلیرلر . برده نکاه وسائر خصوصاتده جزئی برپاره آلیرلر. برناحیه‌ده ناحیه مدیریله ، صلح حاکمی ، برابتدائیه وبعضاده رشدیه مکتبی ، ناحیه‌نك درجهٔ همیتنه کوره بعضاً برتلغراف وپوسته خانه بولنور. کویلرده ایسه کان مسافرلرك اقامت ایتدیکی برر اوطه ایله برر ابتدائیه مکتبی بولنور .

خلاصه

۱ — ممالك عثمانيه اداره جهتيله ناصل تقسيم اولنمشدر ؟

ممالك عثمانيه اداره جهتيله برطاقم ولايتلره ، ولايتلر سنجاقلره ، سنجاقلر قضالره، قضالر ناحيه‌لره، ناحيه‌لر دخى كويلره تقسيم اولنمشدر.

۲ — ولايت نه‌يه ديرلر ؟

ولايت ممالك شاهانه‌نك منقسم اولديغى بيوك قطعه‌لردن برى اولوب بر والى طرفندن اداره اولنور .

۳ — سنجاق نه‌يه ديرلر ؟

سنجاق ولايتك برجزئى اولوب برمتصرف طرفندن اداره اولنور.

٤ — قضا نه‌يه ديرلر ؟

قضا سنجاغك برجزئى اولوب برقائممقام طرفندن اداره اولنور .

٥ — ناحيه نه‌يه ديرلر ؟

ناحيه قضانك برجزئى اولوب برمدير طرفندن اداره اولنور .

٦ — كوى نه‌يه ديرلر ؟

كوى ناحيه‌لرك برجزئى اولوب برمختار طرفندن اداره اولنور .

۷ — مركزه ملحق ناحيه ويا قريه نه‌يه ديرلر ؟

كرك ولايت كرك سنجاق مركزلرينه‌يقين برطاقم كويلر ويا اوكو-يلرك مربوط اولديغى ناحيه‌لر واردركه بونلر دوغرودن دوغرويه مركز ولايت ويا مركز لوايه ملحق اوله‌رق اداره اولنورلر چونكه بونلرك يقيننده مربوط اولمق ايچون مناسب برقضا يوقدر . اوزمان مركز ولايت ويا مركز لوالر بوناحيه وياقريه‌لرك مربوط اولديغى برر مركز قضا كبى نظر اعتباره آلنير .

ايشته بوتون اسلاملرى دوچار فقر وسفالت ايدن واونلرى كرداب اضمحلاله آتان سبب حقيقى اساساً دين‌مبين اسلاميتجه‌ده مردوداولان بوسوء اعتقاددر . بناءً عليه بوندن بويله اعتماد نفسدن باشقه هيچ برشيئه طانيمامق واللهه دخى اعتماد ايدرك ضلالتده قالمامق عمومك ،

وباخصوص دين قرداشلريمزك وظيفه‌سيدر. زيرا جناب حق قرآننك ٤٣٤ نجی صحيفه‌سنده سورهٔ فاطره‌نك بشنجی آيتنده ای انسانلر [اللهه اولان بيهوده اعتمادكز يولكزی شاشيرتماسون] بويورمشدر .

يكرمنجی بحث

تبعه‌نك وظائف حقوقی

عين ملتك افرادندن هر برينه تبعه دينور : عثمانلی تبعه‌سی دينجه عثمانلی حكومتنه تابع اولان هر فرد آكلاشيلور . عين ملتك افرادی ، دينلری ولسانلری نه اولورسه اولسون ، عين تبعه‌دن اولدقلرندن بر بريله قرداش ديمكدر .

تبعه‌نك وظيفه‌سی قانونه اطاعتدر . اكر بر كيمسه قانونه اطاعت ايتمزسه عاصی صاييلور . بناءً عليه او كيمسه شدتله مجازات اولنور . چونكه قانون منافع عموميه ايچون قونلمش بر دستوردر . منافع عموميه‌يی تأمين ايدن برشيئی قبول ايتمه‌مك ويا اوكا اطاعت ايله‌مه‌مك عمومه قارشی بر خيانتدر . اونك ايچون قانونه اطاعت ايتمين كيمسه قانوناً مجازات اولنور .

تبعه قانونه اطاعت ايتمكله برابر ويركيلری دخی زماننده كتيروب حكومته ويرمكله مكلفدر . چونكه ويركيلر منفعت واحتياج عمومی ايچون صرف ايديليرلر . مملكتك اداره‌سی ويركيلرله دوزه‌ليلير . مأمورلرك معاشلری ويركيلرله ويريلير اكر اهالی ويركيلری ويرمزسه خزينه‌يه هيچ پاره كيرمز پاره اولمينجه‌ده هيچ بر ايش كوريله‌مز اونك ايچون هر كس

حصه‌سنه اصابت ایدن ویرکیلری وقت وزمانیله محلنه تأدیه ایتمکله بورجلیدر. خلاصه ویرکی هرکسك بورجیدر . اوندن قورتلق آنجق اونی تأدیه ایتمکله اولور .

تبعه‌دن هرکس کندی اولاد وعیالنك سعادتنی ایچون چالیشوب پاره قزانمغه دخی بورجلیدر . لکن بو پاره‌یی هم جنسلرینك مضرت وفلاکتلریله قزانمه‌ملیدر . بو پاره‌یی وطنه وهم جنسلرینه خدمت ایدرك اونك مقابلنده قزانمالیدر . انسان کندی منفعتنی منفعت عمومیه‌یه خدمت ایدرك تدارك ایتمالیدر. اکر بویله چالشمز ایسه آرقه‌سندن فلاکت حاضردر . برملتی تشکیل ایدن افرادك هپسی بر قرداش کبیدر . اونك ایچون بربرینی ایجتمه‌ککله برابر یکدیکرینه معاونت وحرمتده‌ده قصور ایتمه‌ملیدر . کوچك چوجقلری ایی تربیه ایتملی ، یتیملری ، بیکسلری مکتبه ویروب اوقوتدیرملی واونلرك سعادت وسلامت حال وآتیسنی تأمین ایتملی . فقرا واختیارلره آجیملی . محتاج اولانلره معاونتدن کیری دورمه‌مالیدر انسانیت بونی ایجاب ایتدیریر . الکبیوك وظیفه‌لرمز وطنك سعادت وعظمتنی تأمیندر. وطنك معارف ، صنایع ، تجارت وزراعتنی ایلری کتورمك عموم تبعه‌نك الکبیوك وظیفه‌سیدر . معارفسز بر ملت روحسز بر جسم کبیدر . تجارت صنایع وزراعت دخی آنجق معارفله میدانه کلیر . خلاصه ، بونلرك هپسنك اساسی معارفدر . کرك معارف کرکسه صنایع، تجارت وزراعت ملتك بیوك کوچك هپسنك

سعی وغیرت وثبات دائماً ایله میدانه کلیر. الڭ مهم ایشلر بر کشینڭ چوق چالشمسیله دکل، چوق کشینڭ بر چالشمسیله الده ایدیلیر. اونڭ ایچون هرکس ال اله ویروب اتحاد واتفاقله چالیشمه‌لیدر. بربرینڭ ایشنی اکمال ایتمك ایچون بربرینه یاردم ایتمه‌لیدر. قطعیاً نه‌مه‌لازم دیمه‌ملیدر. صکره هرکس نه‌مه لازم دیرسه هیچ بر ایش کورلمز. چوجقلر سز شیمدیدن متفکر متجاسر ومتشبث اولیکز. عقلکزڭ کسدیکی هر ایشی اجرایه تشبث ایدیکز. وتشبث ایتدیککز ایشلری دخی تانهایتنه قدر تعقیبده ثبات ایدیکز. ایشته اوزمان سعیکزڭ سعادتنی کوررسکز ووطنه بیوك بیوك خدمتلر ایدرسکز.

تبعه‌نڭ حقوقی: حریت، مساوات، عدالت واخوتدن عبارتدر. یعنی هرکس قانونی تجاوز ایتمه‌ین وعمومه ضرری طوقنمیان هرفعالنده، فکرنده، اجراآت وتشبثاتنده سربستدر، هرکس قانون قارشیسنده مساویدر. هرکسڭ حقوقی عدالتله کورلمه‌لیدر. هرکس بربریله قرداش کبی کچینمه‌لیدر. بوندن باشقه هرکسڭ مالی، جانی، عرضی وناموسی دخی بر حقی اولوب بونلرڭ محافظه ووقایه‌سنی دخی حکومت بورجلیدر. تبعه‌نڭ حقوقنی محافظه‌یه بورجلیدر. اکر تبعه‌نڭ حقوقنی محافظه ایدلمزسه هرکسڭ حکومت حقنده شکایت ایتمکه ومجلس مبعوثانه اقامهٔ دعوا ایلمکه حقی واردر. فقط هرکس هر دعوا ایچون دوغرودن دوغرویه مجلس مبعوثانه شکایت ایتمیوب اولاً

منسوب اولدیغی حکومته مراجعت ایده‌جك اگر اورادن حقوقنی محافظه ایتمزلر ایسه اوندن صوکره مجلس مبعوثانه شکایته حقی اوله‌جقدر . مجلس مبعوثان دخی هم مدعینك حقوقنی استرداد ایده‌جك وهمده اولجه مراجعت ایتدیکی حالده حقنی کتم ایدن شعبهٔ حکومتی شدتله جزایه چاربه‌جقدر .

خلاصه

۱ — تبعه نه‌یه دیرلر ؟

تبعه ، عین ملتك افرادندن هر برینه تبعه دیرلر .

۲ — ملت نه‌یه دیرلر ؟

ملت ، مقصدلری اولان وعین قانونه تابع بولنان وبر سنجاق آلتنده جمع اولان بر ویا برچوق اقوامك هیئت مجموعه‌سنه دیرلر . بزم ملتمزه عثمانلی ملتی تعبیر اولنور . بوده عثمانلی بایراغی آلتنده طوپلانان مختلف اقوامدن مرکبدر . بونلرك باشلیجه‌لری : تورك ، عرب ، آرناوود ، کورد ، روم ، ارمنی ، یهودی ، بلغار وسائره‌در . بو مختلف اقوامك لسان ودینلری نه اولورسه اولسون هپسی عثمانلی نامی آلتنده برلشیر . عثمانلی ملتنك لسان رسمیسی ترکجه اولوب تبعهٔ عثمانیه‌دن هر کسك بونی بیلمسی واوکرنمسی لازمدر .

۳ — تبعه‌نك وظیفه‌سی نه‌در ؟

تبعه‌نك وظیفه‌سی قانونه اطاعت ایتمك ، ویرکیلری ویرمك کندی اولاد وعیالنی اعاشه ایلمك ، کندی چوجقلرینی کوزل تربیه ایتمك ، وطنك سعادت وعظمتی ایچون چالیشمقدر .

٤ — چوجقلر تا کوچکدن اعتباراً ناصل اولملیدر ؟

چوجقلر تا کوچکدن اعتباراً دائما متفکر ، متجاسر ومتشبث اولملیدرلر . عقللرینك کسدیکی هر ایشی اجرایه تشبث ایتملی واجراسنه تشبث ایتدکلری هر شیئی نهایتنه قدر تعقیبده ثبات ایلملیدر ، ایشته

اوزمان سعیلرینك سعادتنی کوررلر ووطنه‌ده بیوك بیوك خدمتلر ایدرلر.

٥ — تبعه‌نك حقوقی نه‌در ؟

تبعه‌نك حقوقی ایسه حریت ، مساوات ، عدالت واخوتدن عبارتدر. یعنی هر کس قانونی تجاوز ایتمین وضرری عمومه طوقنمیان هر بر افعالنده ، افکارنده ، تشبثاتنده سربست اولوب قانون قارشیسنده مساوی اولوب حقوقی دخی عدالتله کوریلوب هم جنسلریله بالخاصه وطن قارداشلریله قرداشجه کچینمکدر .

٦ — تبعه‌نك حقوقنی محافظه‌یه کیم بورجلیدر ؟

تبعه‌نك حقوقنی محافظه‌یه حکومت بورجلیدر .

٧ — حکومت تبعه‌نك حقوقنی محافظه ایتمزسه نه اولور ؟

حکومت تبعه‌دن بر ویا بر قاچنك حقوقنی محافظه ایتمز ویا سوء استعمال ایدرسه اونلر حکومت حقنده مجلس مبعوثانه شکایت ایدرلر فقط اولجه منسوب اولدقلری حکومته شکایت ایتدکدن صکره ینه حقوقلری قانون دائره‌سنده کورلمزسه اوزمان مجلس مبعوثانه شکایته حقلری واردر .

تشبث شخصی

تشبث شخصی ، هر کسك کرك منفرداً کرك مجتمعاً چالیشملری وچالیشمق ایچون لازم کلن واسطه‌لره تشبث ایتملریدر . تشبث شخصی ، هر کسك کندی اکمکنی کندی سعیله قزانمسیدر . تشبث شخصی هر کسك کندی سعادتنی شونده بونده دکل بالذات کندنده آرامسیدر . هر کسك بر نقطهٔ استنادی واردر . هر کس او نقطهٔ استنادی کندنده آراملیدر. اکر کندنده آرامزسه ایشته او زمان استبداد وفلاکته محکوم اولور . مثلا : بر چوجق معیشت ، تربیه ، ثروت وسعادت

کبی مختلف اسبابدن عبارت بولنان کندی نقطهٔ استنادینی
کندنده ، بالذات کندی سعینده آرامیوبده کندی عائله‌سنده
آرارسه عائله‌سیده باشقه عائله‌ده اوده باشقه‌سنده ویا حکومتده
ویاخودده بونلرك هپسیده حکومتده آرارلر و بو صورتله هر
کس بربرینه تبصبصه، استبداد وتحکمك حصول وتشکلنه میدان
ویررلر . فقط عکسی حالنده انسانلر هر درلو سعادتی اکتساب
ایتمك، کندی اللرنده اولدیغنی ایچه بیلسه‌لر و او صورتله کندیلرندن
وکندی سعیلرندن باشقه هیچ کیمسه‌یه اهمیت ویرمه‌سه‌لر ایشته اوزمان
کندی نقطهٔ استنادلرینی کندیلرنده تقرر ایتدیرمش اولورلر.

انسانه بویله‌جه کندی نقطهٔ استنادکاهنی باشقه‌سنده آراتان
وبو صورتله متسلسلاً بر تحکم واستبداد تشکیل ایتدیرن
اسباب درتدر : بریسی سوء تربیه ؛ ایکنجیسی عطالت
اوچنجیسی حکومته اولان اعتماد، دردنجیسی ایسه سوء اعتقاددر.

برنجی شق : هر چوجق کندی عائله‌سندن ناصل بر تربیهٔ
ابتدائیه آلیرسه اوکا کوره حرکت ایدر . ایلریده تحصیل
وکمالاتنه مظهر اولورسه بالطبع او تربیه‌یی دکیشدیرر .
اوله‌مازسه اویله‌جه قالیر . بونك دخلی بیوکدر . بر چوجغك
عائله‌سی اوکا بوکا بویون اکن ، کندی سعادت ومعیشتنی
باشقه‌لرینك سعینده ، قزانجنده ، پاره‌سنده آرایان ویا حکومته
قویروق صاللایان طاقمندن اولورسه چوجقده اویله‌جه تربیه
کوره‌جکندن بالطبع اوده او یوله سلوك ایدر .

ایکنجی شق : انسانك بحق تشبث شخصی دائره‌سنده مظهر سعادت اوله‌بیلمسی ایچون چوق چالیشمسی ، چوق یورولمسی ایجاب ایدر . بو ایسه تنبللرك ایشی دکلدر . تنبللر هر شیئ قولایجه بولوب صرف ایتمك ایسترلر بوکا موفق اوله‌بیلمك ایچونده شونك بونك امری ، تحکمی آلتنده قالمغه راضی اولورلر ؛ چالیشوب چبالایوبده کندی سعی ایله تدارك ایتدیکی اکمکی بر راحت وجدان ایله یمکی ، تنبل‌ورانه اوطوروبده شونك بونك عتاب وتحقیر زهرناکیله یمکه ترجیح ایتمزلر .

اوچنجی شق : حکومته اولان امنیت واطمئنان همان برقومی بوتون بوتون فلاکته دوشوره‌جك درجه‌ده مؤثر اسبابدندر . هر حکومتده مختلف عناصر واردر . بو عناصردن هانکیسی حاکم ایسه او عناصرك افرادی فقر وسفالته محکومدر . سببی ایسه صرف حکومته اولان اعتمادلریدر . وبو صورتله کندی نقطهٔ استنادکاهلرینی کندیلرندن قالدیروب حکومته قورلر . مثلا : بزم مملکتمزك ترك ، عرب ، ارناوود ، روم ، ارمنی ، یهودی کبی پك چوق اقوامدن مرکبدر . بو اقوام میاننده الك زیاده فقیر وسفیل قالان ایسه ترکلردر . اونلردن صوکره محکوم سفالت اولانلر تکمیل اسلاملر کلیر ، دیکر عناصر بالعکس زنکین وهر بری بر صورتله مسعوددر .

روسیه‌ده ایسه ینه بویله‌در . ملت حاکمه اولان موسقوولر

فقر وسفالتده‌در . اوراده‌کی اسلاملر ایسه بالعکس غالب وزنکیندرلر . ایشته بوکا سبب اولان شی اوملتك حکومتی بیلمه‌سی اوکا ربط قلب ایدوب ـ کویا حکومت اونك هر بر صورتله حامیسی ایمش کبی ـ کندی تشبثنی قیرمسیدر . ملت حاکمه‌نك بویله‌جه محکوم فقر وضرورت اولمسنه سبب صرف کندی نقطهٔ اساسلرینی حکومتلرنده آراملریدر . دیکر عناصرك بوحاله محکوم اولماسی ایسه هرنه‌قدر اونلرده نقطهٔ اساسلرینی حکومتده آراسه‌لر بیله بالذات ملت حاکمه قدر او نقطه‌یه کمال اطمئنان ایله اعتماد ایده‌مدکلرندن نقطهٔ استناد کاهلرینی ینه کندیلرینه ارجاع ایتدیررلر . ایشته بو سایه‌ده مملکتك معارف ، صنایع ، تجارت ، زراعت کبی اساسلی نقطه‌لرینی الده ایدرك ظاهرده قورو برنام ایله اوطوپراقلره حاکم اولانلره حقیقتده الك مؤثر اولان پاره‌قوتیله حاکم اولورلر بر ملت حاکمه‌نك محکوم سفالت اولمسنك بوندن باشقه بر سببی دها واردر که اوده منسوب اولدقلری حکومتك جوروجفاسی آلتنده ازلمسیدر .

دردنجی شق : سوء اعتقاد نتیجه‌سی اوله‌رق ، هرکس کندی نفسنه اعتماد ایده‌جکی یرده آللهه اعتماد ایدر . ایی ، کوتو هرنه کلیرسه آللهدن بیلیر . بوصورتله هرشیئك اسبابنه توسل ایتمز . حالبوکه الله انسانلره اراده واختیار ویرمش اینه تشبث ایتمدکجه هیچ بر شیئی ویرمیه‌جکنی ده یوزلرجه ایله امر بویورمشدر . کندیلرینه کوکمیوبده آللهه

کورن کیمسه‌لر کندی اللریله کندی فلاکتلرینی حاضرلامش اولورلر . سعادتك حصولی ایچون هرشیدن اول اعتماد نفس شرطدر. هرکس کندیسنك پادشاه ذی‌شانی اولمالیدر . کندی نفسلرینه اعتماد ایتمیوبده اللهه اعتماد ایدنلر وهر درلو ایلکی ، سعادتی اللهدن بکلینلر کندی نقطهٔ استنادکاهلرینی کندیلرندن قالدیروب اللهه قورلر ، وبو سوء اعتقاد نتیجه‌سیله اللهك امر ایتدیکی اسبابه توسل ایتمدکلرندن هردرلو فلاکته محکوم اولورلر.

بر ایشه ناصل تشبث ایتملی واو ایشی نهایتنه قدر ناصل نتیجه‌لندیرملی ؟

بر ایشه ، تشبث ایتمك ایچون اولا تشبث اولنه‌جق ایشی ایی بیلمالیدر . اوایشك فائده وضررینی هر بر شمولیله ایجه دوشونملی ، اوندن صکره اجراسنه قرار ویرمالیدر اجراسنه قرار ویریلن بر شیء ایسه درحال اجرا ایتمالیدر. اکر انسان اوزون بویلی بر شیئه قرار ویروبده قوددن فعله چیقارلدیغی حالده فائده‌سی کوریله‌جکی تحقق ایتدیکی تقدیرده اونی اجرادن چکنیرسه هیچ برشیئه تشبث اولنه‌ماز وهیچ برشیء میدانه کلمز .

انکلیزلرك بوقدر مترقی وللرینه ، مملکتلری ایکی اطه‌دن عبارت اولدیغی حالده بوکون اوچیوز میلیونلق بر نفوس عظیم ایله بوتون دنیایه یاییلملرینه سبب هپ متشبث اولملریدر .

انکلیز حاکملرندن بریسی « موفقیتك اوچ شرطی واردر برنجیسی تشبث ، ایکنجیسی تشبث اوچنجیسی ینه تشبثدر » دیمشدر .

دیکر بر انکلیز عالمی ایسه «موفقیتك اوچ شرطی واردر. برنجیسی جسارت ایکنجیسی جسارت اوچنجیسی ینه جسارتدر» دیمشدر .

اوچنجی بر انکلیز عالمی ایسه « موفقیتك اوچ شرطی واردر برنجیسی ثبات ایکنجیسی « ثبات » اوچنجیسی ینه ثباتدر » دیمشدر . دیکر برعالم ایسه بونلری برلشدیرەرك « موفقیتك اوچ شرطی واردر: بریسی جسارت ، ایکنجیسی تشبث اوچنجیسی ثباتدر » دیمشدر .

فی الحقیقه بونلر تشبث شخصیده کوزدیلەجك الك مهم نقطەلردر. بر شهرك بر محلەنك اهالیسی اجتماع ایتملی، شهرده ویا محلەده مکتب ، مدرسه ، بقالیه کبی نقصان شیلری دوشونملی بینلرنده براعانه تشکیل ایدوب بونلری یاپملی یالکز برکیمسەنك موفق اولەمیەجغی بر شیئه اشتراك واعانه سایەسنده موفقیت پك قولایدر. فرانسزلر برچوق سیاسی جمعیتلر تشکیل ایدیورلر، حالبوکه بونلرده بوشاق ، بوشلقدن متولد برآچلق حس ایدلیور . بونلرك همان بتون سعیلری نتیجەسز ، ثمرەسز قالیور. انکلیزلر ایسه دائما معیشت واقتصاد اوزرینه جمعیتلر یاپیورلر. حکومته مداخله ایتمیورلر . بو سایەده پك چوق شیلره موفق اولیورلر . برانکلیز کندینه اساسلی برمدار معیشت بولمق ایچون کندی مملکتنده چالیشیور ، بوکا موفق اولورسه نه اعلا اولمزسه مملکتنی ترك ایدیور ، دیار دیار دولاشیور ، نهایت بریرده

كندينه مناسب براكمك بوليور ، اوصورتله استراحتنى تأمين ايديور . آوروپانك هر هانكى طرفنده كيدلسه متعدد انكليز سياحلرينه تصادف اولنور ، بونلر پك زنكين اولمدقلرى حالده اشتراك سايه‌سنده هرشيئه موفق اولدقلرى كبى سياحتده‌ده موفق اوليورلر . واثناى سياحتده بر معدن ويا برايش كورورلرسه درحال اونى اجرايه چاليشيورلرونتيجه‌سنك صوكنه قدرده ثبات ايدييورلر بويله تشبثك نتيجه‌سى البته عقيم قالميور .

هرشيئى حكومتدن بكلمك نه قدر عبث ونه قدر شايان تأسفدر . ملت كندى حاكميتنى تأمين ايچون مطلقا تشبث شخصى‌يه درت ال ايله صارلمليدر . برملتك سعادت وسلامتى ايچون تشبث شخصيدن باشقه مؤثر هيچ برشى يوقدر . بعضلرى بر تجارت ويا بر ايشه باشلامق ايچون پاره‌سزلقدن شكايت ايدييورلر . بوپك بيوك بر خطادر . پاره ايله ايشه باشلامق پاره‌يه پاره قزاندرمقدر . معرفت پاره‌سز ايشه باشلايوب آرين تريى صارى آلتونه قلب ايتمكدر . فقط كسب ثروت ايچون پاره‌دن زياده تشبثك دخلى واردر . تشبث شخصى الك بيوك وتوكنمز بررأس‌المالدر . انسان هرشيئه پاره‌سيله دكل فكريله ، تشبثيله ، فكر تشبثيله تشبث شخصيسيله مظهر وموفق اولور .

صوك